ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །སྐབས་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་བཙུན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0071

དེབ་གསལ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་རྩ་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༧ ཟླ་བཞི་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༣ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

འཕྲུལ་དེབ་འདི་ནི་ངོ་སྤྲོད་གསལ་བཤད་དང་ཞུ་སྒྲིག་པ་སོགས་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་ལྟར། པར་རྩ་གྲྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་གནང་སྟེ་འཕྲུལ་
དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་མཆན་སོགས་དུས་བསྟུན་སྒྲིག་བཀོད། རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་སྤྱི་སྲོལ་ལྟར་གྱི་དཀར་ཆག་མདོར་བསྡུས་ཤིག་རྩོམ་སྒྲིག་དང་། སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱབ་ཤ་སྤྱད་པ་ལས་གཞན། ཞུས་དག་སོགས་བཏང་མེད་པར་མ་དཔེ་སོར་བཞག་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་ན་དོགས་གནད་གང་ཡོད་དེབ་གསལ་ཞུ་སྒྲིག་པར་འབྲེལ་པ་གནང་རྒྱུ་དང་། ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞི་དང་འདི་གའི་གསར་སྒྲིག་གི་པར་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དང་། མཉེན་ཆས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཆན་རྟགས་སོགས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞི་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་འཕྲིན་སོགས་མ་ཕྱི་དངོས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་བ་སོགས་ལ། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་པ་མཆོག་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་ཡིན།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ལ་ཡོད།

i

དཀར་ཆག

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ། ....x རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། xii

སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།..1 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ....1 ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...13 བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..17
ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན།..18 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...44 ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...51 འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...65 རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...69 གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..76 བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...89

དཀར་ཆག

ii

ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..128 བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......................................133 ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..151 ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...152 ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...155 ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.........157 འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།......................................164 ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..172

སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད།..181 གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ....181 ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...194 དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..216 གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།....................................220 སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...223 གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...................................223 དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..227 གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རློམ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......................................229 སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...231

དཀར་ཆག

iii

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།233

སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།..240 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།................240 གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...245 མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...256 ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.............................259 རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...274 དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...278 དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...281 དེའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..................282 བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པས་ན་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..284 སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.....................................284 དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..285 དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.....................................286 བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..................................287 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།......................................288 སྤྲུལ་པའི་ལམ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤིག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......290 མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......................292 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......................................293

དཀར་ཆག

iv

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱིན་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..297 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།299 གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན།.............303 ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......303 རྣམ་གྲངས་དང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌ཡུལ་གྱི་སྐད་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།............305 འདས་པ་དང༌མ་བྱོན་པ་དང༌ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...............................305 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ཅེས་པའི་དོན།...............309 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན།........................309 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བའི་རང་བྱུང་དང༌ཞེས་པའི་དོན། ....310 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..310 དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...311 སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།......................................313 གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.....................................315 བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..316 སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...321 གང་གིས་མཚོན་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..322 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..333

དཀར་ཆག

v

གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...336 སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..344 དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟེན་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..346 བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.....................................347 ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...349 ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།......................................349 མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..351 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...352 དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..354 རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་དབྱེ་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།355 ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......................................363 གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།............................374 མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..375 བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..378 ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...380 སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..383 ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...384 བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་རྒལ་བས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་འདས་པ་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..385

དཀར་ཆག

vi

འགོག་སྙོམས་བརྒལ་ལན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྐོར།....................................397 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..........397 འགོག་སྟོབས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་རྟེན་བཤད་པ།..397 སེམས་རྟེན་བཤད་པ།...400 རང་ལུགས།...412

ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས།...412 སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས།...418 རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས།..424 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས།...427
འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། 429

སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དཔྱོད།..454 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.......454 རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...457 འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྙེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..460 ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...................................460 གླིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...461 འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..462 སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..467 དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...467

དཀར་ཆག

vii

གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..469 དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...............................470 སྔོན་པོ་དང་དེའི་བློ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།......474 འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...475 སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..476 འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།............................478 སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...481 དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...484 དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།........485

སྐབས་དྲུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད།..488 རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..................................488

སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད།..492 མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྒོམ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།............492

སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱོད།...500 འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ།...500 ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...510 སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།......................517 བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།.....................................520

དཀར་ཆག

viii

གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།...522 མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..530 གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..532 དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..534 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག...538

ix

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆ

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།

༄༅། །ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོས་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཅས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གཙོས་དཔལ་ནཱ་ལེཎྡྲའི་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་མྱོང་བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་པུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྔ་ཕྱིར་དར་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་སོགས་སུའང་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་བླ་མེད་བསྒྲུབས་ཡོད།
སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཇོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་ཕར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཤད་པ་ཚང་ལ། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་མཐའ་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྡུས་རར་

x

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

གྲགས་པའང་རྒྱས་བསྡུས་འཚམ་ཞིང་བློ་གསར་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་པས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།
ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྡུར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདྲོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་པར་སྐྲུན་བགྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀུན་ལ་ཡི་རང་བསྔགས་བརྗོད་དང་། འབད་པས་བསགས་པའི་ལེགས་བྱས་ལ་བསྔོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་ཆེར་ཡོང་བའི་སྨོན་ལམ་དང་བཅས། ཏཱ་ལའི་བླ་མར་འབོད་པ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྦྲུལ་ཟླ་༩ཚེས་༤དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ཟླ་༡༡ཚེས་༧ལ།

xi

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོརྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

༄༅། །འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འཕྲུལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་༧རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཐུང་ཙམ་ཞུ་ན།
༡༽བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྱི་ལོ་(༡༩༨༩)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དེབ་གཟུགས་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། དེའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་སྐུ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ། སྔ་སོར་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཚིག་ནོར་ཙམ་མིན་པར་དོན་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ཙམ་ཞིག་འགོད་ན༑ སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐུ་འབུམ་དང་མཚོ་སྔོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་

xii

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག །ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲྭ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་འདིར་དཔེར་མཚོན་ཙམ་ཞིག་ཟུར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།
སྐུ་འབུམ་པར་མ་འདི་དབུས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱུན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྙམ་ཏེ། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པར་སྐྲུན་བྱས་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་པར་སྐྲུན་བྱས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་བལྟས་ན། སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ནང་བཅོས་ལྷད་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ནུས་པའི་བཅོས་ལྷད་མང་དུ་སྣང་། འདིར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཀྲིས་ལྷུན་པོའི་པར་མ་ལ་བཀྲར་དང་སྐུ་འབུམ་པར་མ་ལ་སྐུར་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཀྲར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐུར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྣང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ཐད་རྩིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཚིག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཀྲར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐུར། ཡང་ཀླུ་

xiii

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོསྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚིག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཀྲར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐུར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་གཅིག་ཚིག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།
༢༽བསྡུར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་སྔར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གྲས་སུ། དྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་སྤྱི་དོན་དང་། སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ཕུད་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཤཱཀ་ལན་ལྟ་ངན་མུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྕགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།
གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་གྲས་སུ། ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཚང་དང་། དབུ་མ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཚན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཚོ་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གྲས་སུ། ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཚང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས། བཞི་པ་སྐུ་འབུམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གྲས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྡུར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གྲས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་སྔར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས་དང་། དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྔར་དཔེར་མཚོན་ཙམ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

xiv

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ལྔ་པ་ལྡི་ལིའི་པར་མའི་གྲས་ནས་གསུང་ལན་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཤཱཀ་ལན་ལྟ་ངན་མུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྕགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བསྡུར་གཞིའི་གྲས་སུ་བཞུགས། དྲུག་པ་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཚོ་སྔོན་པར་མ་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཚང་དང་། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་དགའ་བྱང་གྲྭ་ཚང་བཅས་ནས་སྔ་ཕྱིར་པར་སྐྲུན་གནང་པའི་གྲས་ནས་པོད་ལྔ་ཆ་ཚང་དང་། ཐེན་ཝན་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་དགག་ལན་སྐོར་དང་གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྔ་ཆ་ཚང་བཅས་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གྲས་སུ་བཞུགས་ཡོད།
བདུན་པ་འདིར་བསྡུར་གཞི་དང་ཟུར་ལྟའི་གྲས་སུ་མ་འཁོད་པར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཉིན་ཧོང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྙིང་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྡུར་གཞི་དང་ཟུར་མཆན་གང་གི་གྲས་སུའང་མེད།
༣༽ལུང་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གྲངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་དང་། ལྔ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཚན་དང་། དྲུག་པ་ཤོག་གྲངས་ཡིག་ཕྲེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༤༨༧’༦ལྟ་བུ་ཡིན། འདིས་བསྟན་འགྱུར་ལའང་མཚོན་ནས་ཤེས་ནུས། གཉིས་པ་བོད་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་དང་། བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་། ལྔ་པ་ཤོག་གྲངས་ཐིག་ཕྲེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༨༦༧་༦། ལྟ་བུ་ཡིན།
༤༽བསྡུར་མཆན་འགོད་སྟངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྔར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱབ་དགོས་རིགས་ལ་མདུན་རྟགས་(ན)དང་རྒྱབ་རྟགས་ལ་(བ)བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྩལ་ཀྱང་མ་

xv

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོརྙེད་པ་དང་། རྙེད་ཀྱང་ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་དྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ཡོད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསལ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱད་མར་དྲངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་བར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་བཀོད་ཡོད་པས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཚིག་མི་འདྲ་བ་ཕྲན་བུར་སྣང་།
༥༽དཔེ་བསྡུར་མའི་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། སྔར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་༼ག༽དང་། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼པ་༽དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼ཏ༽དང་། ལྡི་ལིའི་པར་མ་ལ་༼ད༽དང་། སྐུ་འབུམ་པར་མ་ལ་༼ཀ༽དང་། སྦག་སའི་པར་མ་ལ་༼བ༽རྟགས་བཏབ་ནས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཚམས་སུ་གྲྭ་ཚང་དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་ཇི་ཡོད་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། པར་མ་ཕན་ཚུན་བསྡུར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཚིག་རིས་དང་སྦྱར་ནས་ཚིག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད། ནོར་མཆན་དང་ལུང་མཆན་དང་དཔེ་བསྡུར་མའི་མཆན་བཅས་ལ་ཨང་རྟགས་སྒོར་ཁྱིམ་མ་འདི་( )བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།
༦༽ནོར་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། གཞི་མཐུན་ལ་འ་འཐུན་དང་། ས་མཚམས་ལ་འ་འཚམས་བྲིས་པ་སོགས་ནོར་བ་རྒྱུན་འབྱམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྐྱོན་བྱུང་བ་ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འཁྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་ནོར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་

xvi

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

ལས། ཚིག་དོན་ངོས་མ་ཟིན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འགྱུར་བ་བཏང་མེད། ནོར་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྦྱར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་ཕལ་ཆེར་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ནོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཧ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཚམས་ལ་ས་འཚམས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་ཟུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་བཀོད་མེད། བྱ་ཚིག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྡུར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཚབ་ཆེ་བ་རྣམས་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་དྲངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ནོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་དྲངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྡུར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གྲངས་ཐིག་ཕྲེང་བཅས་ཟུར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་ནོར་བའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཙམ་རེས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།
༧༽དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྐོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔའི་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། རྟགས་བསལ་རྟགས་གསལ། ངོས་སྐལ་ངོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་དཔྱད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམས། ཊཱིཀ་ཏཱིཀྐ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་། འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་ཁྱབ་རྡོ་ཁྱབ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཇོག་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་པ་བཞིན་སྔར་བཅོས་ཟིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་པ་ཕུད་གཞན་པར་རྙིང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད། ༣༽པོད་གྲངས་སྒྲིག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་སྐབས་སུ་པོད་གྲངས་གོ་རིམ་འགོད་སྟངས་ཐད་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལས་སྔགས་དང་པོ། པོད་ལྔ་ལས་དབུ་མ་དང་པོར་

xvii

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོམཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྣང་ཡང་། འདིར་པོད་ལྔའི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་རྩོད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། བསྡུས་གྲྭ་གསུམ་བློ་རྟགས་གཉིས་བཅས་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་གྲས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་པོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྒྲིགས་འཇུག་བྱས་ཡོད། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་ཏུ་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་པོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་པོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་ཟུར་བཀོལ་སོགས་ལ་པོད་རྟགས་མ་མཛད་ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མ་པོད་གསར་བསྒྲིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་པོད་བཅུ་དྲུག་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།
དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྗེ་བཙུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབུ་ནས་སྤྱན་ལྔ་མངོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྫོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྔ་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཆོས་སྐུའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཚང་དང་། པོད་བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་དྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། པོད་བརྒྱད་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། པོད་དགུ་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འགོག་སྙོམས་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉན་བྱ་ཟུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། པོད་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་གསུང་ལན་ཀླུ་

xviii

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན། ཤཱཀ་ལན་ལྟ་ངན་མུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྕགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་བསྡུས་གྲྭ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། བློ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྡོམས་པོད་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ཐོག་བསྒྲིགས་བཀོད་བྱས་ཡོད།
༩༽དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། སྤྱིར་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྟངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་རྩོད་པའི་གཞུང་ཚན་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྲོལ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་སྲས་ཆུང་བ་དང་། རྒྱལ་སྲས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་པ་དང་། མུན་ཁུང་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བརྗོད་བྱའི་སྡེ་ཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཀྲམ་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་གཉིས་ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུའང་རང་སོར་འཇོག་པ་ལས་ཚིག་བདེ་མིན་དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ཤག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་པ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀྲམ་ཡོད།
༡༠༽བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཚན་ལྔར་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཚོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྡུར་མཁན། གསུམ་པ་གློག་ཀླད་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། ལྔ་པ་དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་མཁན་དང་ལྔར་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཚོལ་བ་དང་དཔེ་བསྡུར་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་དང་དབུ་མ་གསར་རྙིང་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་འཛིན་གྲྭ་ལྔའི་ནང་ནས་ལོ་སྔ་མའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན་ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲྭ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་ཞིབ་

xix

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོབསྡུར་ལེགས་པར་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་ནོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་གློག་ཀླད་དུ་འཇུག་བསྒྲིགས་ལེགས་པར་ཟིན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྡུར་ནས་བསྐྱར་ཀློག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། ༡༡༽ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་༧སྐྱབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་ཕྱག་མཛོད་དང་། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྡུར་ལྷུག་པོར་གནང་སྟེ་(༢༠༡༣)ལོར་གྲྭ་ཚང་ཚོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་༧སྐྱབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་པོད་གྲངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྲུན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད་འགོད་སྟངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྡུ་ལྷུག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢དང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥.༨.༡༦ཉིན་
སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

༄༅། །སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་

མཚན་གྱི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

1རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྗེས་
སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྫོགས་པར་
སྒོམ་པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཐོབ་པར་རྣམ་མཁྱེན་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།2 ཁ་ཅིག །ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༤༦། ༡།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༨༡། ༥།

2

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ལམ་གྱི་དུས་ན་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ཡིན་ན་ནི། སློབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སོ། །གཞན་ཡང༌། ལམ་ཤེས་ལ་ཞི་མཐའ་འགོག་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན། ལམ་ཤེས་ལ་དེས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་
ཟད་པར་སྤངས་པའི་སློབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་

3

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

1བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་
གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་
ཐལ། ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང༌།

བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལམ་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་
ལས།2བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་དེས་ལམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། བྱང་
1 ག་༢་ན་༥་གཞག །པ་༢་བ་༡་གཞག །

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། ༥༡༩། ༡༠།

4

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སེམས་ཅན་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་ཡིན། དེ་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པ་ལ།1 ཊཱིཀར་སློབ་ལམ་དུ་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རིགས་པས་དཔྱད་ན། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་ཐོབ་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༨༢། ༢།

5

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་
སྤྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ན་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་གང་ཞིག །དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། དོན་དམ་
དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་
བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་

6

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་གཞན་དུ་སྒྲུབ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་
ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། འོག་ཏུ་འགོག །གཞན་ཡང༌། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སོ། །གཞན་
ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་

7

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ལ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཞི་གནས་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ1་

᪍འི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་གནས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་

1 ག་༤་ན་༧་བའི། པ་༤་ན་༧་པའི།

8

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅིག །སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་དེས1་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སློབ་ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་མི་འགལ་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་ཊཱིཀར་

མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་འགལ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱང་འཕགས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་

1 ག་༤་བ་༢་ཡེ་ཤེས་དེ། པ་༤་བ་༣་དེ།

9

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན་སླ།
གཞན་ཡང༌། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་འཕགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་

10

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིགའདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་སོགས་ནི། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་

11

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་བློ་མངོན་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་

ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
དྲོད་སོགས་བཞི་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
དྲོད་སོགས་བཞི་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་ཡང༌། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ལས་
བྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།1 བདེན་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ལམ་བརྗོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༤༨། ༡།

12

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།1 ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལམ་སྐྱེས་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
སོགས་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སའི་བར་ན་ཡོད།
ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།
ཁ་ཅིག །འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༠། ༡༦།

13

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། དོན་
དམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་བོ། །རང་ལན་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་མེད་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་རང་གི་བཞེད་དོན་རང་སྨྲ་བ་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་

14

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས1་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་

རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། ལམ་ཤེས་མྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་
ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

འདོད་པའི་ཟག་པ་དང༌། སྲིད་པའི་ཟག་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྨིན་

གྲོལ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་
གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་

1 ག་༦་བ་༦་ལྷག །པ་༦་བ་༦་ལྷགས།

15

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཁྱབ་པ་དང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། ལན་འོག་ཏུ་འཆད།
རང་ལུགས་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་
བསྡུས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དོ། །ས་མཚམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་

ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། ལམ་ཤེས་རྫོགས་

16

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ནང་འགལ་ཏེ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་

ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌།
འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ།
ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གཞན་ཡང་། འཕགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། འཕགས་ལམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འཕགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་

17

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་ཟེར།

1དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་པ་འགོད།
གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་

ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་
ལ་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ།
ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག །ལམ་ཤེས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེར་བསྡུར། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ༢༤༦། ༨།

18

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་ལུགས་ལ། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ།
ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ། དེ་གཟུགས་ཁམས་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་ཡང་དངོས་སུ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་
ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ། ཁྱབ་པ་ཁས། ཞེས་ཟེར་རོ། །

1ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༤༦། ༩།

19

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་བསྒོམ་དགོས་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་
བསྒོམ་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པ་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ལུང་གིས1་མི་གནོད་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་གྱི། ངེས་དོན་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་
ལྷས་བྱིན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་

ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པར་ཐལ། ཚུར་
མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་
པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༨་བ་༤་གི །པ་༨་བ་༤་གིས།

20

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་

བར་འདོད་ན། ཡང་རིགས་འགྲེ།
གཞན་ཡང༌། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ན་ཁྱོད་སྤངས་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་བཞག་དཔྱོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་

སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་

སྤངས་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི1་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་

1 ག་༩་ན་༥་པའི། པ་༩་ན་༥་བའི།

21

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར། རྟགས་སོང༌།
གཞན་ཡང༌། ལྷས་བྱིན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།1 གང་གིས2་
དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང༌། །ཞེས་ཆོས་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བུམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཚ། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བཤད། ༨༦༩། ༡༦།
2 ག་༩་ན་༧་གི །པ་༩་ན་༧་གི །

22

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད1་᪍ར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་
ལས།2 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་སྲིད།

འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་ཅེས་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་
སྲིད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རྣམ་
མཁྱེན་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་དེ་
ལོངས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཆོས་
1 ག་༩་བ་༤་པར། པ་༩་བ་༤་བར།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ༧༧༣། ༢༠།

23

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅན། ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་

སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་བྱང་འཕགས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་འཕགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་དེ་འཁོར་ངེས་
པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མཚུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱེད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པ་བུད། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་

24

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་དང་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཁྱེད་རང་ལྟར་ན། དུས་དེར་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དུས་དེར་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། སངས་མ་རྒྱས་པའི་
སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི1་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་
འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སངས་མ་

རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་
དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་

1 ག་༡༠་བ་༣་པའི། པ་༡༠་བ་༣་བའི།

25

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་ན་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་བར་པ་ལ་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་འགྱུར་རུང་
གི་རིགས་གཅིག1་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་ཟིན་པའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་

1 ག་༡༡་ན་༢་ཅིག །པ་༡༡་ན་༢་གཅིག །

26

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན། མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚེ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་ཚེ་ན་མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་ཚེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་བར་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མ་འགགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མ་འགགས་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་ཁྱོད་མ་འགགས་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེར་གྱུར་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་
སྲིད་པ་བུད། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་

27

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བུའི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཞིག་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། རོང་ཊཱིཀ་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་
རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས།1 ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང༌། །མེས་བསྲེགས་པས་ནི་ཕྱི་མཐའ་མཐོང༌། །དེ་
བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང༌། །བདག་མེད་མཐོང་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང༌། །ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཁོ་
ན་རེ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་དེ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་

1 མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག །༡༧། ཚད་མ། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། རིགས་གཏེར། ༣༡། ༤།

28

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དུས་གསུམ་པོ་དེ་མི་དམིགས་
པར་ཐལ། དུས་གསུམ་པོ་དེ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རོང་ཊཱིཀ་པ་འགོག་འདོད་པ་ཁ་ཅིག །འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ།
འཁོར་བའི་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་པའི་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་དེ་སྲིད་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་དེ་སྲིད་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྲིད་པ་

ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་འཁོར་བ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པ་ལས།1 རྒྱལ་སྲས་ཟླ་བ་ལས་བྱུང་སྲིད་

མིན་སྲིད་པ་ཡི། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།
སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལ་སྲིད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་འ། ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༨། ༡༨།

29

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པ་

ལ་ཁ་ཅིག །ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་ཟེར་ན། མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ། བརྩོན་འགྲུས་རབ་ཏུ་
འབར་བའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པས་ཚེ་གསུམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས།
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག །མ་
དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག །དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་

སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་བསོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།1 མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།2 དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།3 དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནི། །རང་
སེམས་ཀུན་ཏུ་འཇུག་ལྡན་པས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་
བུལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འགྲེལ་ཆེན་ལས།4གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཟུར་དུ་དཔྱོད། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ས་དང་པོ་ནས་འཇུག་ཟེར་བ་ཡང་ཁེགས་སོ། །ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༤། ༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༢༣། ༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༣༦། ༡༩།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༧༢༡། ༨།

30

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས།1 ལམ་མ་
ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ཐེག་དམན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌།
འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཐེག་དམན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་སོང༌། རྟགས་བུད། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལྔ་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལྔ་

འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༡། ༡༩།

31

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་
དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། རྩ་
བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་
དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་འོག་ཏུ་སྒྲུབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ལྔ་འགལ་བར་ཐལ། སློབ་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་སོང༌། ཞེས་ཟེར་ན། འདི་དག་གི་དོགས་གཅོད་ལྷག་མ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་

32

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུད་ཅེས་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། འཕགས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་

དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འགྲིག་མཚམས་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་

33

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་འདོད་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད་ཟེར་
ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་བུད། འདོད་ན། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀར།1 མཚན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༨༡། ༤།

34

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་ཞིང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་
སྔར་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་
འདྲ་བའི་བྱང་སེམས་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་དེ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་
པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་

ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།1 དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༤༦། ༨།

35

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཊཱིཀར།1 མཚན་གཞི་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
གཞན་ཡང༌། ཊཱིཀ་ལས།2 ས་མཚམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། དམན་ལམ་སྔོན་
དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། ཊཱིཀར།3 མཚན་ཉིད་
ནི་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡང་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ། ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཊཱིཀ་ལས།4 དེ་ནི་
1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༨༢། ༣།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༨༢། ༤།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༨༡། ༤།
4 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༡༠༩། ༢།

36

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་

བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བདེན་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པ་
གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རང་
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་

པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་

37

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གང་ཡང་མིན། ཞེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་

ཟག་ལ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་
པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་
ཐལ། དགྲ་བཅོམ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་གང་ཞིག །དེ་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་མིན། དེ་ཉན་ཐོས་འཕགས་

38

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཕུང་སུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་དགྲ་བཅོམ་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
མཛོད་རྩ་བ་ལས།1 དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང༌། །དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན། །དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་ཚེ་དེ་མི་སློབ་དགྲ་བཅོམ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། དགྲ་བཅོམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་སྤངས་
རྟོགས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །ཟེར་ན། མི་
མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱང༌། མི་སློབ་པ་མིན་ཟེར་ན། འཕགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༦། ༡༥།

39

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་སློབ་པ་སློབ་པར་གྱུར་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་མི་སློབ་པ་གང་
ཞིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་མི་
སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གང་

ཞིག །ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་མི་སློབ་པ་མ་ཡིན། ཟེར་ན། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་པ་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་

40

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གང་ཟག་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་
བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་
བསླབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་མི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སློབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཚོགས་ལམ་ཡང་མེད།
སྦྱོར་ལམ་ཡང་མེད། མཐོང་ལམ་ཡང་མེད། སྒོམ་ལམ་ཡང་མེད། མི་སློབ་ལམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྣམས་གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མི་སློབ་ལམ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང༌། མི་སློབ་པའི་ལྔ་ཕྲུགས་དང་ཕུན་ཚོགས་འོག་མའི་ལྔ་ཕྲུགས་ལ་བཟློས་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། མི་སློབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། མི་སློབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཕུན་ཚོགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། མི་སློབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་

སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་མི་སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

41

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཞན་ཡང༌། མི་སློབ་པའི་ལྔ་ཕྲུགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་མེད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་

ཡང༌། མདོ་ལས།1 གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སློབ་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཀུན་དགའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོའི་གླེང་གཞིའི་འཁོར་
གྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་མི་སློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སློབ་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་མི་སློབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་འགོད་པ། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་
དཔྱད་པ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་པ་དཔྱད་པ་དང་

བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་འགྲུབ་སྟེ། ལང་གཤེགས། དམ་ཆོས་པད་དཀར། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་སོགས་ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༩། ཉི་ཁྲི། ཀ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ། ༤། ༢།

42

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉེན་པོས་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དེ་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་རུང་གློ་བུར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་གང་ཞིག །བདེན་སྟོང་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པ་ན་རེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐར་

ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་རིགས་པས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་སོ་
སོའི་ལམ་དུ་བཀྲི་རུང་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དོན་དམ་པར་རིགས་སོ་
སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་དད་
དུ་མེད་པ་སོགས་དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཁ་དྲངས་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟུང་བར་རྗེས་སུ་གཟུང1་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡོད་དེ།

1 ག་༡༧་བ་༢་བཟུང་། པ་༡༧་བ་༦་བཟུང་།

43

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 གང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་འཕྲད་པ་ན་འགྲིབ་པའི་དོན་དུ་སྣང་
བ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་

ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་

གནས་སྐབས་སུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཅིག །མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་

སུ་གྲངས་མེད་གཅིག །དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྲངས་མེད་གཅིག་སྟེ།
གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གསོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉེན་པོས་སྤོང་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་

ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༤༡༠། ༡།

44

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ནི་གང་ཞིག །རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། སློབ་ལམ་ན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཁྱེན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་
པའི་ཟག་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་
ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༤༦། ༡༤།

45

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ།
གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་སོགས་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཟེར་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤང་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་

གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་དེ་ལྟར་མི་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་

བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།1 རང་བཞིན་ནི་ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སོ་སོར་
ངེས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
ལས།2བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༢༡༨། ༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༤༦། ༡༤།

46

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྲིད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་
ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་

ཉོན་མོངས་དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང༌། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་

ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་

འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས1་ཟིན།
རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བར་ཐལ། དེས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་

1 ག་༡༨་བ་༧་གྲུབ་ཟིན། པ་༡༩་ན་༥་གྲུབ་ཟིན།

47

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྤོང་བར་ཐལ། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རོང་ཊཱིཀ་པའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་བག་ལ་

ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཟེར་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བག་
ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་མ་སྤངས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་

48

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་

གང་ཞིག །བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་
པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་ཟེར་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
རྒྱུད་བླ་མ་ལས།1 འཕགས་པས་རྒ་དང་ན་བ་དང༌། །འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེར་
གྱུར་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མ་
རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད། དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཟེར་ན།
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ།
དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༤༢། ༤།

49

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

དེར་ཐལ། དེ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བྱང་འཕགས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་ན། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་
པར་བུད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་
བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་
བ་མེད་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་ཚེ་དེ་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་

དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་པ་དང༌། དེ་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་

པ་གཉིས་ལུས་རྟེན་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ།
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་

50

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྟོག་པ་སྤང་བྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་

སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་
སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་ཀུན་
འཇོམས་པ་དང༌། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་
བསྡུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་

རིག་པ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི་འདོད་པ་
དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟའི་བག་ལ་ཉལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༤༩༨། ༡༣།

51

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་
ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་
དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་
ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་

ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་

52

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་

གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་

རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།1 དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད། བསྒོམ་
པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་

རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་
པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩། ༨།

53

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་
གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཐབས་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་
གཉེར་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་ནས། ཁོ་རང་

54

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གི་ལུགས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་ན།
དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་

55

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཚན་གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལམ་ཤེས་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་

དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་

སྟེ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་བ་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དེའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འགལ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མི་འགལ་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བར་ཐལ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང༌།
ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

56

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཁྱོད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་
མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། བྱང་
ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་

57

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བདག་
མེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་ཁྱོད་ཀྱི་

དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་ཆོས་
ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་

ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐར་པ་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་
ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་

58

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག །ཐར་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། སྐབས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་

བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་
ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
གང་ཞིག །དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སོང༌། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་
ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་འཕགས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་ཟེར། གསལ་བ་དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་

59

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་དངོས་འགལ། ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམ་
བཞིན་དངོས།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་
འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས1་ཉོན་སྒྲིབ་

སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་

པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་
ཅན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ཕལ་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ཕལ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤང་བྱའི་

1 ག་༢༣་བ་༥་ཀྱི། པ་༢༤་ན་༦་ཀྱི།

60

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཙོ་བོ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ།

འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤང་བྱ་གང་ཞིག །དེའི་སྤང་བྱ་ཕལ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་བོ། །བདེན་མེད་དེའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་བདེན་མེད་བསྒོམ་པར་ཐལ། དེས་བདེན་འཛིན་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཟེར་ན། དེས་བདེན་མེད་བསྒོམ་པར་ཐལ། དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་གང་ཟག་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་གང་ཟག་
དེའི་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདེན་མེད་དེ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེས་བདེན་མེད་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་

61

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ།
བདེན་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། ཉན་

ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པ་དང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤོང་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་
ལ་ཐོབ་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། རེ་ཤིག་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན་སོང༌། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

62

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞིའི་ནང་ཚན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་འགྲེལ་པར་
གསལ་ལོ། །འདོད་ན་སླའོ། །
རང་ལུགས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་
ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་

63

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས། ས་མཚམས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ན།
ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེ་ན། ཆོས་
ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་

64

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཡང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་

བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་

བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
དེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང༌། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་
ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདི་དག་གི་དོགས་གཅོད་

65

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་
པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་

འདིའི་ཊཱིཀར1་ལམ་འདི་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་སྒོམ2་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒོམ་
ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་པ་སྐབས་གསུམ་པར་འཆད་དོ། །

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་
སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༣༣༧། ༢། 2 ག་༢༦་ན་༤་བསྒོམ། པ་༢༧་ན་༡་བསྒོམ།

66

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་
དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། དེ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པའི་བློ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། དེའི་
ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་
པའི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་

67

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་

རྟོགས་པའི་བློ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
ཡིན། ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཞིག །ངེས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་
ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་གང་ཞིག །ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གང་ཞིག །ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞུང་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།
ཁོ་ན་རེ། གཞུང་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བརྟག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་འགལ་བ། །ཞེས་པའི་སྐབས་

68

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཊཱིཀར། གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་

གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །འདོད་ན། འགོག་
བདེན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

69

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྲིད་

པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམ་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་
རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་གཙོ་
བོར་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཚེ་ཕྱི་མ་

དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་སྔ་མ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་
རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་
ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་

70

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་
དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱིས་

སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་

ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རང་གི་
གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་
རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གང་ཞིག །སྲིད་པ་ཐ་མའི་
ཚེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྲིད་པ་

ཐ་མ་པའི་ཚེ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
ཚེ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་གང་ཟག་དང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་
བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། ཁ་ཅིག །སྲིད་པ་ཐ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་དགོས། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་

71

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་དོན་དུ་མྱང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང༌། །བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་
དམིགས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་ཀྱང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ལམ་ཡོད་
ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་བླངས། གཞན་
ཡང༌། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་

དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་

72

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་
ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་དགྲ་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། དགེ་སློང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བར་དོའི་རྟེན་
ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དགེ་སློང་དུ་གྱུར་པའི་1རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རང་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་དུར་

1 ག་༢༩་ན་༡་བའི། པ་༣༠་ན་༢་པའི།

73

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རུས་པ་འདི་དག་རྒྱུ་ཅི་ལས་བྱུང་བསམ་པས། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བསྒོམས1་པས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་

བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་གསོག །ཚོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐལ་པ་

བརྒྱའི་སུམ་གཉིས་དང༌། ཚོགས་སྤྱོད་ཆུང་ངུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སུམ་ཆར་ཚོགས་གསོག་ཅེས་ཟེར། གསེར་འཕྲེང་ལས།2 དེ་བཀག3་ནས། རང་རྒྱལ་གསུམ་ཀ་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་གསོག་པ་མཚུངས། ཞེས་གསུངས། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱིས་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སུམ་གཉིས་དང་སུམ་ཆ་གང་རུང་དུ་ཚོགས་གསོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།4 སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་
རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གསེར་འཕྲེང་གི་བཞེད་པ་ལ་ཡང༌། རེ་ཞིག་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ཚེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་

དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་གསོག་
1 ག་༢༩་ན་༢་བསྒོམ། པ་༣༠ན་༣་བསྒོམ།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༧༢༧། ༦།
3 ག་༢༩་ན་༣་བཀག་ནས། པ་༣༠་ན་༥་བགག་ནས།

4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༧༥། ༥།

74

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གོང་གི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་
རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་

ངག་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་

བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་ལྟོས་ནས་
བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་བུད། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་དགྲ་
བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པ་བུད། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་
ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་སོང༌། གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཐེག་དམན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པ་བུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པར་

75

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་མི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་

སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།1 རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང༌། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །རྟེན་པ་མེད་ལས་རབ་ཏུ་
སྐྱེ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཚེ་དེ་ལ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཚེ་འཕོས་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
གང་ཞིག །ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བུད། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་
དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་
ལས།2 རང་སངས་རྒྱས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་དང༌། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་སྔོན་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༢༦། ༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༣༩༢། ༡༧།

76

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
གཞན་ཡང༌། ཕྱིར་མི་འོང་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
མཛོད་འགྲེལ་ལས།1 གང་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་
བུ་སྐྱེད་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དག་ནི་ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། གཞན་ཡང༌། ཕྱིར་མི་འོང་ཚེ་འཕོས་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་

གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།2 ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པས། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །

གཟུང་དོན་རྟོག3་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༨༠། མངོན་པ་གུ །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས། མཛོད་འགྲེལ། ༧༥༥། ༨།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༠། ༢།
3 ག་༣༠་ན་༧་རྟོག །པ་༣༡་བ་༤་རྟོགས།

77

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་
གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
སྤོང་ནུས། རང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤོང་མི་ནུས་པར་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རྟེན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས།1 །ཞེས་པའི་རྟེན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་
བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་
རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།2 མཁའ་ལ་རླུང་བརྟེན3་དེ་ལ་ཆུ་ཡི་
ཕུང་པོ་བརྟེན། །ཞེས་པའི་རྟེན་ཚུལ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་
ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀར་4བཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། དེའི་སྐྱེ་
མཆེད་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
1 ག་༣༠་བ་༤་གི །པ་༣༢་ན་༡་གི །
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས། ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྡུད་པ། ༢༦། ༡༡།
3 ག་༣༠་བ་༥་རྟེན། པ་༣༢་ན་༢་རྟེན།
4 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༣༥༤། ༡།

78

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟེན་པར་གསུངས་པའི་དོན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་འཆད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་

བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

ལམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐབས་གཉིས་པའི་གཞུང་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། གཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་

བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 སྐབས་འདིར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་
གསུམ་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསེར་འཕྲེང་ལས་ཀྱང༌།2 འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༥༠། ༤།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༧༤༦། ༥།

79

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར།

དོན་འདི་རྣམས་མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་གནས། ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་གནས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་རྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་དེ་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེ་ན། རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེས། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་བརྟེན1་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་དམིགས་རྟེན་ལ་བྱེད་རིགས་པ་བུད། མ་གྲུབ་ན། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན2་པ་བུད། འདོད་ན། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་བསྟན3་པ་ལ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་ན། དེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དེས་དེ་ལ་དམིགས་ན། དེས་དེ་རྟོགས་

1 ག་༣༡་ན་༧་རྟེན། བ༣༢་བ་༥་རྟེན།
2 ག་༣༡་ན་༧་རྟེན། བ་༣༢་བ་༥་རྟེན།
3 ག་༣༡་བ་༡་བརྟག །པ་༣༢་བ་༦་བརྟག །

80

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་
ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་

བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ1་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད2་པར་བྱ་བའི་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་
ཐལ། བདེན་བཞི་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་འགལ་ཁྱབ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
1 ག་༣༡་བ་༥་གཅོད་པར་བྱེད་པའི། པ་༣༣་ན་༤་གཅོད་པར་བྱེད་པའི།
2 ག་༣༡་བ་༥་འདོགས་གཅོད། པ་༣༢་ན་༥་འདོགས་གཅོད།

81

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཡང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་

སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་
པར་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།1 རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པ་བསྒོམ་པ་ཁོ་ན་དང༌། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྒོམ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་
ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལན་མེད་བཞིན་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༠། ༡༠།

82

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགྲེལ་པར། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི1་ཐེག་པས་བསྡུས་པའི2་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་

གཞིའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཞེས་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །དེས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དེ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་གནས། ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བའི་རིགས་སུ་གནས། རང་རྒྱལ་
གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་ཡིན་པས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་
གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཟད་པར་སྤོང་ནུས།
རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཟད་པར་སྤོང་མི་ནུས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རྟགས་སྔར་བཞིན་ཡིན་ཟེར། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སོ། །སྐབས་འདིའི་ཊཱིཀར།

རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་
གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ན། མཁས་པ་ཁ་

1 ག་༣༢་ན་༦་ཀྱིས། པ་༣༣་བ་༦་ཀྱིས།
2 ག་༣༢་ན་༦་བསྡུས་པས། པ་༣༣་བ་༦་བསྡུས་པས།

83

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅིག །རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཡང༌། ཊཱིཀའི་ཚིག་ལ་གཟུང་བ་ཞེས་
པ་བྲིས་མཁན་གྱིས་ཆད་1པ་ཡིན་གསུངས། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན་གཟུང་བ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཟུགས་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཟུགས་བདེན་མེད་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

1 ག་༣༢་བ་༥་འཆད། པ་༣༤་ན་༦་འཆད།

84

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་
བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བུམ་པ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་བདེན་འཛིན་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་བདག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་
ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་བདེན་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ།
རང་ལུགས་ནི། སྔར་དྲངས་པའི་ཊཱིཀའི་དོན།1 རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་ཀྱང༌། དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་
རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིའི་དོན་ལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༣༥༣། ༢།

85

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སློབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་ལམ་དུ་གཟུགས་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤོང་བའི་ཁྱད་པར། རང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ནི། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་
བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསེར་འཕྲེང་དང༌། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་གཉིས་གར་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང༌། ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། སྦྱོར་བ་སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་ལ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ།
རྟེན་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་གང་ཟག་གི་རྟེན་དང་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཀྱི་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དང༌། གསེར་འཕྲེང་ལས།1 སློབ་དཔོན་འདིས་གང་ཟག་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གཉིས་མཛད་པ2་མདོའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་རྣམས་ཚེ་གང་སྐྱིད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །རང་སངས་
རྒྱས་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཡོད། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༧༤༥། ༦།
2 ག་༣༣་བ་༥་མཛད་པ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །པ་༣༥་ན་༧་མཛད་པ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༧༤༥། ༦། མཛད་པ་མདོའི་དོན་ནོ། །

86

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་
དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་གང་
ཞིག །དེ་སེམས་ཙམ་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་
ལ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པའི་
བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་
ཞིག །རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་

གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རང་
རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་

རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་

87

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་
གྱིས1་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་

རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་
གནས་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང༌། གཞན་ཡང༌། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས2་

སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་
དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་སྟོང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་བཀག་ནས། རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་

1 ག་༣༤་ན་༧་གྱི། པ་༣༦་ན་༣་གྱི།
2 ག་༣༤་ན་༧་གྱི། པ་༣༦་ན་༣་གྱི།

88

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ཡིན་ན།
རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཆོས་ཅན་དང་བཅས་པ་ཁས་བླངས་
སོ། །ཞིབ་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།
རང་ལུགས་ནི། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་
གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་

རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་ལམ་ཤེས་དང་འདྲ།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་
རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐའ་དག་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལམ་
ཤེས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལམ་ཤེས་གཞན་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་

89

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་
ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐའ་དག་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། ལན་གོང་དུ་བཏབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ།1 མཐོང་ལམ་སྐྱེ་
བའི་རྟེན་དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དང༌། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང༌། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ངན་སོང་བ་དང་
གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ།
ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཡུལ་ཝཱ་ར་ནཱ་སིར2་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་

1 སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་བཏབ་པ། རོང་སྟོན་གསུང་འབུམ་ག །རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། མངོན་རྒྱན་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་རབ་གསལ། ༢༥༥། ༧།
2 ག་༣༥་ན་༧་ཝ་ར་ཎ་སེར། པ་༣༧་ན་༤་ཝ་ར་ཎ་སེར།

90

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱུག་གིས་ཡི་དྭགས་མང་པོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

དང༌། ལྷའི་བུ་བློ་གྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་
ཀྱི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་
བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི1་བསྡུ་བ་ལས།2 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོ་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས།3 གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་རྩོམ་ཞིང༌། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། མཛོད་ལས།4 འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་

སོང༌། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྗེས་ཤེས་གསར་དུ་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད།
དེའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་
འཇུག་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་
1 ག་༣༥་བ་༡་པའི། པ་༣༧་ན་༥་བའི།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྡུ་བ། ༦༡༩། ༡༥།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༧། ༡༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༧། ༡༤།

91

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །
ཊཱིཀའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1སྒྲ་མི་སྙན་པ་དང་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་མ་གཏོགས་པའི2་མི་དང་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ལ་སྐྱོ་བ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌། ལམ་རིམ་ལས།3སྔོན་མིའི་རྟེན་ལ་ལམ་ལ་སྦྱངས་པའི་བག་ཆགས་འཐུག་པོ་ཡོད་པའི་འདོད་ལྷ་ཁ་ཅིག་དང་པོར་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ཡང༌། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དང་པོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ལམ་ཤེས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལམ་ཤེས་དངོས་
སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རུང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་
གྱི་འོད་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་

ལམ་ཤེས་བརྒྱུད4་ནས་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རུང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༥༦། ༥།
2 ག་༣༥་བ་༦་བའི། པ་༣༧་བ་༣་པའི།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༡༠༩། ༤།
4 ག་༣༦་ན་༣་རྒྱུད། པ་༣༨་ན་༡་རྒྱུད།

92

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་
འཁོར་དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་ལྷ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་རྣམས་ལམ་ཤེས་
དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།1 ལྷའི་བུ་གང་
དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་རྟེན་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །ལམ་སླ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས། ལམ་དཀའ་བ་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེར་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི། ཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། ༣། ༦།

93

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁ་ཅིག །འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཊཱིཀར།1 འགྲེལ་ཆེན་
དུ། སྒོམ་ལམ་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཀྱིས། དེས་མཐོང་
ལམ་མཚོན་མི་ནུས་སམ་སྙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་
སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་
ཆུབ་ཡན་ལག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་

དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
འགྲེལ་ཆེན་ལས།2 གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་

ཡན་ལག་སྤངས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་གྱིས། དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།3 རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང༌། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་
སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད།

ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག །སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༣༥༦། ༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༢༨༤། ༨།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༤༧། ༡༨།

94

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །སྦྱིན་སོགས་སྤྱོད་པའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་ཟིན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང1་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང2་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་
ན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་

མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཟུར་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་
ཆོས་བཟོད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམན་ལམ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་

1 ག་༣༧་ན་༢་ཐུན་མོངས། པ་༣༩་ན་༡་ཐུན་མོངས།
2 ག་༣༧་ན་༣་ཐུན་མོངས། པ་༣༩་ན་༢་ཐུན་མོངས།

95

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་

རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག1་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་
ཡང་མ་ཡིན། བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་
མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་
སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་ཞིག2་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲིད་ཞི་
བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་

1 ག་༣༧་ན་༦་མཉམ་པར་གཞག །པ་༣༩་ན་༦་མཉམ་པར་གཞག །
2 ག་༣༧་བ་༣་གང་རུང་ཅིག །པ་༣༩་བ་༤་གང་རུང་ཅིག །

96

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་དོགས་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། སྒོམ་ལམ་སྔོན་
དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དམན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། དམན་ལམ་གྱི་

འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །འདོད་ན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་

97

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་གྱི་

རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དམན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་
དེ་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྔོན་དུ་
སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྫོགས་
རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ལན་གང1་འདེབས་གཟིགས་པ་དང༌། གཞན་ཡང༌། རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་
པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་

1 ག་༣༨་བ་༡་གར། པ་༤༠་བ་༢་གར།

98

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྒོམ་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་
དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་
དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་

ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་སོང༌། དེ་
བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་

99

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་

རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་
གཅིག་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་
བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་

100

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱིར་མི་

འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྔར་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས། རེ་ཞིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་

ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་

101

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་
སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག1་ལས་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་
ཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །མ་

གྲུབ་ན་བུད། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ2་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན།

འདིར་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགེ་
སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྔར་གྱི་མ་

ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་
1 ག་༣༩་བ་༦་ཅིག །པ་༤༢་ན་༣་གཅིག ། 2 ག་༣༩་བ་༧་པ། པ་༤༢་ན་༤་བ།

102

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་
འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་

ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་མཚན་གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སློབ་པའི་རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ལམ་སྒྲིག་ལས།1 སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་

ཡང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་བློ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
དྲུག་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་བཅུ་དྲུག་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་
དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ་། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ལམ་སྒྲིག །(ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད)༣༨། ༥།

103

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་
ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་དུ་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་
བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་
རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་
དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།2 སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་བཟུང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས།3 སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ།
རྫས་བཞི་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་པོར་སྐྱེ་
བ་རྫས་གཅིག །དེ་རྗེས་ཆོས་ཤེས་བཞི་སྐྱེ་བ་རྫས་གཅིག །དེ་རྗེས་རྗེས་བཟོད་བཞི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༢༠། ༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༧། ༡༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༥། ༡༥།

104

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྐྱེ་བ་རྫས་གཅིག །དེ་རྗེས་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྐྱེ་བ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་རང་
དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་ཚུལ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་ཐོག་ལ། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའོ། །ཞེས་སོ་སོ་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ། བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཞིང༌།
ཤེས་པ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་
ཆོས་བཟོད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༧། ༡༩།

105

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ1་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་
དུ་སྐྱེ་ཞིང་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་ཅིང༌། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་
སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་རྫས་སུ་གྲུབ། དེ་རྣམས་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་

ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་རྫས་གཅིག་ཡིན་

1 ག་༤༡་ན་༧་བསྒྲུབ། པ་༤༣་བ་༧་བསྒྲུབ།

106

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ།
ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
གྲངས་ངེས་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་
ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་
བཟུང་སྟེ། །མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཟེར་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་

ལན་བདུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང༌། རོང་ཊཱིཀ་པས་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་

ཡིན་ནོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འཆི་

107

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འཕོ་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་
མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་ཅིང༌། བསྡུ་ན་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ལ། རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི། ཆོས་བཟོད་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་བཟོད་བཞི། རྗེས་བཟོད་
བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ་ཤེས་པ་བཅུ་གཉིས་རྫས་གཅིག །ཆོས་བཟོད་
བཞིའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་

ཤེས་བཞི་དང༌། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང༌། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་
ཤེས་བཞི་སྟེ་ཤེས་པ་བཅུ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ། ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་དང༌། ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་
དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མཚན་
གཞི། ཆོས་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཆོས་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཟེར་བ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་ཉམས་

108

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་རྗེས་བཟོད་བཞིར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་གཉིས་སྣང་མ་ནུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་
མྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
རང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས།1 བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས།2 བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་དུ་རིག3་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་
དང༌། ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་
བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་བཟོད་
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ། རྗེས་ཤེས་སུ་འཇོག་རིགས་པ་བུད། འདོད་ན། ཐེག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༨། ༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༥། ༡༣།
3 ག་༤༢་བ་༤་རིགས། པ་༤༥་ན་༦་རིགས།

109

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་
བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་
བཟོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་
སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་དེས། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ཆོས་བཟོད་བཞི་དང༌། རྗེས་ཤེས་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་རྗེས་བཟོད་བཞི་
དང་། རྗེས་བཟོད་བཞི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་རྗེས་ཤེས་བཞིའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྔོན་མེད་པའི་ཆོས་སྐད་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། སྐྱོན་འདི་ཙམ་ལ་གཟིགས་ལ། རིགས་པ་སྨྲ་བའི་མཆོག་ཏུ་རློམ་པ་མ་མཛད་ཅིག །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་
མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་དུ་འཇོག་
རིགས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་

110

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་ན།
ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་ནི་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ། རང་འབྲས་འཕགས་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱུར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།2 སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་དོན་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན། ཞེས་སོ་སོ་རང་གིས་
མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དོན་སྤྱི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞིར་བཞག །དེའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཆ་ནས། དེ་རྗེས་བཟོད་བཞིར་བཞག །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ལ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༨། ༡༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༧། ༡༩།

111

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡང་རིགས་འདྲ་ཟེར་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་ཀ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་
བཟོད་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང༌། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་ཆོས་བཟོད་བཞིར་འཇོག །དེས་ཆོས་བཟོད་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་རྗེས་བཟོད་བཞིར་འཇོག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་
དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཤེས་བཞིར་བཞག །ཆོས་ཤེས་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་སྤང་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་ཆ་ནས་དེ་རྗེས་ཤེས་བཞིར་བཞག །ཅེས་ཟེར་ཞིང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས། ཞེས་ཟེར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་མ་ཐག་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་པོའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་
སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། འཇོག་ཚུལ་དེ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་མ་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༦༠། ༦།

112

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ན་སྔར་འཁོར་བར་འདྲིས་མ་མྱོང་བའི་ཟབ་མོའི་ཆོས་དེ་ལ་སྐྲག1་རིགས་པ་ལ་མི་སྐྲག་2པས་ནི་ཆོས་
ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བའི་ལྡོག་པ་ནི་བཟོད་པ་བཞིའོ། །དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་བའི་བློ་དེ་ལ་སྐྲག་རིགས་པ་ལས། མི་སྐྲག་པར་རྟོགས་པས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་
རྗེས་བཟོད་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ན་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལས་མ་ལངས་པར་བློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་
པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞི་དང༌། ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་དང༌། ཤེས་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས། མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་མ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས།3 ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་

1 ག་༤༤་ན་༡་སྐྲགས། པ་༤༦་བ་༦་སྐྲགས།
2 ག་༤༤་ན་༡་སྐྲགས། པ་༤༦་བ་༦་སྐྲགས།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༨། ༡༤།

113

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཟུང་བ་རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་ནི་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང༌། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས།1 ལུགས་འདིས་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་
ཏུ་བཞེད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཡུལ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཁོ་རང་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་
ཁོ་རང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང༌། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན་སོང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ། གཞུང་དེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དེས་སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཕ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༤༨༨། ༡།

114

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་
རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌།
གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་

དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་

གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། གལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།

115

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་
འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་
ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མཁྱེན་པ་དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཊཱིཀ་ལས།1 ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་
ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ཞིང༌། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་ཁམས་
གསུམ་ཀའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་འཕྲེང་ལས།2 ཆོས་བཟོད་ཉིད་ཁམས་གསུམ་
ཀའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ལམ་ཊཱིཀ། (ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད)༣༣། ༤།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༧༥༤། ༡།

116

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཁས་པ་དུ་མ་ཞིག་འབྲང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་ཞུགས་པ་དང༌། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་འབྲས་གནས་སུ་འདོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཀུན་བཏུས་ལས།2 རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། མཐོང་ལམ་
སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་
བསྡུས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མའི་སྒོམ་
སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༡༦༢། ༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༦༩། ༦།

117

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་
སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན། ཆོས་ཤེས་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན། རྗེས་ཤེས་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ།
དེས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་བའོ། །གཞན་ཡང༌། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་རིམ་པ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་
མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། འདིའི་དོན་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རེ་ཞིག་འདིའི་ལན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་
ཐལ། ཊཱིཀར། རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་སོགས་དྲང་མ་ཐག་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་
མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༡༣༠། ༣།

118

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་
བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་བུད།
ཁ་ཅིག །འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་
བཟོད་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་ཟིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཊཱི་ཀར་བཤད་དོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། དེར་

119

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།
རང་ལུགས་ནི། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་མངོན་འགྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་
གཉིས་མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།1 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མཐོང་
ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།2 སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བློ་མངོན་འགྱུར་དུ་ནི་ག་
ལ་དགོས། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྐྱོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་
བཟོད་ཀྱི་དུས་ན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
1 ག་༤༦་བ་༦་ཕྱིར་ཏེ། པ་༥༠་ན་༢་ཕྱིར་ཏེ།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༦༢། ༥།

120

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉེར་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་
ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་
ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན། དེའི་དུས་ན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དུ་བའི་དུས་ན་མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། ཞེས་གསུངས་ན་མི་མཚུངས་སོ། །རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
དེའི་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འདའ་བྱེད་
མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་ན། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་
བུད། གཞན་ཡང༌། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དངོས་འབྲས་ཁོ་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དངོས་འབྲས་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྔར་

བཞིན་འགྲིགས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བརྒྱུད་འབྲས་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་

121

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དུས་ན་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་དུས་ན་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུ་བའི་དུས་ན་མེ་ཡོད་པར་
ཐལ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡིན། ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། འདའ་
བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གང་
ཞིག །འདའ་བྱའི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། འདའ་བྱའི་ས་དགུ་གཞི་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་སྦྱོར་གང་ཞིག །བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང༌།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་གང་ཞིག །སྦྱོར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་

122

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པ་ཊཱིཀའི་
དགོངས་པར་མཛད་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་མངོན་འགྱུར་དུ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་
མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཊཱིཀ་ལས།1 དེ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བཅོམ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐྱོན་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དབང་ལྡན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་
ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་ཟེར། རིང་སོང་གི་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀ་ཆེན་དང་འགལ་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །རང་རྒྱུད་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། །(རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།)༣༦༣། ༥།

123

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་
ལས་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན་སོང༌། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
སོང༌། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་
བཟོད་དེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པ་གང་
ཞིག །དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱུ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་

124

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་སོང༌། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན།1སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེའི་དོན་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟར་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་འགྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།2 གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་ཀྱང༌། དེ་མངོན་འགྱུར་ལ་དགོངས་པས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་མི་བཞེད་པ་འདྲའོ། །ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ། ༡༥༣༣། ༡༥།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༡༧༤། ༢།

125

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་

126

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་
པ། བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་
དང༌། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང༌། འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཀྱང་མེད།
བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱང་མེད། འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང༌། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ། དེ་གཉིས་

127

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་
བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད།
རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སུ་དམིགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ལྟ་བུའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་འགྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་

128

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་
ཚུལ་ནི། དང་པོར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། དེའི་
རྗེས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེ། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང༌། འདའ་
བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཞིང༌། མངོན་འགྱུར་དུ་རིམ་
ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

བྱེད་པ་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས1་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ལ་

རང་དབང་དུ་བྱེད་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་ས་2གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཅེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་

1 ག་༥༠་བ་༤་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་སྟོབས། པ་༥༤་ན་༤་སྒོམ་སྟོབས།
2 ག་༥༠་བ་༥་ས་མཚམས་གཉིས་པའི། པ་༥༤་ན་༤་ས་མཚམས་གཉིས་པའི། ཏ་༥༠་བ་༥་ས་མཚམས་གཉིས་པའི།

129

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལས།1བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ས་བཅུ་རྣམས་སུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་བསྒོམ་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་

བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་ཟེར་ན། ལོངས་སྐུའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་
ཅན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་

ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༨༨། ༡༠།

130

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །རང་ལུགས་ནི། རང་
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་

པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད།
ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་
པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མཚན་ཉིད་འཐད་པ་བུད། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། 1རྣམ་པ་དང་
ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་དབྱེ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡། ༡༥།

131

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་
བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་
ཡོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་གསུངས། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་
ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
བསྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌།
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

132

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་ཁྱོད་ཐོབ་པ་དུས་
མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་
མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་

ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེའི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་

ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྔ་ཕྱི་གང་རུང་ལ་མ་ཁྱབ་བོ། །གོང་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་སྐད་དང་མཐུན་པར་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

133

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

1བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་
བརྗོད་བྱ་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དང་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་
བ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན། མཛོད་ལས།2 གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་
སེམས་རྟེན་དེ་ལ་ཟག་མེད་ས་དགུར་གྲངས་ངེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་དང་
སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།3 འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཞེས་སྨོས་པས་ནི་4འདོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༤། ༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༧། ༡༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༢༨༤། ༧།
4 ག་༥༢་བ་༥་སྨོས་པས་ནི། པ་༥༤་བ་༡་སྨོས་པས་ནི། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།
འགྲེལ་ཆེན་༡༢༨༤། ༨། སྨོས་པས་ན་ཞེས་འབྱུང་།

134

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུའི1་སྒོམ་ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐབས་མི་མཁས་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ལ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒོམ2་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་
སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་
དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་
སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མངོན་སུམ་གང་
ཞིག །རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་

1 ག་༥༢་བ་༥་ས་དགུ་པའི་སྒོམ། པ་༥༦་བ་༡་ས་དགུ་པའི་སྒོམ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། །འགྲེལ་ཆེན་༡༢༨༤། ༩། ས་དགུ་པོ་བསྒོམ།
2 ག་༥༢་བ་༧་བསྒོམ་ལམ་པའི། པ་༥༦་བ་༣་བསྒོམ་ལམ་པའི།

135

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དང་

ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་
སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང༌། ཐེག་
དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་

མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པ་

136

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་སློབ་ལམ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་

བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་དོན་དང༌། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ལ། ཆ་པ་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ་ན་རེ། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱད་པར་རྟོག་པ་གནས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས1་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། གཉིས་སྣང་དེ་གང་ལ་བྱེད། གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་བྱེད་དམ། བདེན་སྣང་ལ་བྱེད། དང་པོ་བྱེད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་

1 ག་༥༣་བ་༦་ཞེས། པ་༥༧་བ་༣་ཞེས།

137

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དད་དུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་

བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་
རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་གཉིས་སྣང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་སྤངས་ན་
བདེན་སྣང་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་སྣང་དང་
བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱང་

སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བས་རྣམ་མཁྱེན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མ་རྟོགས། དེས་རྣམ་མཁྱེན་ཤུགས་1ལ་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་སངས་རྒྱས་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་འཇལ་བའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལྟར་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ལས།2 ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་ན་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་
ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་

1 ག་༥༤་ན་༤་ཤུག་ལ་ཡང་། པ་༥༨་ན་༡་ཤུག་ལ་ཡང་།

2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༧༤། ༦།

138

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱུར་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རྗེས་ཐོབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་
1གསལ་ལས།2 ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། དེ་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། དེས་མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྦྱོར་ཚུལ་རིགས་འདྲའོ། །ཁ་ཅིག །སྒོམ་སྤང་
རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒོམ་སྤང་
རྟོག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
ལམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། དེ་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
1 ག་༥༤་བ་༡་ཚིགས་གསལ། པ་༥༨་ན་༥་ཚིགས་གསལ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཉ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཚིག་གསལ། ༨༤༠། ༩།

139

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་
ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། དེར་ཐལ། དེ་དང་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་

140

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བུད་མེད། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་བཅས་པའི་
རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་སྐྱེ་
བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང༌། འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།
གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ལྷ་མི་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་

བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་
དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 འདོད་པའི་ཁམས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང༌། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཞེས་སྨོས་པས་ནི་འདོད་པ་ལས2་སོགས་པའི་ས་དགུའི་སྒོམ་ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། (རྒྱན་སྣང་།)༡༢༨༤། ༧།
2 ག་༥༥་བ་༡་ལས་སོགས་པས་དགུའི། པ་༥༩་ན་༧་ལ་སོགས་པས་དགུའི།

141

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་

བཅས་སྒོམ་ལམ་དང༌། ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་
འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁྱོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ས་
གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

142

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱབ་པ་འགལ། འདོད་ན། དེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་གཟིགས་ངོར་རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཉོན་
མོངས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར1། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་
འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དང་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་གང་
ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་

1 ག་༥༦་ན་༤་ཟེར། པ་༦༠་ན་༤་ཟེར་ན།

143

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་རུང་ལ་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་

མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས།1 ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང༌། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ལམ་བདེན་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་
བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤། ༢།

144

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་ཟག་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
མདོ་སྡེ་ལས།1 ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཟག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཟག་པ་ཟད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།2 འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱས་བསྡུས་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། 3མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཟག་བཅས་ལ་སྤང་བྱས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༦། ཉི་ཁྲི་ཀ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྡེ་(ཉི་ཁྲི་)༣། ༧།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༧༤། ༢།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༧༤། ༥།

145

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། དེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཟག་པ་དང་བཅས་ན་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་འཁོར་དུ་ལྡན་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།1 འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟར་ཁོང་ཁྲོ་དང་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དོན་དེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་མིན་ལ་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་
དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༡༣། ༡།

146

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་བཅས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་

གཉིས་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་བཅས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དང་བཅས་པའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌།
མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དགུ །གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དགུ །གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་

གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་གཞན་དོན་མོས་
པ་སྒོམ་ལམ་འགལ་ཟེར་ན། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་
ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་གཞན་དོན་གྱི་

འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན། གཞན་

147

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་དོན་
གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡུམ་གཞན་དོན་གྱི་

འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཡུམ་དོན་གསུམ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཟག་པ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་དེས་ཟག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྩ་བའི་
དབྱེ་བ་གསུམ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དགུ །ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད།

148

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་བསྔོ་ཡི་རང་གསུམ་
གྱིས་བསྡུས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་
པའི་དགེ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་གཞན་དོན་མོས་པ་
སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཞན་དོན་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་
དམན་གྱི་སྒྲུབ་པས་བསྡུས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ།
ཐེག་དམན་གྱི་མོས་བསྔོ་ཡི་རང་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་
ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌།
རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་

གནས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་

རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསུམ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེད་པར་ཐལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་སོང༌། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་

149

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གནས་ཡིན་ན། ཡུམ་དོན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་

བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ལ་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་

བསྡུས་ཏེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་ཕྲ་
མོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པས་བསྡུས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ས་བཅུ་པས་བསྡུས་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་
དགོས། དེ་ཡིན་ན་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མོས་
པ་སྒོམ་ལམ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་
ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ས་བཅུ་
པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཉི་ཤུ་
རྩ་བདུན་དུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་ཆོས་

150

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅན། ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་
བས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ནུས་པར་ཐལ། དེས་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང༌། ཡུམ་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་

གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་
གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡུམ་དོན་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་དོན་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་

151

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཡུམ་གཙོ་བོར་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང༌། ཡུམ་གཙོ་བོར་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་

སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཡུམ་གཙོ་བོར་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་

གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་དོན་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་དོན་གཙོ་བོར་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་
དང༌། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དང་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐུ་དང༌། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་
རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བསྟོད་པ་དགུ །བཀུར་བ་དགུ །བསྔགས་པ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་
བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

152

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་

ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ལན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་བསྔོ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་1བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ།
བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུར་བསྒྱུར་
བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །རང་
གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་

1 ག་༦༠་ན་༤་བསྒྱུར་བར་བྱེད། པ་༦༤་བ་༤་བསྒྱུར་བར་བྱེད།

153

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཉིད་ཟེར་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་དེ་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས1་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མོས་བསྔོ་ཡི2་རང་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ལམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་

སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དགེ་རྩ་ཡིན་ན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫོགས་བྱང་དུ་མ་བསྔོས་པའི་དགེ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

1 ག་༦༠་བ་༢་འབྲེས། པ་༦༥་ན་༢་འདྲེས།
2 ག་༦༠་བ་༣་ཡིད། པ་༦༥་ན་༤་ཡིད།

154

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པའི་དགེ་རྩ་
རྫོགས་བྱང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་
ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་སྒོམ་
ལམ་པ་དང་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པ་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། དེས་ན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགེ་རྩ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར་
བྱེད་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་རྩ་དེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་
རྩ་ཡིན་ན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐར་ལམ་དུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་

155

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཟད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པས་ཟས་ཕུལ་བའི་བསོད་ནམས་རྫོགས་
བྱང་དུ་བསྔོ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྔོ་བ་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གི །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་བས་རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ།
རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་
པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་དགེ་རྩ་དེ་གཞན་
གྱི་དགེ་རྩ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་

156

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་
ན། མོས་པ་སྒོམ་ལམ། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན་ནང་འགལ་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

མོས་པ་སྒོམ་ལམ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དང་འགལ་ལོ། །
རང་ལུགས་ནི། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའི་སྒྲ་
དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་དེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་
མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་

157

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་1རང་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བའི་
2རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་རྟགས་ཐོག་དང༌། ཁྱབ་པ་ཁྱབ་ཐོག་ཏུ་སོང༌།

3ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་ཏུ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་4ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག །ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ་དེ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན།
1 ག་༦༢་ན་༢་ཡིད་རང། པ་༦༦་བ་༤་ཡི་རང།
2 ག་༦༢་ན་༣་པའི། པ་༦༦་བ་༥་བའི།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༧། ༡༢།
4 ག་༦༢་ན་༤་སྒོམ་ལམ་སྟེ། པ་༦༦་བ་༦་སྒོམ་ལམ་སྟེ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། བསྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ།

158

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་ཉིད་སྔ་མའི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་
ཡོངས་གྲུབ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དབང་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གསེར་

159

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འཕྲེང་ལས།1ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་
རྒྱུར་གྱུར་པ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་

གི་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྟག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པ་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མའི་
ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་
གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༡༧༢། ༢།

160

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་
བྱེད་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། རེ་ཞིག །རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མའི་ཟུར་ཕྱི་མ་

དེར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྟོགས་པ་
མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྔ་
རོལ་ཏུ་བྱུང་བར་1ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐར་
ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
འགྲེལ་པར།2 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་
ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་

སྒྲུབ་3པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཤར། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་

1 ག་༦༣་ན་༥་པར། པ་༦༨་ན་༢་བར།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༧། ༡༦།
3 ག་༦༣་བ་༡་བསྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ། པ་༦༨་ན་༥་བསྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ།

161

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་

མངོན་རྟོགས་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཤར། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་

མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་དང༌། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྤོང་
བའི་སྒྲུབ་པ་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ།1 དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་གཉེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྤོང་བའི་སྒྲུབ་
པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

རང་ལུགས་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་
ཞིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་སྤངས་པ་
མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲུབ་པ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༣༡། ༩།

162

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས།1 མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་བྱ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་
དང༌། སྤང་བྱ་འཇོམས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལྡོག་པ་ནས་
བསྟན་པས་འདི་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ལྔ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་དགུ་
ཡོད། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་འགལ་བར་ཐལ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས། ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ན། མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།2 རྣམ་པ་
ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་དེ་ཐོབ་པ། །དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།3 ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ལེགས་བཞག་པ། །རྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བློ་གྲོས་

བཞག །དྲན་རྒྱུ4་རྟོག་པ་ཙམ་རིག་བརྟན་པ་དག །མྱུར་དུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།5 ཆུ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་པར་སོགས། །གློ་བུར་ཉོན་མོངས་དག་པ་ནི། །མདོར་ན་མི་རྟོག་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༧༩༩། ༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༥༤། ༨། སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་ངེས་ཐོབ་
པ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་སྟོན། །
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༨༡༦། ༡༣།
4 ག་༦༤་ན་༤་དྲན་དུ་རྟོག །པ་༦༩་ན་༢་དྲན་རྒྱུ་རྟོག །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དྲན་རྒྱུད། ཅེས་འབྱུང་།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༥༤། ༦།

163

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི།1 །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས།2བློ་
དང་ལྡན་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོབས། །རྟག་ཏུ་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སོང་བ་ཡིས3། །དེ་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་པའི་ཚང་ཚིང་དུག །དུག་སྨན་ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་
བྱེད་དང༌། མཉམ་གཞག་གི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་
ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་འགལ་བར་ཐལ། གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང༌། གཙོ་བོར་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་
ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་
ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་དགོས། ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་
ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་

1 ག་༦༤་ན་༥་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །པ་༦༩་ན་༣ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
འདོད། །བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ་༩༥༤། ༦ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །འབྲས་བུ་
ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །
2 རྒྱན་སྣང་ལས་མ་རྙེད། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༡༦། ༡༡།
3 ག་༦༤་ན་༦་བ་ཡི། པ་༦༩་ན་༣་བ་ཡིས།

164

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་པར་སྦྱོར་བ་ནི། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར། བྱེད་ལས་
ཀྱི་ཁྱད་པར། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར། མཐར་ཐུག་གི་
ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མས་
དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས། རང་མཚན་ལ་རྫས་ཐ་དད་མིན་ཞིང༌། སྤྱི་མཚན་ལ་ལྡོག་པ་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་དྲི་མས་དག་པ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡང་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་
དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་

165

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་
རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས། རང་མཚན་ལ་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང༌། སྤྱི་མཚན་ལ་ལྡོག་པ་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་

བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྔར་
གྱི་དག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྡོག་པ་སོ་སོར་ཚད་མས་བཅད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དག་པ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་

གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
གཟུགས་ཡིན་ན། དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་
གཟུགས་ཕུང་དེ་ཡང་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་དྲི་མ་དེས་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་གཟུགས་

166

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕུང་དྲི་མ་དེས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས། དག་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པའི་དག་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་གཟུགས་དེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་
བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས།1 འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་པའི་གཟུགས་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིའི་སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་དེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་

སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དང༌། དེའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ན་རེ། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་

གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་
ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་དེ་དོན་སྟེང་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེར་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ། ༤༠༤། ༡༥།

167

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་ཀྱང་བཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། འདིའི་དག་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱེད་རིགས། ཡང་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དག་ལྡན་ལས།1 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་

པར་དག་པ་ན། དེའི་2དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་དང་པོ་ལ། གཞུང་འདིས་གློ་བུར་རྣམ་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་བསྟན་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། 3གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

ནས་བསྟན་པའི་དག་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དག་པ་དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དེའི་བསྟན་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །ཞེས་པའི་སྐབས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཏ། སློབ་དཔོན་ཤཱན་ཏི་པ། ཉི་ཁྲི་དག་ལྡན། ༣༤༩། ༡༤།
2 ག་༦༦་ན་༢་དག་པ་ན། དེའི། པ་༧༡་ན་༢་འདིའི། དག་ལྡན་ལས་༣༤༩་༡༤་དག་པ་ཉིད་ནི། དེའི།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༥༩། ༡།

168

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་བསྟན་པའི་དག་པ་དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། མདོ་ལས།1 གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དག་པ་དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་དག་གི་མདོ་དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་མ་བྱུང་
བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡང་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་

སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་དག་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པའི་དག་
པ་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་དུ་དོན་གྱིས་བཀག་ཟིན་ན་ཡང༌།
སླར་ཡང༌། སྐྱོན་བརྗོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་

སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་

དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེས་དག་པ་ན། དེའི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡང་དེས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ། (ཉི་ཁྲི)༤༠༤། ༡༥།

169

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སོང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་1སྐལ་གྱི་དྲི་
མས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་

ཀྱིས་དག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཁྱོད་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་

གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་

སོགས་ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་པ་ངོ་
བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང༌། རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་
མ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་

གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་
མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་བོ། །གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མས2་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གློ་བུར་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་
1 ག་༦༦་བ་༤་གྱི་ངོས། པ་༧༢་བ་༥་གྱི་ངོ་།
2 ག་༦༧་ན་༢་དྲི་མས། པ་༧༢་ན་༤་དྲི་མ།

170

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཁྱེན་ཆོས་རྗེའི་དོགས་པའོ། །ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །
ཁ་ཅིག །ཊཱིཀའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་སྐལ་
གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་དང༌།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་དག་བྱ་གཅིག་ཉིད་
ཀྱིས་དབེན་པའི་དག་པ་རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་
ཡུལ་དེ་ཡང་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དང་དེའི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་
གང་ཟག་གི་བདག་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་དང་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་

པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག །དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་
ཟེར་ན། རེ་ཞིག་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིབ་

པ་གང་ཞིག །ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་

171

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང༌། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་
པ་སོང༌། འདོད་ན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་

སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པས་

དག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་

དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ།
གོང་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་

ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཚེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་ཁས་
བླངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཁྱབ་
ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
དེས་ཁྱོད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

172

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་

པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་
ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་

པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་བ་དེ། རང་
རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་

173

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་

འདས་ཡིན་དགོས། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་མྱང་འདས་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་

ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་

འདས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་བུད། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྲལ་
བ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་

འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་
བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤང་པའི་
བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་མེད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་

174

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

རོང་ཊིཀ་པ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་དེའི་མཚན་ཉིད།
ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་

དག་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་
དམན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་
ན་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། གཟུང་བ་
ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་
དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་བུད། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སླ།
གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་

175

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པར་སྤངས་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་སྤངས་1པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་དག་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མ་ཁྱབ་
པར་ཐལ། རྣམ་དག་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྣམ་དག་
སྒོམ་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

རྣམ་དག་ལ་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་

གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས།

1 ག་༦༩་ན་༦་སྤང་སྤང་། པ་༧༤་བ་༣་སྤང་སྤངས།

176

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ལ་

མཚན་ཉིད་དང༌། ས་མཚམས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་

པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་
བྲལ་བ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་དེའི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་

ན་ཡོད། གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་སྔར་ལྟར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞེས་སོགས་འདྲ་བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་
དེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་
ཡོད། བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌། ས་མཚམས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།
གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་དག་ཡིན་ན་གློ་བུར་རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་ན། རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་དག་ཡིན་ན་གློ་བུར་རྣམ་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་
དག་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།

177

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁྱོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་ས་མཚམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་དེ། དེའི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ཁྱོད་
རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་

178

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌།
མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པ་དང༌། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་
དགུས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ནུས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་དགུས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་

སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་
ཆུང་ངུ་དང་ས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང༌། ས་བཅུ་པའི་སྒོམ་ལམ་དོན་
གཅིག་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་
ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བུད། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ས་བཅུ་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས།1བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ས་བཅུ་རྣམས་སུ་སྒོམ་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༨༨། ༡༠།

179

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་བསྒོམ1་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། འགྲེལ་ཆེན་ལས།2 དེ་བས་ན། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཐོབ་པའི་བར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་
དོན་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་སླ། ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་
ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། ས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེས། བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་ཞིག3་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དེས་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུའི་ཆུང་
ངུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་

1 ག་༧༠་བ་༦་བསྒོམ་ཀྱིས། པ་༧༦་ན་༦་བསྒོམས། ཏ་༧༠་༦་བསྒོམ་གྱིས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༠༣༢། ༦།
3 ག་༧༡་ན་༢་པོ་ཅིགཔ་༧༦་བ་༣་པོ་གཅིག

180

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་དྲི་
མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ།། །།
ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད། །ལུང་རིག་ལམ་ནས་དྲངས་
ཏེ་མ་ནོར་བར། །གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དེའི་བཞེད་སྲོལ། །བརྒྱུད་
འཛིན་དང་བཅས་བསྐལ་བརྒྱར་དར་རྒྱས་ཤོག །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

181

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་

བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
བཞུགས་སོ། །

1གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞི་ཤེས་
འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་
བསྡུས་པའི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཤེས་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉི་ཚེ་བའི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེར་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༠། ༡༤།

182

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེས། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་

ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་སླ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་

སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་

183

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།
ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་གཉིས་སྟོང་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་
གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། 1རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་

ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་གཙོ་
བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་གཞི་
བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་
ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེར་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༠༧། ༡༩།

184

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་གཅིག་གཞི་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་
ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་

འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཞན་དོན་དུ་
སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཅི་ཡོད།
གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེས་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་
ཕྱིར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་གཞན་དོན་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་

185

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་ན་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཇོག་པ་དང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་གཙོ་བོར་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
པས་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ། སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་

186

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་གཙོ་བོར་རང་དོན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ། རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་མི་སྒོམ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

མཐོང་ལམ་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་
ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ་གྱི་ཕྲེང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་རུང༌།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མི་མཐུན1་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་

གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་

1 ག་༤་ན་༡་འཐུན། པ་༤་ན་༤་འཐུན།

187

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། དེར་ཐལ། སྔ་མ་
དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཡིན། ཕྱི་མ་དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་བར་

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྔ་མ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། མི་མཐུན1་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

1 ག་༤་ན་༥་འཐུན། པ་༤་བ་༤་འཐུན།

188

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་དམན་སློབ་པ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་
གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་
པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། ལམ་
ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་སླ།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང༌། མི་མཐུན1་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་
དང༌། །ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

1 ག་༤་བ་༤་འཐུན། པ་༥་ན་༤་འཐུན།

189

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མཁྱེན་པ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང༌།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཉེན་པོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པའི་གཉེན་པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པའི་མི་མཐུན་
པ་དེ་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མཚན་འཛིན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་མཚན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་
བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་གསུང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱིས་

བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞི་ལམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་
རྒྱན་ལས།1 བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡང༌། གཞི་དང་ལམ་བདེན་པར་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༠༣། ༡།

190

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྔར་ཆོས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང༌གཏན་ལ་མ་ཕབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉེན་པོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་འོག་ཏུ་བཤད་པར་
བྱའོ། །ཁ་ཅིག །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་

བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་དེ། སྐབས་གསུམ་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་
གསུམ་པས་གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་

བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་

བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་
པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་

191

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

གསུམ་པས་གཞི་ཤེས་དངོས་ཀྱི1་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་པོ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར2་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་
ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། 3ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་
ཡིན་པས་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་སྒོམ་པར་
བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལུགས་ནི། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་

1 ག་༥་ན་༧་དངོས་ཀྱིས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར། པ་༦་ན་༦་དངོས་ཀྱིས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར།
2 ག་༥་བ་༡་ལྷུར། པ་༦་བ་༡་ལྷུན།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེར་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༧། ༡༩།

192

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱི་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལས་

2དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལམ་སྒྲོན་གྱི3་

ཊཱིཀྐ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་
ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཊཱིཀ་ལས།4 དེ་ཡང་
མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག །རང་དོན་ཡང་མི་ནུས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དཔལ་ལེགས་པར་གཞོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོ་5བར་བྱ་
དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་ལམ་ཊཱིཀ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་
ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མ་བསྟན་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་སྦྱོར་བ་རྣམས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༢༤། ༤།
2 ག་༥་བ་༥་ལ། པ་༦་བ་༦་ལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༢༤། ༤། ལས།
3 ག་༥་བ་༥་ལམ་སྒྲོན་གྱི་ཊཱིཀྐ། པ་༦་བ་༦་ལམ་སྒྲོན་གྱི་ཊཱིཀྐ།
4 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ལམ་སྒྲིག །(ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད)༢༣། ༣།
5 ག་༥་བ་༧་སྐྱོ་བར། པ་༧་ན་༣་སྐོ་བར།

193

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།
ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོམ་ལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་མི་སྒོམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་ཐལ། དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་དེ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་ཞེས་པའི་
དོན། ལམ་དེ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་སྒོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལམ་དེ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་སྒོམ་ན་ལམ་དེ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་ཊཱིཀ་གི་དོན་མ་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་སེམས་ཚོགས་སྦྱོར་བས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། ཅེས་ཟེར། འོ་ན། དམན་
ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ལས་དབང་པོ་རྟུལ་བར་ཐལ། དེས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐལ་ཆེན་
གྲངས་མེད་དུ་མར་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བ་ལ་འབད་ཀྱང༌།
མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས། བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་
འབར་བའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པས་ཚེ་གསུམ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་
མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
རོ། །རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

194

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་བསྡུ་ན། ཐེག་དམན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་གཉིས། ས་མཚམས་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ནོ། །

ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་
གནས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་
སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་

195

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདིའི་སྦྱོར་བ་ལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་

མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་
སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་

ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ངེས་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རིགས་མཐུན་གྱི་
སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། རང་ལུགས་
ཀྱི་སྐྱོན་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་

196

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་
པར་ཐལ། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་གཞི་ཤེས་པའི་

197

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ།
སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས། ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་
པར་མི་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཏེ།
སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་མི་
གནས་ཏེ། ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་
གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང༌།
རེ་ཞིག་དཔྱད་ན། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ།
སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། 1དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།2 ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན། ཞེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེར་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༠། ༡༧།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༩༥། ༢།

198

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྐབས་གསུམ་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་ཡིན། འབྲས་བུ་ཤེར་
ཕྱིན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་
ཤེས་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་སྲིད་

མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེས་གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་ཞི་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་དེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ།

199

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཤེས་པས་
སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ལ་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང༌།
སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

200

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྙིང་
རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།
ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱམས་པའི་གསུང་རབ་
ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།
གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གཉེན་པོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གང་ཞིག །གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་

201

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་སྦྱོར་གང་ཞིག །བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང༌། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟིན།
གཞན་ཡང༌། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལམ་ཤེས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་

202

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཐའ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་
བ་ལེན་པའི་ཆ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ།1 དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་
གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་བདེན་གྲུབ་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན།2 དེ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཞི་མཐའ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་
འདས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་དང༌། དེ་ནི3་སྙིང་རྗེས་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་

མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་
བ་ལེན་པ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་
ཞི་མཐའ་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ཙམ་གྱིས་

ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འདི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༠། ༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༡། ༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༡། ༡།

203

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ལྟར་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཊཱིཀ་ལས། མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་
གྱིས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག །རང་དོན་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ནུས་པས། སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་དཔལ་ལེགས་པར་གཞོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། བྱང་ས་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བསལ་བ་སོང༌། 1ཉན་ཐོས་ལས་སོགས་པ་ལ་
དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། 2དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་

མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞི་མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ལན་
གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ། །གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་ཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ། བྱང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༡། ༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༡། ༧།

204

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་
པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྲིད་

མཐའ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་
ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལས་སོགས་པ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བློ་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་ལྟོས་ཤིག །ཕྱོགས་
སྔ་སྨྲ་བ་པོ་འདིས། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་ན། ལས་ཉོན་གྱི་

དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྲིད་པ་ཐ་

མ་པའི་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྟུང་1བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལ་གཟིགས་ཤིག །ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་སློབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚེ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་དེ་ཀུན་
རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ལ་གནས་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་

1 ག་༡༠་བ་༢་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། པ་༡༣་ན་༦་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། ཏ་༡༠་བ་༢་ལྷུང་བའི་ཕྱིར།

205

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་

ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་
པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རྟགས་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་
དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་
བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡོད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དང༌། མྱང་
འདས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌།

མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་ཤོས་ལ་རིགས་འགྲེ། ཞེས་གསུང༌། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་རྟག་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

206

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་

པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་དེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་

པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ།
འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པའི་དམིགས་མེད་དེ་བདེན་མེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།1 དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་བདེན་མེད2་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༣། ༣།
2 ག་༡༡་ན་༦་མེད་པ་བདག་མེད། པ་༡༤་བ་༡་མེད་པར་བདག་མེད། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༣། ༣། བདེན་མེད་དོ། །

207

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་ཀྱང༌།

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས། ཞེས་གསུང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་

ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་མངོན་རྟོགས་སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་1བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། མྱང་འདས་དེ་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
མྱང་འདས་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཆོས་
ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་མཐའི་མཚན་གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་

པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་གནས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༩༣། ༣།

208

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་གང་ཞིག །དེ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བའི་ཕྱི་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། འཁོར་བ་ལ་
མཐའ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། ཚིག་ཙམ་ལ་རྩོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་

པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མཚུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་དེ་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མྱང་འདས་འཁོར་བའི་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། མྱང་འདས་དེ་མྱང་འདས་
ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། འཁོར་བ་ཡིན་ན་འཁོར་བའི་
མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མྱང་འདས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མྱང་འདས་ཡིན་ན་མྱང་
འདས་ཀྱི་མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་

209

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར།1
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང༌། ཞེས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་
ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ཡིན།
དེ་ནི་འགྲེལ་པར། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་
འདས་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་འགྲེལ་པར།2སྙིང་རྗེས་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བསྟན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་
གྱི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ནི་འགྲེལ་པར། དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། ཞེས་གསུངས།
དེ་རྣམས་ལ་དཔྱད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་
མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ་

ལོ། །འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་
རོལ་གྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༠། ༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༡། ༡།

210

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལས།1 ཚུ་རོལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཚུར་ངོས་ན་ཡོད་ཀྱི་འཁོར་བ་ཆད་པའི་
ཕར་ངོས་ན་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པར་

ཐལ། དེ2་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང༌། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་པོར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་3མཐོང་
ཐ་མལ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རང་ལམ་དུ་སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་ནུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ལ་སྲིད་མཐའ་འགོག་ནུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྲིད་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༩༦། ༣།
2 ག་༡༢་བ་༢་དེས་འཁོར། པ་༡༦ན་༤་དེས་འཁོར།
3 ག་༡༢་བ་༣་ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ། པ་༡༦་ན་༥་ཚུ་རོལ་ཐ་མལ།

211

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མཐའ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཀྱང་དེ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་སྲིད་མཐའ་

སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྲིད་མཐའ་ལ་མ་གནས་པར་

ཐལ་ལོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའ་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་སོ། །རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཀུན་
རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་

རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་དེ། འདིར་
བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། དེས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད།
ཅེས་པས་བསྟན། དམན་པའི་མྱང་འདས་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དེ་ལ་གནས་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་

212

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྙིང་རྗེས་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་

ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པས་བསྟན། འཁོར་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན། འཁོར་བ་ལ་དོར་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་1དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དམན་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན། དམན་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་
ལམ་ཊཱིཀ་ལས།2 སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་
དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
དེ། སྲིད་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་ལས་ཐོབ་པའི་མྱང་
འདས་ཞི་མཐའ་དང༌། དེ་ཐོབ་པ་ཞི་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྲིད་མཐའ་དེ་
གཉིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་འགོག་ལ། ཞི་མཐའ་དེ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤོང་སྟེ། སྲིད་མཐའ་སྔ་མ་བཀག་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་
གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བླང་སྟེ་མྱང་འདས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་བ་ན། སྲིད་ཞི་དོར་བྱ་དང་བླང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོང་བ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༡། ༧།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ལམ་ཊཱིཀ། ཐེག་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། ༢༩། ༥།

213

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་ལ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དོན་
དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་མ་ལྷུངས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་ལྷུང་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་

མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྲིད་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དེས་དེ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་སླར་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དེ་ལྟར་
བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས།1 དེ་ཡི་
གནོད་བྱེད་ནི། །བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་2བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༥༡༢། ༡༠།
2 ག་༡༣་བ་༦འགག་བ་ཡིན། པ་༡༨་ན་༢འགག་པ་ཡིན། །བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ཆོས་གྲགསརྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༥༡༢། ༡༠། བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན།

214

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་
གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་རུང་ལ་གནས་
པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་
གྱི་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་
གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་མེད་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ།
དམན་པའི་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་
ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ལ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེས་ན་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཡང༌། དམན་པའི་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་མིན་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
སྐྱེ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱུན་ཆད་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀྐ་ལས།1 ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༩༦། ༤།

215

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་
པས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟོས་ཤིག །ཁོ་ན་རེ། སྲིད་པ་ཐ་

མ་པའི་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྲིད་མཐའ་ལ་

གནས་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟག་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཊཱིཀྐ་ལས།1 རྟག་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱུན་རིང་
པོར་ཉིང་འཚམས་སྦྱར་ནས་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་མཐའ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྟག་མཐའི་སྒྲ་བཤད་ཙམ་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་
ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། མྱང་འདས་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོད་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། འདོད་ན། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང༌། མྱང་འདས་བདེན་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༩༦། ༤།

216

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་

སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་པའི་ཉན་ཐོས་

217

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་
སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །འབྲས་ཡུམ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །འབྲས་ཡུམ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་ལ་ཞུགས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཐབས་མཁས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས།1
དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། །རྣམ་འདྲེན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་

པ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི2་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། མདོ་སྡེ་ཇ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དམ་ཆོས་པད་དཀར། ༡༧༦། ༡༦།
2 ག་༡༦་བ་༥་གཞི་ཤེས། པ་༢༢་ན་༢་དོན་ཤེས།

218

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་
གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སླ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་

219

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཞིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོའི་ས་མཚམས།1 ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་
ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དང་
པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

1 ག་༡༥་བ་༣་འཚམས། པ་༢༠་བ་༡་འཚམས། ཏ་༡༥་བ་༣་འཚམས།

220

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པ་འབུད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གང་
ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་
པོ་བྱེད་པ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བ། མི་

221

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱིས་ཟིན་པ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་
ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་1མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ།

1 ག་༡༦་བ་༢་འཇུག་ཀ། །པ་༢༡་བ་༥་འཇུག་ཀ། །ཏ་༡༦་བ་༢་འཇུག་ཀ། །

222

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་
ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ།
གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་མ་གོང་དུ་བཀག1་ཟིན།
དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བ་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པ་དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་

1 ག་༡༦་བ་༥་བཀགས། པ་༢༢་ན་༢་བཀགས།

223

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་

བར་འདོད་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོན་དེ་སྤོང་དཀའ་ན།1 གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
ཅིག་ཤོས་དེ་སྔར་ལྟར་འཇོག །

སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་བ་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་
ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཅོད་ནི་གཟུགས་
སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་

བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༡༧་ན་༢སྤོང་དཀའ་ན། པ་༢༢་ན་༧སྤོང་དཀའ་བ།

224

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་
གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་

225

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་
བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཤད་པ་ནི། གང་གིས་ཟིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚོན་བྱེད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
ཁ་ཅིག །གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་
གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་
གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་

སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད། ས་མཚམས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༠༢། ༣།

226

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཞིན། གཞུང་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ།
དཔེར་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་བཞིན། གཞུང་འདིས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ན་གཞུང་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས། གཞུང་འདིའི་ཤུགས་
བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་གཞུང་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
མི་དགོས་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་གཞུང་
འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱར་

གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་ཅན་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་ཅན་དེ་སེམས་ཅན་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་

227

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་འཇལ་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 གཞན་དབང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༡༤། ༣།

228

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཐུན1་ཕྱོགས་སྤོང་ནུས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལྟར་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་
རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་ན། ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །དངོས་མེད་དུ་དམིགས་པ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས2་སྐྱེས་པ། གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དག་པའི་གཞན་དབང་དང༌། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། མཚན་ཉིད་གོ་སླ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། འགྱུར་མེད་
ཡོངས་གྲུབ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་
པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་

1 ག་༡༨་བ་༤་མཐུན། པ་༢༤་བ་༡་འཐུན། ཏ་༡༨་བ་༤། མཐུན།
2 ག་༡༨་བ་༦་ལ། པ་༢༤་བ་༤་ལ།

229

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་རྟོགས་དཀའི་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྤངས་
པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་
གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་མེད། བློ་བུར་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པ་ཡང་མེད། བློ་བུར་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་
མི་འཐད་དེ། རྫས་སུ་ཡོད་པ་མེད་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རློམ་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་

བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་སོགས་བཞི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །གཞིའི་དབྱེ་བ་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་

230

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག །མཚན་ཉིད་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞིའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་
བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་དེ། སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞིའི་དབྱེ་བ་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་
ཞེན་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་
བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་

231

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་
ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་

232

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་
ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཅུ་དྲུག་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད། ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་
ཆོས་བཟོད་དེ་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདའ་བྱའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདའ་བྱའི་ས་དགུ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་

233

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

བཟོད་ཆོས་ཅན། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
གྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང༌། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག །གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་བྱེད་
ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིའི་
མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

སྒོམ་ལམ་སྐབས་འདིར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས།2 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལོགས་ཤིག་ནི་མེད་ཅེ་ན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དམ་བཅའ་དང་འགལ་

ལོ། །གཞན་ཡང༌། གཞུང་འདིའི་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་
ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་འདིའི་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༧། ༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༢༧༧། ༨།

234

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཞུང་འདི་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་
ལམ་དངོས་སུ་མི་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་སྒོམ་
ལམ་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། 1མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གཞི་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བདག་གི་བླ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་དང་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་
མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་
སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒོམ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༧། ༢༠།

235

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་
ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་གྱིས་

འཕངས་པའི་སྒོམ་ལམ་མོ། །ཞེས་དང༌། མངོན་རྟོགས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་སྐབས་དང་པོ་དྲུག་ཀར་སྦྱོར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གསུམ་ག་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད། སྐབས་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པས། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་དང་མི་འགལ་ཞིང༌། གྲུབ་མཐའ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོང་བདེ་བའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང༌། རེ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་དཔྱད་ན། ཡང་དག་མཐའ་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན། དེ་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་འབུད། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྔར་བཞིན་འགྲིག །

གཞན་ཡང༌། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༣༨། ༥།

236

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
བྱང་འཕགས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྣམས་རིམས་1བཞིན་སོང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་
འཕགས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། 2མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་
ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་
3འདིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་མི་རིགས་པར། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མི་སྟོན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།4 ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་
སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཞེས་པ། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང༌། །ཞེས་པའི་བར་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
1 ག་༢༢་ན་༡་རིམས་བཞིན། པ་༢༨་ན་༤་རིམ་བཞིན།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༧། ༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༧། ༢༠།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༣༡༤། ༡༤།

237

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་1འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་པ་ལས།2 ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་བཟློག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྒོམ་
པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཀུན་
ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང༌། །ཞེས་པའི་བར་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་བར་དེར་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང༌། །ཞེས་པའི་བར་འདིར་སྒོམ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་

གཞུང་ཚིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་
ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་
ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཞིག་སྐབས་འདིར་དངོས་
སུ་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་པར་
1 ག་༢༢་ན་༦་ཅིག །པ་༢༨་བ་༣་མཚན་ཅིག །
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༧། ༡༧།

238

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལ་སྐབས་འདིར་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཞིག་སྟོན་རིགས་སྙམ་པའི་
དོགས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདིའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་སླའོ། །སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས1་
ནི། ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གོང་
དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་
བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
སྐབས་གཉིས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་བསྟན་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་སྒོམ་ལམ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་

སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༢༤། ༤།

239

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

སེམས་འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་
པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

240

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་

དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་སྐབས་བཞི་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་

ཕྲེང་བ་བཞུགས་སོ། །

1ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་

སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དང༌། སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

བསྟན་པ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་
སོར་བསྟན། སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨བ། ༩།

241

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་

ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་གཉིས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་

རྣམ་པ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྐབས་གཉིས་པས་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་གཉིས་
པས་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐབས་གཉིས་པ་ལས་ལོགས་སུ་སྐབས་དང་པོ་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་ལུས་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བཤད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་
བཅོ་ལྔས་རྒྱན་གྱི་ལུས་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 དེ་ལྟར་ན་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དེས་རྒྱན་གྱི་ལུས་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲངས་མ་ཐག་
པའི་ལུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་2པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༡༠༤། ༢།
2 ག་༢་ན་༥་བསྒོམ། པ་༢་ན་༥་བསྒོམ།

242

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་
ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་ཐལ། རྩེ་
སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་1པའི་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར།
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་
ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་

པ་སྒོམ་2པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

1 ག་༢་བ་༣་བསྒོམ་པའི། པ་༢་བ་༣་བསྒོམ་པའི།
2 ག་༢་བ་༤་བསྒོམ་པའི། པ་༢་བ་༣་བསྒོམ་པའི།

243

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 ཁ་ཅིག །དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བསྒོམ་བྱ་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་བྱར་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་
བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་
བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་སོགས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བས་
བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསལ་ལས།2 རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་
པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དང་པོ་ཉིད་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང༌། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དུས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༧། ༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨། བ། ༡༤།

244

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཉམ་1པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་བསྡུས་
ནས་བསྒོམ་པ་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྟུལ་
རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དེ་རྗེས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་ལས།2 ཡང་དག་
དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བླང་བྱས་སྟེ། །དེ་ནས་ཡང་དག་ཤེས་འཚོལ་བརྩོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས3་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་

སྦྱོར་བས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པ་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་

1 ག་༣་ན་༥་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། པ་༣་ན་༥་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
2 དབུ་མ་རྒྱན་ལས་མ་རྙེད། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༢། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། དབུ་མ་རང་འགྲེལ། ༩༧༣། ༡༠།
3 ག་༣་བ་༢་ས་མཚམས། པ་༣་བ་༢་ས་འཚམས།

245

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མྱོང་བ་སྐྱེ་
བ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ལམ་རིམ་ལས།1 མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ། །

གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས། སྒོམ་2པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཞིའམ་
ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་བསྒོམ་བྱར་གྱུར་པ། རྣམ་པའི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༦༢༦། ༣།
2 ག་༣་བ་༥་བསྒོམ། པ་༣་བ་༦་བསྒོམ།

246

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་ཉིད། གཞིའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་དེར་གྱུར་པ། དོན་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་
པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་གང་ཞིག །དེར་གྱུར་པ་ཤེས་རྣམ་གྱི་
མཚན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །བླང་1བྱ་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ། གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། གཞི་ཆོས་ཅན། གཞིའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོར་བྱ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་

པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་

ལན་བདུན་པ་བའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

1 ག་༤་ན་༢་བླངས་བྱ། པ་༤་ན་༣་བླངས་བྱ།

247

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མ་གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་
བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྡུག་
བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་

ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་

རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མཚན་ཉིད་ལ་དོན་
གྱིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་ཁྱབ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་བུད། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གང་ཟག་གི་བདག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་

248

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད། བུམ་པ་དེ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། དེའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་
རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟིན། གཞན་ཡང༌། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན།
ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།

249

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་དེ། རྣམ་
མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁས། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། དེའི་
རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་

ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཞུགས་
ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་གཉེན1་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྒོ་ནས་

1 ག་༥་བ་༣་གཉན། པ་༥་བ་༧་གཉན།

250

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་
གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན།
རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས1་
ཟིན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱང་
མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་རྣམ་ལ་གསུམ་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདིས་རྣམ་མཁྱེན་

1 ག་༥་བ་༦་གྲུབ། པ་༦་ན་༣་གྲུབ།

251

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ1་སོང་
བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཚན་མེད་རབ་ཏུ་
སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
རྟོགས་འདི་ལ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད། །ཅེས་འདི་ལ་ཞེས་པའི་ཉེ་ཚིག་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་

1 ག་༣༨་ན་༡་སྔོན་དུ་སོང་། པ་༤༡་ན་༡་སྔོན་དུ་མ་སོང་།

252

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་པ་
ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་ལ། ཤེས་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་མ་ཡིན། ཁ་ཅིག །ཤེས་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་ལ་དོན་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བསྒོམ་བྱ་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་སྒོམ་2པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བློ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་སོགས་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་བསྒོམ་ན་འདུས་བྱས་མི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༤༣༧། ༥།
2 ག་༦་བ་༣་བསྒོམ། པ་༧་ན་༣་བསྒོམ།

253

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྟག་པ་བསྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བྱང་འཕགས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་ཡིན་ན་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་སོ། །དོན་རྣམ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཐ་སྙད་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། 1ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་
པས། །བློ་ཡི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དང༌། མདོ་ལས།2 རྣམ་པ་གང་དག་དང༌། རྟགས་གང་དག་དང་། །ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་
བསྟན་པ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང༌། མདོ་ལས།3 མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། མི་གཡོ་པའི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲས་གསུངས་པ་དང༌། བསྟན་
བཅོས་ལས། མདོར་བསྟན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསུང་ཞིང༌། རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་

ཀྱང་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ལུགས་སྔ་མ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དེ་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ཆོས་གྲགསརྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༥༠༠། ༡༣།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ། ༤༧༥། ༡༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ། ༤༩༨། ༩ནས༡༧བར།

254

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མ་བསྟན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་
ཐལ། མདོ་ལས། རྣམ་པ་གང་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་གྱི་

དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་
གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒོམ1་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒོམ2་བྱེད་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་དང༌། ཉི་སྣང་ལས།3 བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་

1 ག་༧་ན་༥་བསྒོམ། པ་༧་བ་༥་བསྒོམ།
2 ག༧་ན་༥་བསྒོམ། པ་༧་བ་༥་བསྒོམ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༢༧༨། ༩།

255

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེ། དཔེར་ན། རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས།1 ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་2པ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དོན་གསལ་ལས།3 རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།4 རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཅི་བྱེད་མ་ཤེས་པས་གཞུང་འདི་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། 5གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་བྱེད་པར་ཁས་བླངས་ན། སྐྱོན་དེ་འཇུག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས6་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཊཱིཀྐར།7 མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒོམ་8པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐབས་འདིར་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། གཉེན་པོར་འཇོག་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི། རིགས་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་། ༡༣༡༥། ༡༧།
2 ག་༧་བ་༡་གཞག །པ་༨་ན་༡་གཞག །

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨། ༡༦།
4 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༧། ༡།
5 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༨། ༣།
6 ག་༧་བ་༣་ཁས་མ་བླང། པ་༨་ན་༣་ཁས་མ་བླང།
7 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༦། ༥།
8 ག་༧་བ་༤་བསྒོམ། པ་༨་ན་༤་བསྒོམ།

256

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀྐའི་ཚིག་འདིའི་དོན་བསྡུ་ན། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་
ནུས་པའི་མཁྱེན་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་ནུས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། སྐབས་འདིར་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་སྐབས་སུ་བབས་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་

གཞུང་ཞིག1་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཅོ་ལྔ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
1 ག་༧་བ་༧་ཅིག །པ་༨་ན་༧་ཅིག །

257

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་བློ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་བློ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་

ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་1པར་མི་ནུས་

1 ག་༨་བ་༡་ལྡོག་པར་མི། པ་༩་ན་༢་ལྡོག་པར་མི།

258

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག །དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་

གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་
གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། གོང་དུ་བཀག་ཟིན། སླར་ཡང་སྐྱོན་བརྗོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་དམན་པའི་རིགས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་
དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།1 དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒོམ་2པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༡༡།
2 ག་༨་བ་༦་བསྒོམ། པ་༩་བ་༡་བསྒོམ།

259

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་

གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བསྒོམ་བྱར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པ་
ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལན་སྔར་བཏབ་ཟིན་ནོ། །

1 ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་

བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག །གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག །གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་

རྒྱལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་

བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩། ༦།

260

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལམ་ཟག་མེད་གཅིག །ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་
ཟག་བཅས་གཅིག །ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་
ཟག་མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་

རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་

གཟུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་གང་ཞིག་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་
བཟོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་
པར་ཐལ།1 སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་

1 ག་༩་བ་༣་སྟོང་ཉིད་ལ། པ་༡༠་ན་༥་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ།

261

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

སོང༌། གོང་དུ་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་བདེན་འཛིན་
སྤངས་པར་ཐལ། 1འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན་
གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་ཏུ་
འགོག །
ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་

དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག །ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་
གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག །དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོར་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས2་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་
ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་
ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
1 ག་༩་བ་༤་ཐལ་ལོ། །པ་༡༠་ན་༧་ཐལ་ལོ། །
2 ག་༩་བ་༧་དོན་གྱི་སྟོང་། པ་༡༠་བ་༣་དོན་གྱི་སྟོང་།

262

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ལམ་པས་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།1 དེས་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་
གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་
སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། གང་ཟག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་

ན། འགལ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དངོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༨༨། ༡༣།

263

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གང་ཟག་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས་བྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྲོའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ལྷས་བྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་དང་
འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཉོན་
དྲུག་གི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷས་བྱིན་

ཡིད་འོང་དུ་སྣང་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ལྷས་བྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་ལ་ལྷས་བྱིན་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། སྐབས་གཉིས་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 འདའ་བྱེད་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྤྲོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང༌།
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་
ས་བོན་ཟད་པར་བཅོམ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། སྐབས་འདིའི་ཊཱིཀར2། 3སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༦༣། ༤།
2 ག་༡༠་བ་༥་ཊྚིཀར། པ་༡༡་བ་༢་ཊྚིཀར།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༧། ༤།

264

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གཉེན་པོར། དེའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་ལོག་
ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་
བརྟགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་གྱི་ས་བོན་སྤངས་1པར་འདོད་པ་ལ་དགག་2པ་བྱེད་མི་རིགས་པར་
ཐལ། དེ་སྤོང་བ་ལ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རེ་ཤིག་དོགས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་

1 ག་༡༡་ན་༡་སྤངས། པ་༡༡་བ་༦་སྤང་། 2 པ་༡༡་བ་༦་དགགས། ག་༡༡་ན་༡་དགགས།

265

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་

ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། སྔར་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ། རང་རྒྱལ་
སློབ་པ་འཕགས་པ་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་དང༌།
གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒོམ་1ལམ་
ཟག་བཅས་གཅིག་དང༌། དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་

1 ག་༡༡་བ་༡་བསྒོམ། པ་༡༢་ན་༧་སྒོམ།

266

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང༌། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་པོ་དེ་1བདེན་འཛིན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་

རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པ་དེས། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་
བཅོམ་པས་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་གཟུང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་མ་ཕྱེ་བར། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་
ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་མཉམ་

གཞག་ཁོ་ནས་སྤོང་ཞིང༌། ཤེས་སྒྲིབ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།2 སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་
1 ག་༡༡་བ་༤་དེ་གཉིས་པོ་བདེན་འཛིན་དུ། པ་༡༢་བ་༣་དེ་གཉིས་པོ་དེ་བདེན་འཛིན་དུ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༥༣། ༡༩།

267

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དེ། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དེ་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་
ལམ་ཟག་མེད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་བར་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟིན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

གཉེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་
དེ་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།1 དག་གསལ་
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཁ་ཅིག །སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་པ་
ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གཙོ་
བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༣༦། ༡༦།

268

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཉིད་ཕྱི་མའི་ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་
གང་ཞིག །དེ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས།1 ཉོན་
མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང༌། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་

ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་
ལས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། 2རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་

པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་

ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༦། ༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༠༧། ༡༩།

269

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཐར་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་

པར་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ།
ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་པ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་མ་ཡིན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་

ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱོད་མ་སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན།1 སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དམན་པའི་
སྒྲིབ་པའི་མཚན་གཞི་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་

ཆད་མེད་ལམ་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
1 ག་༡༢་བ་༧་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། པ་༡༤་ན་༢་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།

270

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁས། འདོད་ན། སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
དེ། སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ།

བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐར་པ་
ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་1པ་ལ་བར་
དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། གཙོ་བོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་དེ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐར་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། གཙོ་བོར་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པ་དེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་

1 ག་༡༣་ན་༧་འཐོབ། པ་༡༤་ན་༧་འཐོབ།

271

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག །མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་

བར་འདོད་ན་སླ།
ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ། ཁོ་ན་རེ། བདག་འཛིན་
ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་
ཐལ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་

272

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་1འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བདག་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་

ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། རྟགས་སླ། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་འཛིན་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདི་དག་ཏུ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ། ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་

གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྲུབ་སྟེ།2 དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
1 ག་༡༣་བ་༧། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན། པ་༡༥་ན་༢། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩། ༨།

273

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པའི་དོན་བསྡུ་བར།1 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་
པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དཔེར་ན། རྩ་ཉོན་དྲུག་དང༌། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ། དེ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བདེན་འཛིན་དང༌། གཟུགས་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་2མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་ན་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་
མཛད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆགས་པ་ཡིན་ན་ཆགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༡༡།
2 པ་༡༥་བ་༥་རང་བཞིན་གྱི། ག་༡༤་བ་༢་རང་བཞིན་གྱི།

274

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་
རྣམ་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྒྱད། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བདུན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་ལྔ། འགོག་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་

པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལམ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་
གྲུབ་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཛིན་རྣམ་

275

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་གཞལ་བྱ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཅིག་
གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོགས་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

276

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞན་དོན་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་
བའི་བསྒོམ་1བྱར་གྱུར་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་
གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་

ཀྱང་ཡིན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་

ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སློབ་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་

གི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

1 ག་༡༥་བ་༢་སྒོམ། པ་༡༦་བ་༦་སྒོམ།

277

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་དེ་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གང་

ཞིག །དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེས་རིགས་འདྲ། གཞན་ཡང༌། བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་
སྒོམ་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་

278

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་

གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་
རྣམ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་འདི་སྒྲ་ཇི་
བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉན་
ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་
རྩ་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི། སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་

279

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས། རེ་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་

དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཅེས་
གསུངས། གོང་དུ་དོགས་པ་བཅད་ཟིན་ཀྱང༌། སླར་ཡང་བཅད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་

280

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་ལྡན་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་
པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ན། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་ན། དེའི་
རྣམ་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དེའི་རྣམ་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དོགས་
པ་ལྷག་མ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དཔྱད། འདོད་ན་བཀག་ཟིན།
ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

281

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འཛིན་སྟངས་
ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་

མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་

གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རྣམ་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་སྲས་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་བསྒྲུབ་ནུས་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་
མཚན་ཉིད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་སྔར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ། སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་

282

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ། སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
ན་བཞི་ཡོད་དོ། །ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

1 དེའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ།

སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ། སྐྱེས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤེལ་བ། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ། སྐྱེས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའི་ཡང་དག་སྤོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་རྟག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༢། ༢༠།

283

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་སྤོང་བ་ཡིན་ན། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་
ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་
མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྤང་1གཉེན་ལ་བླང་དོར་བྱ་བར་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ། ཡང་དག་སྤོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡང་དག་སྤོང་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དེ་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད།

རང་ལུགས་ནི། སྤང་གཉེན་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པར་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། ཡང་དག་སྤོང་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྔར་
ལྟར་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །མི་དགེ་བ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཡང་དག་པར་
སྤོང་བའི་ཡང་དག་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །

1 ག་༡༨་ན་༧་སྤངས། པ་༡༩་བ་༧་སྤོང་།

284

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

1བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པས་ན། སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདུན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང༌། བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང༌། སེམས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང༌། སྤྱོད་པའི་
རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉེས་པ་ལྔ་ཡི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་

པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། །རང་ལུགས་ནི། ཉེས་པ་ལྔ་ཡི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་

པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

2སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣། ༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣། ༦།

285

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་
སེམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དགེ་སེམས་
ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བུད།

རང་ལུགས་ནི། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་གི་དབང་
པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་
དབང་པོ་ལྔ་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

1 དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྫི་བར་མི་ནུས་པའི་
མཁྱེན་པ། རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣། ༩།

286

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་
སྟོབས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་དྲུག་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་གནས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྫི་བར་མི་ནུས་པའི་ལམ་
ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་གི་
སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཞི་བདེ་
དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མངོན་དུ་བྱེད་ཁ་མའི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

1 དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནས། བཏང་

སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་བར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །དང་པོར་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣། ༡༣།

287

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་འཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་

གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

1བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ནས། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣། ༡༧།

288

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི་རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་

ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མེད། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་ལམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤། ༢།

289

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འཇོམས་པར་ནུས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་
ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།
གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གང་རུང་
ཡིན་ན་གཉེན་པོའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དབུས་མཐའ་ལས།1 སྟོང་པ་
ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་

རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ལམ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་
སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༣། ༡༨།

290

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་བདེན་
པས་སྟོང་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་དང༌། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་དོགས་པའོ། །

1སྤྲུལ་པའི་ལམ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤིག་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲུལ་པའི་ལམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་2བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གེགས་སེལ་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་འདི་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་ན། མིའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས།3 གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན།

འགོག་སྙོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཛོད་ལས།4 འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱང་འཕགས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤། ༩།
2 ག་༢༠་བ་༦་བལྟ། པ་༢༢་བ་༤་བལྟ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨། ༡༣།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢། ༧།

291

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་དང་། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། ཁ་
ཅིག །གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་

མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང༌། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་
འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་

མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསེར་ཕྲེང་ལས་བཤད་དོ། །
ཁ་ཅིག །རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་སུ་ལྟ་བར་བྱེད་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དེ་ལ་སངས་འཕགས་གཟུགས་ཅན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང༌། གཟུགས་མི་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་གཟུགས་སྣང་ཐམས་ཅད་སྡུག་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་མོས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚན་

292

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་སྣང་ཐམས་ཅད་སྡུག་
པར་རོ་གཅིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་
གི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་མི་འོང་གི་གཟུགས་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་ཞིང༌། སྤྲུལ་བསྒྱུར་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་ནུས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་

སྤྲུལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར།
གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གེགས་སེལ་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་
མན་ཆད་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་དོ། །

1མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤། ༡༦།

293

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉིས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང༌། འགོག་སྙོམས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་དང་འདས་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །འགོག་སྙོམས་དང་འདས་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྙིང་
པོ་རྒྱན་ལས།1 རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འདས་ལམ་གྱི་

ངོ་བོར་སྐྱེད་ནུས་པ་དང༌། འགོག་སྙོམས་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཟིན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་སླད་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

2འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །འདས་ལམ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི། གཟུགས་མེད་བཞི། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་
བཞི་ཡང་འཕེན། འགོག་སྙོམས་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༦༧། ༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤། ༢༠།

294

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལས། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅུ་བཞི་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།1 མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་
རྣམས། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང༌། །འདུ་ཤེས་མེད་སྙོམས་འཇུག་པ་དང༌། །སྲོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས།2 སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང༌། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་
པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེ་
གཟུགས་ཕུང་ཡང་མ་ཡིན། ཚོར་ཕུང་ཡང་མ་ཡིན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་
ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༡། ༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༤། ༡༦།

295

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཞིག །རྣམ་མཁྱེན་གཙོ་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་
ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཚོར་བ་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡང་མེད།
ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གཙོ་སེམས་
སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང༌། སེམས་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་

བཞིན་གྲུབ། ཟེར་ན་དཔྱོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྙོམས་
འཇུག་དགུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཐར་གྱིས་

ནི། །སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དེ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དང༌། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དེ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པའི1་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
1 ག་༢༢་བ་༧་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པ། པ་༢༤་བ་༧་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྗེ་བཙུམ་བྱམས་མགོན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༢༣། ༣། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པའི། །ཞེས་འབྱུང་།

296

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་

མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ།1 དེ་ལྟར་
གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བས་ན་མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་
ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་མེད་ལ་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འདོད་སེམས་དེ། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ།2 དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མིག་ཤེས་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཞན་
རྣམས་ཟུར་དུ་འཆད་དོ། །ཤེས་པ་ཡིན་ན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་
མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་དེ་གཟུགས་ཕུང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༥།

297

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡང་མ་ཡིན། ཚོར་ཕུང་ཡང་མ་ཡིན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སླ། གསུམ་པ་དང་བཞི་
པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ།
གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་
རིགས་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། འདས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི། དེར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་བཞི། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སློབ་
ལམ་ན་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སློབ་ལམ་
གྱི་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་སྐབས་འདིའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད། སྤོང་བའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྤོང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥། ༢།

298

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཏེ། ཐར་པར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན། ཐར་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་

བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་
མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །དེ་
ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
ཟེར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལམ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་སླ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པའི་སློབ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན།
བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།

299

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སངས་རྒྱས་སློབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྟོབས་སོགས་སོ་དགུ་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་2བྱུང་བ་མཐར་
ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་
སོགས་སོ་དགུ་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རེ་ཞིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥། ༥།
2 ག་༢༤་ན་༥་ཕུལ་དུ། པ་༢༦་ན་༦་ཕུལ་དུའི།

300

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པར་ཐལ། སྟོབས་སོགས་ཤེས་རྣམ་སོ་དགུ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་
དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག །རང་གི་རིགས་འདྲ་
མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་རིགས་འདྲ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ལྟར་མེད་པ་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོབས་བཅུ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོབས་བཅུའི་ཉེར་ལེན་
མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག །རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་
འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་

301

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག1་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་

པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དེ་རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐུན་
མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི་པོ་དེ། རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་
ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དགུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།2 སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བློ་བཟང༌། །ས་དེ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྡེ་
ཚན་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ལ་འཁོར་
གསུམ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་

1 ག་༢༤་བ་༧། དྲན་པ་ཉེར་བཞག །པ་༢༧་ན་༢། དྲན་པ་ཉེར་བཞག །
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུམ་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༨༧། ༡༠།

302

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བུད། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་

མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་གང་ཟག་
གི་བདག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། ཁ་ཅིག །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རྣམ་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་སྲས་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་བསྒྲུབ་ནུས་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། རང་

བྱུང་གི་རྣམ་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་སྤོང་ལ་ཁ་ཅིག །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་བདུན་པོ་དེར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ས་དགུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ། སྔར་བཤད་པའི་ལམ་བདུན་པོ་དེར་འབྱེད་རིགས་པའི་

303

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

1 དེ་ལ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་བར་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག །སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
སྟོབས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཀྱིས་བརྫི་བར་མི་ནུས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད།

2ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་འཇིགས་པ་ལ་བཞི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥། ༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥། ༡༡།

304

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡོད་དེ། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས། གཞན་དོན་སྤང་1གཉེན་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་
མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་དེ། དེ་འདྲའི་མི་འཇིགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས། གཞན་དོན་སྤང་2གཉེན་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་བཤད་ལས།3 ང་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་འདི་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་དོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཕུན་
ཚོགས་ལ། མི་འཇིགས་པ་དང༌། ཞེས་བཤད་ཅིང༌། འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ལུང་འདི་རྣམས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀ་
བ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །རྟགས་སླ། འདོད་ན། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་

1 ག་༢༦་ན་༡་སྤངས། པ་༢༨་ན་༣་སྤངས།
2 ག་༢༦་ན་༣་སྤངས། པ་༢༨་ན་༥་སྤངས།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༦༩། ༦།

305

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

1རྣམ་གྲངས་དང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཡུལ་གྱི་སྐད་དང༌། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ་བཤད་བྱ་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས། འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་དགུ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་
རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད།

2འདས་པ་དང༌། མ་བྱོན་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ།

སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥། ༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༤།

306

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྐྱེས་ལ་འགགས་1པ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མང་པོས་བཀུར་བའི་2རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་3པ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་དཔེར་ན། ད་ལྟར་གྱི་མི་ལྟ་བུ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། དུང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། འདི་ལྷ་དབང་བློ་ཡི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །འགགས་4པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དུང་འཁོར་
ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེས་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། བུམ་པ་ཞིག་པ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་འོངས་
པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་མ་
1 ག་༢༦་བ་༤་སྐྱེས་ལ་འགག་པ། པ་༢༨་བ་༦་སྐྱེས་ལ་འགག་པ།
2 ག་༢༦་བ་༤་མང་པོས་བསྐུར་བ། པ་༢༨་བ༦་མང་པོས་བསྐུར་བ།
3 ག་༢༦་བ་༤་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ། པ་༢༨་བ་༧་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ།
4 ག་༢༦་བ་༦་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པ་༢༩་ན་༢་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

307

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འོངས་པ་དེ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཇོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་
ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེའི་རང་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པ་དེ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཇོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་མ་སླེབས་པ་དེ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡང་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་རང་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པ་དང༌། རང་དུས་སུ་མ་འོངས་
པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་པ་དེ། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། ཞེས་གསུངས་ན་འདས་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
ཁྱོད་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་བུམ་པའི་དུས་སུ་
ཐལ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་
ཞིག་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། མ་འོངས་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་མཚན་
ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་མ་འོངས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཁྱོད་

308

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན་དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་མ་
སླེབས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་

ཐལ་ཟིན་པ་ཡིན་1པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་ཅེས་ཁ་འཆམ་དུ་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། ཤི་བའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་ཤི་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤི་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡིད་དབང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དུས་དེར་ཞིག་ཟིན་པ། དུས་དེར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་དེར་སྐྱེས་པ་དང༌། དུས་དེར་མ་འགགས་པའི་གཞི་མཐུན། དུས་དེར་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། དུས་དེར་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །དུས་དེར་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། དུས་དེར་མ་འགགས་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། དུས་དེར་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

1 ག་༢༧་བ་༢་ཐལ་ཟིན་པར་ཐལ། པ་༢༩་བ་༥་ཐལ་ཟིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

309

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

1 དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་དང༌།

ཞེས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དེ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པས་
བསྡུས་པ་དྲུག །རྟོགས་པས་བསྡུས་པ་དྲུག །འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་
དང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་རིགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པའི་རིགས་སུ་གནས་
པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།

2སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌ཞེས་པའི་སྐབས་
སུ།

ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་

3པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཊཱིཀྐར་གསལ། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༦།
3 ག་༢༨་ན་༢་གཞག །པ་༣༠་ན་༥་བཞག །

310

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་
ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་1པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། གཞུང་འདིའི་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་2པའི་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

3 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བའི་རང་བྱུང་དང༌ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པར་བསྐོར་བ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པར་བསྐོར་བ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་4རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་
རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

5རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་

1 ག་༢༨་ན་༤་གཞག །པ་༣༠་བ་༡་གཞག །
2 ག་༢༨་ན་༥་འགྱུར། པ་༣༠་བ་༡་འགྱུར།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༧།
4 ག་༢༨་ན་༦་པའི། པ་༣༠་བ་༣་བའི།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༨།

311

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ཅིག །ཐུན་མོང་
བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
ཡིན་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་
དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བུད། གཉིས་པ་གཞུང་དང་
ཊཱིཀྐར་གསལ།

1དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་དེ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཞེས་བཏགས་ནས་བརྗོད་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦། ༡༡།

312

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་དྲུག་
ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བར་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་བར1་བྱེད་པས་ན། དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་

གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་

སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་2བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་

1 ག་༢༨་བ་༧་བསྒྱུར་བར། པ་༣༡་ན་༣་བསྒྱུར་པར།
2 ག་༢༩་ན་༣་སྤངས། པ་༣༡་ན་༧་སྤངས། འདིའི་རིགས་མང་།

313

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ནས་མི་སྤོང་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་
མེད་ཅེས་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཞེས་
བརྗོད་རིགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །ཤེས་སྒྲིབ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤང་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡོད་དོ། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་ཉན་པའི་སྣོད་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༧༤། ༥།

314

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མགོན་དང་བཅས་ཤིང༌། སྔོན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་སོགས་
ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཉན་པའི་སྣོད་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ།
གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྦྱོར་བ་སྒོམ་1པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག །མཚན་ཉིད་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་2ནས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
འདྲའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན་སླ།

1 ག་༢༩་བ་༤་བསྒོམ། པ་༣༢་ན་༡་བསྒོམ། 2 ག་༢༩་བ་༦་བཀགས། པ་༣༢་ན་༤་བཀགས།

315

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་
ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལྔ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བ་བརྒྱད། སྦྱོར་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི། འབྲས་བུ་
དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་
གནས་པའི་སྦྱོར་བ། གནས་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ། གཏིང་དཔག་དཀའ་པའི་སྦྱོར་བ། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་གང་

ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སྦྱོར་བ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བ། བར་ཆད་
མེད་པའི་སྦྱོར་བ། བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ། མྱུར་བའི་སྦྱོར་བ། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་ལ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྦྱོར་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱོར་
བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ།
འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ། ས་མཚམས་
དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་
བྲལ་དུ་སྒོམ་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་

316

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི1་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྲག་
2པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྲག་པ་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འདྲ་བ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་དགུ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་སོགས་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༣༠་ན་༧་རྟོགས་དཀའ། པ་༣༢་བ་༥་རྟོགས་དཀའ། 2 ག་༣༠་བ་༡་སྐྲགས། པ་༣༢་བ༥་སྐྲགས།

317

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་
ཡོན། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
དང་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་

མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་

318

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་

ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཡང་ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་

གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་
པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་པའི་ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་མྱོང་གི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཅེས་གསུངས་པ་དང༌།
ཁ་ཅིག །རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ། འདིར་བསྟན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ནས། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་

ཟག་ཡོད་ཟེར་ན། ལུགས་དང་པོ་ལ་རེ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་མྱོང་གི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང༌། དེ་ཐོབ་མྱོང་གི་

319

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་རྫོགས་
སྦྱོར་བ་སྒོམ1་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་
འདིར་བསྟན་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རྫོགས་
སྦྱོར་བ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་བློ་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་
སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་
ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་

པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་

ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་རྫོགས་
སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་བ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་

1 ག་༣༡་བ་༣་བསྒོམ་བྱེད་། པ་༣༤་ན་༢་བསྒོམ་བྱེད།

320

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཏན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་མ་སྒོམ་
པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་

བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྲགས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་
དཔྱད་ན་མི་བདེ་སྟེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐལ། གོང་གི་ས་མཚམས་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་བའི་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།1 དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རེ་ཞིག་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཕན་
ཡོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༤༧༣། ༡༨།

321

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོའི་གོ་
འཕང་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་མཚུངས་སོ། །

སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་དེ་ལ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་འགལ་རྐྱེན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ། སྦྱོར་བའི་འགལ་རྐྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ལས་དེ། སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྐྱེས་མ་
ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་ལུགས་ནི། སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་རྫོགས་པ་གང་རུང་ལ་བར་

322

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ལས་དེ། སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཞི་བཅུ་རྩ་
དྲུག་ཡོད། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ན་ཡོད།

གང་གིས་མཚོན་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཚོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་

ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་
སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་

ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་

གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
མཚོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་

323

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་1སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་

དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། །ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། 2མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན། བྱེད་མཚན། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཤེས་མཚན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཚན་ཉིད་མ་

1 ག་༣༣་ན་༤་ཀྱིས། པ་༣༥་བ་༥་ཀྱིས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༢། ༡༢།

324

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་
བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཚོན།
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་མཚན་ཉིད་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཊཱིཀྐར་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེ་ཐེག་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༦། ༡།

325

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན། བྱེད་མཚན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། གཞན་ཡང༌། ཤེས་མཚན་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
བའི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ་པོ་དེར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་
མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་སྔ་མ་མི་
འཇུག་སྟེ། མཚན་མཚོན་ལ་ཁྱབ་པ་སྒོ་བཞི་བརྩི་བ་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མི་རྟག་པ་བུམ་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་
ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་
ནོ། །ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་

326

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་གཉིས་
ཀྱི་རྩ་བར་མ་ཁྱབ།
མཚོན་ཚུལ་ལ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་
བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ལ།
དེ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དོན་གཉིས་
ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི།
བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་
པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དང༌། མཚན་ཉིད་
མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ནི་མཚོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

དེས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞི། ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྦྱོར་བ་མཚོན། དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་ལ། ཞེས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་འགོག་པ་ལ་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 སྔར་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་2ཡང་མཚན་གཞིར་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༥། ༢།
2 ག་༣༤་བ་༥་ཉི་ཤུ་པ་ཡང་། པ་༣༧་ན་༧་ཉི་ཤུ་པ་ཡང་། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན།

327

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རུང་མོད་ཀྱི། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་ལྟར་ན་ནི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་སྟོན་པར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཕྲག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་པ་གསུམ་
གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པར་འཆད་པ་སོགས་འཐད་པར་མི་སེམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཐལ་ངག་ཏུ་དྲིལ་1ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མཚོན་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་ལ་མཚན་ཉིད་
མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ།2 དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་པས་བཞི་པ་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མཚོན་བྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ནས་མཚན་ཉིད་མ་
བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་
མེད་བཅས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། དེ་ནི་
ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།3 ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས། ཚུལ་
༤༩༥། ༢། རྣམ་བཤད་ལས། ཉི་ཤུ་པོ།
1 ག་༣༤་བ་༧་ཐལ་ངག་ཏུ་འགྲིལ། པ་༣༧་བ་༢་ཐལ་ངག་ཏུ་འགྲིལ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༨། ༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤། ༢༠།

328

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚོན་པས་ན་
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།1 ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན་ཤེས་པའི་
མཚན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།2 ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་
ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་སྔ་རབས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་མཚན་གཞི།
སངས་རྒྱས་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པར་མཚོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་སྐྱེ་
བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་པ་སྐབས་འདིའི་མཚོན་ཚུལ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། འདི་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།3 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་
བསྐྱེད་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་སོགས་ཀྱང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་ལ་མི་གསལ་ཞིང་ཞེས་སོགས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚོན་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས་དེ་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཚད་མས་
མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤། ༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤། ༢༠།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༥། ༤།

329

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཟག་ཡིན་ན་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་བུད། དེ་ལྟར་ཡང༌། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་
ཡིན་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་
དང༌། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

རྒྱུར་ཐག་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
རང་ལུགས་ནི། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། མཚན་གཞི་དང༌། མཚོན་བྱ་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། ཇི་ལྟར་མཚོན་ཚུལ། ས་མཚམས་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི་ཡིན། དེ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ལ།
སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་ན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ། ཉན་རང་
གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྐབས་འདིར་མཚོན་བྱ་ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐོབ་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༩། ༢།

330

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་

གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་

པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་
སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ལ། སྤྱིའི་མཚོན་ཚུལ་དང༌། བྱེ་བྲག་གི་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་
མཚན་གཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཚོན། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་
འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
དང་པོ་བཞི་མཚན་གཞི། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་

331

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །དེ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་། ཞེས་པས་མཚན་གཞི་དེ་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དེ་བསྟན། དཀའ་དང་
ངེས་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་གོ་
ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་གྲུབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྔ་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བར་མཚོན། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་

ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་དཀའ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་
དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན། མི་མཐུན་ཐོགས་པ་མེད་དང་དེ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཁྱད་པར་
སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་བདུན་མཚན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་

རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །མི་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དང༌། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་པས་མཚན་
ཉིད་དེ་བསྟན། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བར་མཚོན། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

332

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབྱོར་ཡིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དང༌།
བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན། ཉོན་
མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཚན་
གཞི། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བར་མཚོན། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་རྟགས་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དང༌།
ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན། ས་མཚམས་
ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་སྔ་རབས་པ་

ཁ་ཅིག །ཤེས་མཚན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འདོད་པ་སོགས་ནི། སྐབས་འདིར་ཁས་
མི་བླང་ངོ༌། །རྩོད་སྤོང་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་
གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེར་

333

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེ་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་བཞི་སྤོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཆོས་ཅན།
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་
ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ། ཞེས་སོགས་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

334

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་དེའི་དོན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་བསྡུས་པ་དང་
ཕྱིར་བལྟས་དང་། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ1་
སོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

1 ག་༣༨་ན་༡། སྔོན་དུ་སོང་། པ་༤༡་ན་༡། སྔོན་དུ་མ་སོང་།

335

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་
མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་

336

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རང་ལུགས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ཊཱིཀྐའི་ཚིག་
ཟིན་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་

གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་
བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
འཛིན་སྟངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་གྲུབ་བོ། །

གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་གཡོ་བ། འདུ་བ། བཀྲམ་པ། བཅུམ་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་འཁྲུལ་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང༌། གང་

337

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ། མི་རྟག་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་

བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་
ལྟ་བ། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། གྲོལ་བའི་
བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བ། བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང༌། རྫས་ཐ་དད་
དུ་ལྟ་བ་དེ། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདག་དང་
འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྟག་མི་
རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྟ་

338

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་དེ་དང་ལྡན་
པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་1ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། །དེ་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་
ཡང་སྐྱོན་རིགས་འདྲ།
ལྟ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཁ་ཅིག །ལུས་སྲོག་རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུས་སྲོག་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་སེམས་རྫས་ཐ་དད2་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། ལུས་ཞིག་པ་ན་སེམས་ཞིག་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་
ཕྱི་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི། ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་སྲོག་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། སྲོག་ནི་རླུང་ཡིན་ལ་རླུང་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །
རང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པ་སྔ་མ་དེ་རྣམས་དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་གྲགས་ལ། ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བའི་དམ་བཅའ་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བ་

1 ག་༣༩་ན་༦་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག །པ་༤༢་བ་༡་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག །
2 ག་༣༩་བ་༡་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པ་༤༢་བ་༢་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

339

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དཀའ་བར་འདུག་པས་དཔྱད་1པར་བྱའོ། །
རང་ལུགས་ནི། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་2བདེན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་གྲོངས་ཕན་ཆད་མི་འབྱུང་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན། བཞི་པ་ནི། ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ། རྫས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་ཉིད་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ3་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཡུལ་
ལ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། མཐའ་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མི་འཇུག་པར་ལྟ་
བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་ནི། རྒྱང་འཕེན་

1 ག་༣༩་བ་༤་དཔྱོད་པར་བྱའོ། །པ་༤༢་བ་༦་དཔྱོད་པར་བྱའོ། །
2 ག་༣༩་བ་༥་གཉིས་ཀར། པ༤༣་ན་༡་གཉིས་ཀ། །
3 ག་༤༠་ན་༡་མི་ལྡན་པ་སྐྱེ་བ། པ་༤༣་ན་༤་མི་ལྡན་པར་སྐྱེ་བ།

340

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་ཡུལ་ལ་དགག་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པས་འདུ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ། མཐའ་དེ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནི་གཅེར་བུ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དགག་སྒྲུབ་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་བཀྲམ་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ། མཐའ་དེ་དག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི། གནས་མ་བུ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་བཀག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་བཅུམ་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ། ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གྲངས་ཅན་གྱི་

རྒྱུད་ལ་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྒྱང་1འཕེན་པས་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞིའི་མཚན་གཞི་འཐད་པ་གང་ཞིག །བཞི་ཚན་དེའི་ལྟ་བ་གཉིས་པ་རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྒྱང་འཕེན་པས་ཐར་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ།

ཡང་ཁ་ཅིག །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སེམས་དཔའི་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་

1 ག་༤༠་ན་༥་རྒྱངས་འཕེན། པ་༤༣་བ་༡་རྒྱངས་འཕེན།

341

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཤི་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་འཆི་
བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྟག་

པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དང༌། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དང༌། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། མཐའ་དང་ལྡན་པས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་

ཆད་དུ་འབྱུང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་བས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་

342

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རྣམས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། རྫས་གཅིག་
པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། རྫས་ཐ་དད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་1བུ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དེ། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐོག་མར་གཞན་
ལུགས་བཀག་པ་མི་འཐད་དེ། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང༌། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཞེན་
ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་
བདག་ཉིད་དང༌། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས།2 སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཤད་པ་ནི། གང་གིས་ཟིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚོན་བྱེད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལུགས་བཞག་པ་དེ་

1 ག་༤༡་ན་༡་སྐྱེས་བུ། པ་༤༤་ན་༦་སྐྱེ་བུ།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། ༥༨། གསུང་འབུམ་ཁ། ༥༨ རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ༥༨༥༨ རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༠༢། ༣།

343

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྣམས་མི་འཐད་དེ། གྲངས་ཅན་དེས་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་

འབྱུང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་ཁྱད་

པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས།
འདོད་ན། གྲངས་ཅན་དེས་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང༌། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་

ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་ལྡོག་པར་མི་ནུས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང༌། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་
པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཅུ་བཞི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་མཚན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་དེ་འཐད་པར་བུད།
ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་དང༌། འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་བཞི་སྔོན་གྱི་

མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ། གང་ཟག་གི་བདག་དང༌། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་བཞི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང༌། གྲོལ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་དུ་

344

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབྱུང་བ་དང༌། མི་འབྱུང་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་བཞི། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ། ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ། རྫས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གནས་མ་བུ་བ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཞི་པ་གང་ཞིག །སྔོན་
གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཞི་པ་རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་པའི་1རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་བར་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་སྡེ་
གནས་མ་བུ་པས2། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
ལ་བྱེད་པར་གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བུམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་བུམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་གོ་ཆ་བྱ་

1 ག་༤༡་བ་༧་གནས་མ་བུ་པའི། པ་༤༥་ན་༧་གནས་མ་བུ་བའི།
2 ག་༤༡་བ་༧་གནས་མ་བུ་པ། པ་༤༥་བ་༡་གནས་མ་བུ་བ།

345

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དཀའ་བ་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལྔ་ཆོས་
ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་
སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་

རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
མཚན་ཉིད། ཡང་ན། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
མཚན་ཉིད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལམ་ཤེས་

346

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་དུ་ལན་བཏབ1་ཟིན་ཏོ། །

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བདུན་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་

མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་
བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། 2རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

1 ག་༤༢་བ་༡་ལན་བཏབས། པ་༤༦་ན་༤་ལན་བཏབས། 2 ག་༤༢་བ་༣། རྣལ་འབྱོར་ཏེ། པ་༤༦་ན་༧། རྣལ་འབྱོར་ཏེ།

347

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་

བདེ་བར་གནས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །

བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྟོགས་
པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་

348

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་
རྟོག་གེའི་བློས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདིས་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་གཞུང་འདིའི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་
རྒྱན་ལས།1 གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་ནི། རང་གི་ལྡོག་པས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་སྦྱོར་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་ལྡོག་པས་ཁྱད་ཞུགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི། སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཡིན་
པས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མཚོན་ནུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཁྱད་མཚན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་རང་
གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༨། ༦།

349

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅན། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། །དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱེད་མཚན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྐྱོན་སྔར་གྱི་

རིགས་འགྲོས་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་
ཀྱི་མཚན་མས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ།
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མཚན་ལྔ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་

350

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་ནི་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་
ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་

དབེན་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །གཞན་དོན་གྱི་བསྒྲུབ་པ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ལྔ་པོ་དེ། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
ལྔ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་འདིར་བསྟན་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང༌། །དབེན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཆགས་པ་འདྲ་བས་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་གཅད1་པར་བྱའོ། །

1 ག་༤༤་ན་༥་བཅད་པར་བྱའོ། །པ་༤༨་བ་༡་བཅད་པར་བྱའོ། །

351

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྣོན་གྱི་མཁྱེན་པ་
ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་
རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་པར་
མཁས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་

352

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་ན། སྦྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་པར་མཁས་པའི་གང་ཟག་མ1་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།2 དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནི། །རང་སེམས་ཀུན་ཏུ་འཇུག་ལྡན་པས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་བུལ་བ་ཡིན་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་3གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པར།4བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྒྲུབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་5པར་གནས་ཤིང་རྩོམ་6པ་དག་ཁོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་

1 ག་༤༤་བ་༣་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། པ་༤༨་བ་༧་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༣༦། ༡༩།
3 ག་༤༤་བ་༥་རྣོ་བརྟུལ་གཉིས། པ་༤༩་ན་༢་རྣོ་བརྟུལ་གཉིས།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༡༡། ༡༧།
5 ག་༤༤་བ་༦་མ་རེག་པར། པ་༤༩་ན་༤་མ་རེག་པར།
6 ག་༤༤་བ་༦་བརྩོམས་པ་དག །པ་༤༩་ན་༤་བརྩོམས་པ་དག །

353

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་དེ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བུད། རྒྱན་གྱི་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་

འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ1་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་ཡིན། དབང་
རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་རྗེས་ཤེས་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་རྗེས་ཤེས་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་ན་དེ་
གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།2 དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡང་ཡིན། དབང་རྟུལ་དད་

1 ག་༤༥་ན་༢་འགྱུར་པ། པ་༤༩་བ་༡་འགྱུར་བ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༥། ༡༢།

354

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་རྗེས་འབྲང་དང༌། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ཀྱི་ལུང་དྲངས་

མ་ཐག་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་
དབང་རྟུལ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་
རྒྱན་ལས།1 ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།

དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་ལྟ་བ་སོགས་བཅུའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༢། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ། ༩༧༣། ༡༠།

355

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་1ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་བ་དང༌། ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་སྔ་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་

རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད།

2རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་

1 ག་༤༥་བ་༥་ངེས་བྱེད། པ་༥༠་ན་༦་ངེས་འབྱེད།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡། ༡༤།

356

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོར་
མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་གཉིས་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་བསྒོམ་སྙམ་
པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་དེ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་

གསུམ་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་
ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བཞི་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་
ཡོངས་གཅོད་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དེ་གསུམ་ཆར་སྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ལྔ་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྩེ་སྦྱོར་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་
པའི་དཀྱིལ་སྟོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་
བཀག་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་རྩེ་སྦྱོར་དེ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་

357

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དྲུག་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་
གསུམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་
བཅད་ལ་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྨད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་
གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་མཐར་གྱིས་

སྦྱོར་བ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་གསུམ་པར་སྒོམ་ལམ་བསྟན་པར་
ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་ལམ་བཤད་ཟིན་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་གསུམ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
ལམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཊཱིཀྐར།1 གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་

སྒོམ་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་གསུམ་
བསྟན་པ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་དེ་སྦྱོར་མཐོང་
སྒོམ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཊཱིཀ། (རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན།)༥༣༨། ༢།

358

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དེ་གསུམ་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་
བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་
ལས།1 དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པའི་རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་
བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་

གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་ལྔ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡང་ཡིན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེར་ཐལ། སྐབས་ལྔ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡང་ཡིན་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས2་ལྡོག་སོགས་རྟགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་

སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར། སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༩༥༦། ༡༠།
2 ག་༤༧་ན་༤་ལ་ལྡོག་སོགས། པ་༥༢་ན་༣་ལ་ལྡོག་སོགས། ཞེས་འབྱུང་ཡང་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༨། ༡༦གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས། ཞེས་འབྱུང་།

359

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་
དང༌། །ཞེས་སོགས་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་
བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུ་སོགས་དགུར་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ།
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་
ཀུན། །ཞེས་སོགས་དྲོད་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་
འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་མཐོང་ལམ་
པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
རྟགས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲིང་ཡིན་པའི་

360

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང༌། །ཞེས་སོགས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་

སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚོགས་ལམ་དེ་ཚོགས་ལམ་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སླ། གཞན་ཡང༌། འགྲེལ་ཆེན་
ལས།1 སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ད་ནི་མི་སློབ་པའི་དགེ་
འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སློབ་པ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་བྱེད་རིགས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མི་སློབ་པ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་
རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་དངོས་གཉེན་ཡོད་པར་ཐལ། བག་ལ་ཉལ་ཀུན་
འཇོམས་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༥༤༣། ༡༥།

361

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་

བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དེ་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་སྔོན་ཉིད་སྤངས་པར་གྱུར་པས་ཇི་ལྟར་རབ་ཀྱི་མཐར་

ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྤོང་བར་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ་གང་གི་ཕྱིར་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་གསུམ་མི་འཐད་དེ། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ན་སྒོ་གསུམ་དག་པ་དང༌། ཞིང་དག་པ་དང༌། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་དང༌།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ལུང་བསྟན་པ་དང༌། བདེན་འཛིན་གྱི་རློམ་པ་ཟད་པ་
དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ། དག་དང་དེ་དག་མཚན་མ་མེད། །ཅེས་དང༌། ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་པ་དང་རློམ་པ་ཟད། །གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། སོ་སྐྱེའི་གནས་
སྐབས་ན་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚོགས་ལམ་དེ་
ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༦༣༦། ༡༤།

362

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེས་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱིས་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མངོན་འགྱུར་བ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་

སྐབས་སུ་སྤངས་ཟིན་པས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱིས་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པ་སྤོང་བ་མི་འཐད། ཅེས་པའི་རྩོད་ལན་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་བྱེད་པས་རྩོད་ལན་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱུང་

བས་ཞེས་པའི་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་
འདིའི་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་
ཡང༌། ཊཱིཀྐར།1 རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་ཙམ་ལ་ཟེར་གྱི་ས་བཅུ་པའི་
ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱས་པར་ཊཱིཀར་

གསལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་
སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འཛིན་སྟངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གང་
རུང་ཡིན་ན་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱད་
པར་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་

བསྡུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བཏགས་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༥༤༡། ༥།

363

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་བཟློས་སྐྱོན་སྤོང་བ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐབས་དང་པོ་དྲུག་ཏུ་སྒོམ་ལམ་ལན་དྲུག་བསྟན་པ་ལ་བཟློས་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡང་སྒོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡང་
སྒོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་ཕྱི་མ་ཡང་དངོས་འགལ་
ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཡང་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་

བསྟན་པའི་དེ་གསུམ་ཡང་དེ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང༌། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསུམ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང༌། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
དབང་རྟུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། བླ་

364

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་
མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་རྫོགས་
བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་
ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔར་བཞིན་ཞེས་གསུངས། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་འཕགས་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་

365

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

སྟེ།1 ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་དེ་སློབ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟིན། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དག་སའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་
སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་
རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

1 ག་༤༩་བ་༤་སྟེ། པ་༥༥་ན་༣་ཏེ།

366

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཡིན་ན།
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ། ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། དྲོད་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་
ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་
སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་

367

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་སྡུག་བསྔལ་རྟག་
པར་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་
བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེས་སྡུག་བསྔལ་རྟག་པར་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་རྫོགས་བྱང་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པར་སྒྲུབ་1པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཚིག་གསལ་ལས།2
རང་རྒྱུད་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བརྗོད་མོད་ཀྱི་རང་གི3་རྟོགས་
པ་དང་འཚམས་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འདི་ལ་མེད་

1 ག་༥༠་བ་༤་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བསྒྲུབ། པ་༥༦་ན་༧་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བསྒྲུབ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཉ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཚིག་གསལ། ༨༧༤། ༢།
3 ག་༥༠་བ་༥་གིས་རྟོགས་པ། པ་༥༦་བ་༡་གིས་རྟོགས་པ།

368

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པས་ན་དེའི་ཕྱིར་1དང་། རང་ལ་དངོས་པོ2་ངེས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་
བཟུང་སླ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞིར་མ་གྱུར་པས་ན་འདི་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཞེས་གང་དུའང་མ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ལེགས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་པར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།3 གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་རིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲོ་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་

པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པར་མི་བཞག་4ལ། དེ་བཞིན་དུ། སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང༌། །བཟོད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང༌། །དགེ་ལ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྔ་རོལ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང༌། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་5ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱིར་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༡༦། ༡། དེའི་ཕྱིར་དང་། ག་༥༠་བ་༥། དེའི་ཕྱིར། པ་
༥༦་བ་༢། དེའི་ཕྱིར།
2 ག་༥༠་བ་༦་དེའི་ཕྱིར་རང་ལ་དངོས་པོ་དེས་ཀྱང་ངེས་པར། པ་༥༦་བ་༢་དེའི་ཕྱིར་རང་ལ་དངོས་པོ་དེས་ཀྱང་ངེས་པར། སྐུ་འབུམ་
དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ᨂᨁᨆlᨁl?ᩏ་?་᩶ᩏᨕས་པོ་ངེས་ཀྱང་།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༤༢། ༡།
4 ག་༥༡་ན་༡་མི་བཞག་ལ། པ་༥༦་བ་༥་མི་གཞག་ལ།
5 ག་༥༡་ན་༣་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས། པ་༥༦་བ་༧་སྦྱིན་བ་ལ་སོགས།

369

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་མི་བཞག1་གོ །དེས་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བཞག་ལ། དེ་ལ་དབང་པོ་རྣོན་པོས་ནི། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་དང༌། འབྲིང་པོས་མཐོང་ལམ་དང༌། དབང་པོ་ཇི་ལྟར་རྟུལ་ཡང་
ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་

ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། དེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་པ་གཞན་
གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྫོགས་བྱང་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྣམ་
བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། རྫོགས་
བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཚོགས་ལམ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །ཚོགས་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་

1 ག་༥༡་ན་༣་མི་བཞག་གོ །པ་༥༦་བ་༧་མི་གཞག་གོ །

370

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་པ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡོད་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དེ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགེ་འདུན་ཡོད་
པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེས། ཐེག་དམན་
གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་
འདུན་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐེག་
དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དེ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་དང་དབང་རྟུལ་གྱིས་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་

371

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 དབང་པོ་ཇི་ལྟར་བརྟུལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་བཞག2།ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་མ་མྱོང་བར་ཐལ། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་གྱིས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་ཐོབ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་
ཞིག །བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གིས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན། སངས་

རྒྱས་འཕགས་པས་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་གྱིས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་
པ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་

གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གི3་རྟོགས་
པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༤༢། ༦།
2 ག་༥༢་ན་༡་རྣམ་པར་གཞག །པ་༥༨་ན་༡་རྣམ་པར་བཞག །
3 ག་༥༢་ན་༥་གིས། པ་༥༨་ན་༥་གིས།

372

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
འབྲིང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་དེའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་ན། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་བསམ་པའི་སྒོ་
ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དམ་བཅའ་སྔ་མ་ལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་དཔའ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དོར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་

པ་ན་རེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་
ཐོབ་ཀྱང༌། བསམ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་མ་ཐོབ་སྟེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས།1 ཇི་སྲིད་

ས་བརྒྱད་མ་ཐོབ་པ། །དེ་སྲིད་ཐེག་པ་དམན་པས་འཇིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༨༤། རྒྱུད་ཉ། བཅོམ་ལྡན་འདས། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ། ༥༤༥་༡༡།

373

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཉམས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་
རྟུལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་
བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་
མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་
གོ་སླའོ། །

374

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས1་ལྡོག་སོགས་རྟགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །དྲོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོར་
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་དེ་ཐོབ་པར་བུད།
འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་
སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་གྱིས་དྲོད་
ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲོད་ནས་དེ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྣོན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༥༣་ན་༣་སོགས་ལ་ལྡོག་སོགས། པ་༥༩་ན་༥་སོགས་ལ་ལྡོག་སོགས།

375

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁྱབ་པ་ཁས། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་
ལམ་པ་དེས་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་བོ། །

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་
མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་
ཏེ། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང༌། རྗེས་ཐོབ་
ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་
འབྲིང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་

དག་ཡིན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་འབྲེལ་བ1་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་རོང་ཊཱིཀ་
1 ག་༥༣་བ་༦་འབྲེལ་པ། པ་༦༠་ན་༢་འབྲེལ་བ།

376

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པས།1 རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་
ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་ནི་རྟགས་སུ་མི་བཟུང་སྟེ།2ཇི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ3་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞན་ངོར་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་དུ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ངོར་གདོན་མི་ཟ་བར་
རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌། ཡང་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་སུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་རང་རྒྱུད་ལ་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་སྨྲ་བ་དང༌། ཁྱོད་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་གིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་
འབྲེལ་བ4་དེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

1 སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང། ༣། རོང་སྟོན་གསུང་འབུམ་ག །རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། འགྲེལ་པའི་རྣམ་བཤད་ཚིག་དོན་རབ་
གསལ། ༥༤༧། ༢།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༧། ༡༨།
3 ག་༥༣་བ་༧་བྱེད་པ་ཡིན། པ་༦༠་ན་༤་བྱེད་པའི་ཡིན།
4 ག་༥༤་ན་༣་འབྲེལ་པ་དེ། པ་༦༠་ན་༧་འབྲེལ་བ་དེ།

377

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་གིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་

བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རོང་ཊཱིཀ་པས།1 མཉམ་རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་ལ་རྟགས་སུ་
གཟུང་བྱ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱང་བཤད་དེ་ཞེས་བཤད་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ་གྱི་འཕྲེང་བ་འདི་རྣམས་ལ་རོང་ཊཱིཀ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལན་གདབ་

རྒྱུ་འདུག་མི་འདུག་ལྟོས་ཤིག །
གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་མི་ལྡོག་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་2བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་བྱང་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་རྫོགས་བྱང་
ལས་ཕྱིར་ལྡོག་གམ་མི་ལྡོག་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་

1 སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང། ༣། རོང་སྟོན་གསུང་འབུམ་ག །རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། འགྲེལ་པའི་རྣམ་བཤད་ཚིག་དོན་རབ་གསལ། ༥༦༠། ༨།
2 ག་༥༤་བ་༡་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར། པ་༦༠་བ་༥་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར།

378

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་

མེད་ཀྱང་དེས་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ནུས་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་དེས་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དེས་ཐ་
སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་འདོད་དོན་བསྒྲུབ་ནུས་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་དེས་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་པས་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་

རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་པར།1 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ཙམ་གྱི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས། ཞེས་སོགས་དང༌། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀྐར་སོགས་སྒྲས་
ཆོས་སྐུས་ལོངས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་དང་ལོངས་སྐུས་སྤྲུལ་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ་སྡུད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠། ༡༣།

379

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྐུ་དང་ལོངས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཊཱིཀྐ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུས་རང་འབྲས་ལོངས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་དང༌། ལོངས་སྐུས་རང་འབྲས་སྤྲུལ་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་
དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།
རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་དྲངས་
པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་
བརྒྱད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་ཆུད་
པས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་མཚན་ཉིད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་

380

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་གང་
ཞིག །ཁྱོད་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོགས་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་ཟེར་ན། དེས་དེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་ཐལ། དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཚིག་ཙམ་ལ་འཆོལ་བའོ། །

ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་
སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་

381

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རེ། ལས་འབྲས་མེད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ།
ལས་འབྲས་བདེན་པར་མེད་ན་དེ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀླན་ཀའི་ལན། མདོ་ལས་བསྟན་ཅིང་བསྟན་པ་ལྟར་ཀླན་ཀ་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 ད་ནི་མི་སློབ་པའི་དགེ་
འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་
པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག །དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཆོས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་
བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༥༤༣། ༡༩།

382

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུའང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་
སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་

སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་
མངོན་གྱུར་བ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་
གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་

སྐབས་སུ་དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། གོང་དུ་མ་
ཁྱབ་བོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་

383

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་བུད། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་
ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །

སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་
པའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དག་སའི་རྣམ་འབྱོར་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ལོངས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་
བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་
བོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་གང་
དུ་སངས་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་
སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་གོ་སླའོ། །

384

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། བདུད་བཞི་ལས་འདས་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ནས་ཚད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་བར་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་སྤྲུལ་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་

དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་ལག་
རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ན་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་

འགྲུབ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཅུ་ཡོད། ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་སྤྲུལ་
སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྲུལ་སྐུའི་

385

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་སྐུའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

1བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་རྒལ་བས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་
ལས་འདས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདུད་བཞི་མངོན་གྱུར་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་ནུས་པ་སོགས་བར་
ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྒལ་བའི་དག་སའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་2གང་ཞིག །གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཕུང་པོའི་3བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགགས་པའི་ཆ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། འཆི་
བདག་གི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །བདུད་གཞན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༡༧།
2 ག་༥༧་བ་༡་ཕུང་པོ། པ་༦༤་ན་༢་ཕུང་བོ།
3 ག་༥༧་བ་༢་ཕུང་པོའི། པ་༦༤་ན་༣་ཕུང་བོའི།

386

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའི་བདུད་ཡིན་པར་ཐལ།
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ས་ལས།1 དེ་ལ་ཕུང་པོའི་བདུད་
ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་

རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ།
ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཕུང་པོའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུད་2རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་བོའི3་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཀྱི་

ས་བོན་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་པ་དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༣། སེམས་ཙམ་ཛི། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༣༠༩། ༧།
2 ག་༥༧་བ་༧་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ། པ་༦༤་བ་༡་སེམས་བརྒྱུད་རབ་ཏུ།
3 ག་༥༨་ན་༡་གཙོ་བོ་སེམས། པ་༦༤་བ་༢་གཙོ་བོ་སེམས།

387

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་ན་མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་དེ་སྤང་
དགོས། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤང་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཡིན་པར་ཐལ། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་པས་ཁྱབ། འཆི་བདག་གི་
བདུད་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་
པའི་ཆ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དངོས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཆི་བདག་གི་
བདུད་བཅོམ་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདུད་

བཞི་བཅོམ་པའི་ས་མཚམས་ལ། གསེར་འཕྲེང་ལས།1 ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅོམ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་འཕོ་བ་ས་དང་པོ་ནས་
མེད་ཀྱང་ཡིད་ལུས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་བ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་ལྡོག་པས། འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་ཕུང་པོའི་བདུད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་བཅོམ། ལྷའི་བུའི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། གསེར་ཕྲེང་། ༣༡༢། ༣།

388

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདུད་ཀྱང་བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ས་ཁོ་ནར་བཅོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།1 འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ལ། །འཆི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཐུབ་པའི་ཆོས་སྐུ་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡིན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

འོག་ནས་འཆད་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་ལུང་དོན་མ་གོ་བ་ཁ་
ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས། ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་
མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་
བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་
བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་

བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས། བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བདུད་བཞི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༥༩། ༡༥།

389

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཞེས་ཟེར། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་
དང༌། སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་
གནས་པའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱང་བཅོམ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱང་བཅོམ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱང་བཅོམ། ཕུང་པོའི་བདུད་ཀྱང་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་ལ་
དབང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་
བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། འཁོར་

390

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཚེ་འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
བོར་ཞིང་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་
བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་འཆི་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།1 ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པའི་སོ་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་
ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་
ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པ་མི་འཐད་དེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པ་ལ་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་པ་མི་འཐད་དེ། ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་
ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་དེ་སྤངས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་པར་ཐལ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༤༢། ༥།

391

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པར་

ཐལ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོང་དུ་བཀག་ཟིན།
རང་ལུགས་ནི། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།1 ཐེག་དམན་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས། ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་ཞིང༌། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་འདའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནས། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། ཕུང་

པོའི་བདུད་ལས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་འདའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་ཞིང༌། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་ལས་འདའ་ལ་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་
དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་ཆ་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་མེད་
མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱིར་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༨༣། ༥།

392

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དེ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་
གསུམ་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་པར་ཐལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པའིཕྱིར། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
བ་ཆོས་ཅན། འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་པར་ཐལ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་
གྱིས་རློབས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས1་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཀྱང་བསྐལ་བར་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་རློབ་2ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་
ལས།3 དེ་ཉིད་ཚེ་ན་4བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་

བར་འདོད་ན། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་ལས་འདའ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་

1 ག་༦༠་ན་༧་དེས་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ། པ་༦༧་ན་༤་དེའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ།
2 ག་༦༠་ན་༧་བརློབས། པ་༦༧་ན་༤་བརློབས།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥། ༡༤།
4 ག་༦༠་ན་༧་དེ་ཉིད་ཚེ་ནི། པ་༦༧་ན་༤་དེ་ཉིད་ཚེ་ནི། ཞེས་་ཡང་། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་
གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥། ༡༤། ཞེས་གསལ་ལོ། །

393

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལས་

ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་ལས་ཉོན་
གྱིས་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།1 འཕགས་པས་རྒ་དང་ན་བ་དང༌། །འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཡིན་ན། དེ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་2མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཚེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ལུས་རྟེན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །
རང་ལུགས་ནི། བདུད་བཞིའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ས་མཚམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང༌། མ་རིག་བག་ཆགས་
ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་གང་རུང་དེ། ཕུང་པོའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དཔེར་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང༌། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་ལྟ་བུ། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །གཙོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༤༢། ༤།
2 ག་༦༠་བ་༤་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ། པ་༦༧་བ་༡་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ།

394

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། རྩ་ཉོན་དྲུག་དང༌། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། དེ་དག་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པའི་ཆའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་
པའི་ཆ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་བ་ལྟ་བུ། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་འདོད་ལྷའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་དེ། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ས་མཚམས་ནི། སྔར་དྲངས་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་དོན་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། སྐྱབས་གནས་ལ་
ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པ་
ཐོབ་ནས། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ1་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་
མེད་པར་འཆི་བའི་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རློབ་
2པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་

གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། དེ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་

1 ག་༦༡་ན་༤་གྲོལ་བ། པ་༦༨་ན་༢་གྲོལ་བའི།
2 ག་༦༡་ན་༤་བྱིན་གྱིས་བརློབ་པ་ལ། པ་༦༨་ན་༢་བྱིན་གྱིས་བརློབ་པ་ལ།

395

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།
གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས། ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་
སྒྲིབ་ཕལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་
བཅོམ་སྟེ། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་

མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ལུས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་འཆི་
བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ1་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་དགོངས་པ་
ས་འོག་གི་གཏེར་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དུ་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས།2 ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་འབད་པས་བསྒྲུབས་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་

དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་ནུས་མོད་ཀྱི་

ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤངས་དགོས། ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་
ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་

1 ག་༦༡་བ་༡་འཆི་འཕོ་དེ། པ་༦༨་ན་༦་འཆི་འཕོ་བ་དེ།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༣༥། ༤།

396

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལུས་དེ་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྒྱུན་
ལས་བྱུང་བའི་སྐབས་བཞི་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དཔྱོད་རགས་རིམ་ཞིག་
ལེགས་པར་གྲུབ་པའོ།། །།
རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་གཉིས་པ་ཡི། །ཁ་བ་ཅན་གྱི་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་
ཡིས། །བློ་ཡི་སྙིང་མུན་སེལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས། །ས་གསུམ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དེས། །ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་བཞི་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །མཐའ་དཔྱོད་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་འདི་སྤྲོས་པའི། །དགེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་གནས་ཤོག །ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་དར་ཆེན་འཕྱར། །བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་པ་མེད་པའི་རླུང་གིས་བསྐྱོད། །ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པའི་གྲུ་གཟིངས་ལེགས་བསྡམས་ནས། །ལུས་ཅན་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་དགྲོལ་1བར་ཤོག །དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཙལ། །བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར། །ཐ་མར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཉམས་སུ་བླངས། །ཀུན་ཀྱང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྔོ། །

1 ག་༦༡་བ་༧་མཚོ་ལས་གྲོལ་བར་ཤོག །པ་༦༨་བ་༥་མཚོ་ལས་གྲོལ་བར་ཤོག །

397

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

༄༅། །འགོག་སྙོམས་བརྒལ་ལན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྗེ་བཙུན་རང་གི་

གསུང་རིགས་ཟིན་བྲིས་སུ་བགྱིས་པ་བཞུགས་ཡོད་

རྗེས་སུ་ཐོད་རྒལ་ཡང་བཞུགས་ཡོད།1

2འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། འགོག་སྙོམས་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་བཤད་པ་དང༌། སེམས་རྟེན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་

༼འགོག་སྙོམས་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་བཤད་པ༽ལ།
ཁ་ཅིག །འགོག་སྙོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་ཡིན་
པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་3གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས། འགོག་སྙོམས་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་
རྟེན་ལ། གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག །ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་
1 མཚན་འདི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་བཞིན་རང་སོར་འཇོག་ཡོད།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤། ༢༠།
3 ག་༡་ན་༢་ལ་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ། པ་༡་ན་༢་ལ་རྟེན་ལ་གསར་དུ།

398

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཉེར་ལྔ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ལ་འགོག་སྙོམས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདོད་པར་མིའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས1་འདོད་ལྷར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལས་ཉོན་གྱིས་འདོད་
པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས།2
འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མཛོད་འགྲེལ་ལས།3 མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་གླིང་གསུམ་ནས་འཕེན་གྱི། གཞན་

ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ལུང་དེའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་འདོད་པར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་ལྷར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་

1 ག་༡་ན་༥་དབང་གི །པ་༢་ན་༡་དབང་གི །
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢། ༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཁུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༧༡༧། ༤།

399

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལོ། །གཞན་ཡང༌། འགོག་སྙོམས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཐོབ་པར་མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ལ་དེས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གཟུགས་ཁམས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་ལྷར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས། ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འགོག་སྙོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། དེ་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །དེ་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ལོངས་སྐུ་ཡིན་ན་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལོངས་སྐུ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་
སངས་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གསར་དུ་སྐྱེས་

400

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་

མཁྱེན་དེ་དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས། དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་

ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དེའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་༼སེམས་རྟེན་བཤད་པ༽ནི།
ཁ་ཅིག །འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཡིན་ན། སྲིད་རྩེའི་
སེམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ནས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་1པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཟག་

མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

1 ག་༣་ན་༢་འགོགས། པ་༣་ན་༦་འགོགས།

401

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས།1གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན། བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། མཛོད་
ལས།2ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་འཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
འདིའི་དོན་ནི། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་དང༌། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་དེས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་

ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་། (འགྲེལ་ཆེན)༡༢༨༤། ༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨། ༤།

402

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན། འགོག་སྙོམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་1པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་2མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་
རེ། དེ་འགོག་སྙོམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེས་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བརྒྱད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས།3 ལོག་པ་བརྒྱད་ལས་ཡང་དག་འདས། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་རེག །ཡང་དག་བརྒྱད་ལ་ཉེས་པ་མེད། །དེ་དེ་བརྒྱད་ལ་ཉེས་མེད་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

1 ག་༣་བ་༤་བཞག་པའི། པ་༤་ན་༢་གཞག་པའི།
2 ག་༣་བ་༥་ཐེག་དམན། པ་༤་ན་༣་ཐེག་དམན།
3 བཀའ་་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༥མདོ་སྡེ་ཞ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༦༥༣། ༡༩།

403

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁ་ཅིག །དགག་གཞི་གཟུགས་ཕུང་གི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་མཚུངས་ལྡན་འཁོར་བཅས་བཀག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་ཅིག་ཤོས་གཉིས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་འཕགས་
རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། 1འཕགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། 2འཕགས་པས་མ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་སྔར་བཞིན་ལ་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྲོག་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས།3 བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལུས་དེ་སྲོག་ལྡན་གྱི་

ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསོན་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་དབང་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕགས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢། ༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢། ༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༩། ༡༧།

404

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས།1 སེམས་མེད་གཉིད་2དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། འགོག་སྙོམས་དང་
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་སེམས་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱབ། ཁ་ཅིག །དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཚོགས་བདུན་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་འགོག་
པ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དེའི་མཚིད་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སུམ་ཅུ་
པ་ལས།3 དགྲ་བཅོམ་ན་ནི་དེ་ལྡོག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་
བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་སྡུག་བདེན་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་ཉོན་
གྱི་འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་

1 མཛོད་ལས་མ་རྙེད། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༧སེམས་ཙམ་པ་ཤི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པ། ༤། ༢༡།
2 ག་༤་ན་༧་གཉིས་དང་བརྒྱལ། པ་༤་བ་༦་གཉིས་དང་རྒྱལ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༧སེམས་ཙམ་ཤི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པ། ༣། ༡༠།

405

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེ་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཆར་གྱུར་

པའི་ཀུན་གཞི་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས།1 སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང༌། ཁ་ཅིག །འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དགྲ་བཅོམ་ཉིད་
2ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཀུན་གཞི་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་བུད། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་གསུངས་ཤིང་3། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་

གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་དེའི་དོན་ཀུན་གཞི་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་
གཅིག་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན་དང་པོ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥། ༡༢།
2 ག་༤་བ་༦་ན་ནི། པ་༥་ན་༦་ན་ནི།
3 ག་༤་བ་༧་གསུངས་ཞིང་། པ་༥་ན་༧་གསུངས་ཞིང་།

406

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པའི་
སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རོང་ཊཱིཀ་

པ་ན་རེ། དགག་གཞི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ཅི་
རིགས་པ་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དང༌། འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་འདས་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་
དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་བཀག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས1་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་སེམས་དེ་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། དེ་འདྲའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པའི་སེམས་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༥་ན་༦་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས། པ་༥་བ་༧་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས།

407

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་སོགས་ལ་རིགས་འགྲེ། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་འདིར་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང༌། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སྲིད་

རྩེའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་འདིར་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།1ཕྲ་བ་ཕྲ་
བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་སྲིད་རྩེའི་སས་
བསྡུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མཛོད་ལས།2 འདི་གནས་དོན་དུ་སྲིད་རྩེ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གང་ཞིག་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད་ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨། ༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢། ༤།

408

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་

སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་ན་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་མ་ཁྱབ་
མཚམས་ལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།1 སེམས་མེད་
གཉིད་2དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༧སེམས་ཙམ། ཤི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པ། ༤། ༢༡།
2 ག་༦་ན་༣་གཉིས་དང་། པ་༦་བ་༦་གཉིས་དང་།

409

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྟེ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་

པོ་གང་ཞིག །མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ།
ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
ཡིན་དགོས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་ན་འཕགས་ལམ་ཡིན་དགོས། ཟེར་ན།
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
སྙོམས་ཆོས་ཅན། འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དེ་འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
འདྲའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་འཕགས་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཐེག་

410

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་ན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཟེར་ན། ས་དྲུག་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་
མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གནས་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་སྤེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་
འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།1 དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སེང་གེ་རྣམ་
བསྒྱིངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༥།

411

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་གྱིས་ནི། །སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྒོམ་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སེམས་དེ་ཡང་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
གཅིག་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དབང་ཤེས་དེ་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་མེད་
ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པ་ལུང་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན། སྔ་མ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་པའི་
སྙོམས་འཇུག་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། 1འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་འདས་ལམ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག །འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤། ༢༠།

412

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག །མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཕུང་
ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་
བའི་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག །འགོག་པའི་
སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་སྔར་བཞིན།

རང་ལུགས་ལ།

ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་དང་བཞི་ལས།

413

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དང་པོ་

༼ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས༽ལ།
བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས།1 འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས2་དོན་དུ་སྲིད་རྩེ་
སྐྱེས། །དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་མྱོང་འགྱུར་དང༌། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བས་ཐོབ། །ཐུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་
བཞིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། དགེ་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། མྱོང་འགྱུར་སོགས་དུ་ཡོད་དཔྱད་པ། སྐྱེ་འཕགས་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དཔྱད་པ། སྦྱོར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ། ཁམས་གང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཤད་པ། མཐའ་བཅད་པ་དང་བཅུ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནས་མ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རགས་པ་
འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེས་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་རགས་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཚོར་འདུ་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་བྱུང་ཀུན་རྟོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འགོག་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢། ༤།
2 ག་༦་བ་༦་འདི་ནས། པ་༩་ན་༡་འདི་ནས།

414

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྙོམས་འཇུག་དེ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པས་བཤད།
གཉིས་པ་ནི། ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྐྱོ་ནས་ཚེ་དེ་ལ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་བར་བྱས་ཏེ་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་ཉིད་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་འདི་གནས1་དོན་དུ་ཞེས་2པས་བསྟན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་
སེམས་ནས་འཇུག་སྟེ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་སྨིན་དེ་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི།3 སྲིད་

རྩེར་སྐྱེ་ཞེས་དང༌། 4ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་པས་བསྟན།
བཞི་པ་ནི། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་

དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི། དགེ་བའོ་ཞེས་པས་བཤད།
ལྔ་པ་ནི། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་གནས་མྱོང་འགྱུར་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་

རྩེར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་འགོག་སྙོམས་ལས་ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས། དེ་ནས་འཆི་འཕོས་ནས་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་མ་ངེས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་
1 ག་༧་ན་༥་འདི་ནས། པ་༩་ན་༧་འདི་ནས།
2 ག་༧་ན་༥་དོན་དུ་ཅེས། པ་༩་ན་༧་དོན་དུ་ཅེས།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢། ༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨། ༤།

415

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་
གཉིས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི། གཉིས་
སུ་མྱོང་འགྱུར་ཉིད། །མ་ངེས་ཞེས་པས་བསྟན།
དྲུག་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་དེ་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང༌། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་
འཇུག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེས་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བའི་ཚེ་བདག་གིས་རྟེན་ལུས་ལ་དམིགས། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་
གཟུང་བྱ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཞེས་པས་བསྟན།
བདུན་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་འགོག་སྙོམས་དེ་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དེ་སྦྱོར་བས་
ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པའི་ཞར་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་ལས།1 དགེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ཉིད་ལ། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་ཅུང་ཟད་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། སྦྱོར་བས་ཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས2་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༡བསྟོད་ཚོགས་ཀ། སློབ་དཔོན་མ་ཏི་ཙི་ཏྲ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པར་བསྟོད་པ། ༢༧༨། ༡༩། 2 ག་༧་བ་༧་ཀྱི་ཐོབ་བྱ། པ་༡༠་ན་༤་ཀྱི་ཐོབ་བྱ།

416

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐོབ་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན།
བརྒྱད་པ་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག །སྲིད་རྩེའི་
སེམས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད།1 དེ་རྗེས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་ལ་
སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་རྗེས་སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་བྱང་

ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང༌། སྲིད་རྩེའི་
གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང༌། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་བར་མ་ཆད་དུ་རིམས་ཀྱིས་2མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་བསྟན།
དགུ་པ་ནི། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལུང་དང་པོས་འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པས། འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གོང་དུ་གནོད་བྱེད་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་ཤེས་སོ། །དེས་ན། ལུང་དང་པོས་འགོག་སྙོམས་ཕལ་ཆེ་བ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་

1 མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་བར་དུ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གསུངས་པ་འདི། མཛོད་ལས། དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །གསུངས་པ་དང་མཐུན་མིན་བརྟག །
2 ག་༨་ན་༢་རིམས་ཀྱི། པ་༡༠་ན་༦་རིམས་ཀྱི།

417

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཐོབ་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང༌། གཉིས་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་ཕལ་ཆེར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་
ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། སྙོམས་པར་འཇུག་མ་ཐག་ཏུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་

འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་སེམས་བྱུང་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགོག་སྙོམས་ལས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་
བ་བླངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་
བྱེད་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་མ་ཉམས་པར་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ། དེ་ནས་ཤི་འཕོས། སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་
ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང༌། དེའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་

རྒྱུན་ཆད་ཟེར་ན། དེའི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་དེ། དེས་གཞན་དོན་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་སྙོམས་ཡོད་དམ་མེད།
མེད་ན་དེས་དེ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ། ཡོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་

418

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལྷག་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ཟེར་
ན། དེའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་དེ་ཡོད། དེའི་ཚེ་དེ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཇུག་པར།1 མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དེའི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ།
བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས།2 འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ། ཞི་
བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང༌། བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠དབུ་མ་འ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༦། ༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥། ༩།

419

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་1པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་
སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། དགག་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། ངོ་བོ་གང་ཡིན་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ། ཕྱིར་འོང་

ཞུགས་པ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། འགོག་སྙོམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། ཤེས་རབ་རྐྱང་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་
མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྲིད་རྩེའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་པ་གང་
ཞིག །སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་ན་འགོག་སྙོམས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་
རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད། དེ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཞེས་པས་བསྟན།

1 ག་༩ན་༡་འགོག་པའི། པ་༡༡་ན་༧་འགོགས་པའི།

420

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་
ནས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དེ་ཕྲ་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་ཕྲ་བར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།1 སེམས་མེད་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ནི་ངེས་པ་
མེད་དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་འདས་ལམ་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་
མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤོང་དགོས་ཤིང་ཉོན་ཡིད་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་2མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་ཉོན་ཡིད་འགོག་མི་ནུས་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་འདས་ལམ་དང་
སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨། ༤།
2 ག་༩་བ་༣་ལམ་གྱི། པ་༡༢་ན་༥་ལམ་གྱི།

421

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

བསྐྱོད་པ་ཞེས་པས་བསྟན། དེས་ན1་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་བྱ་
ཞིང་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྐྱོ་ནས་ཚེ་འདིར་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་གནས་པས་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱེད། དེ་ནི་ཞི་བར་གནས་པའི་སེམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

ལྔ་པ་ནི། དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེའམ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་2བྱ་ཚོགས་བདུན་རགས་པ་འཁོར་བཅས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ 3རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་པའི་
སྙོམས་འཇུག་གི་དགག་བྱ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་4པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། བརྟན་པ་དེ་དག་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འཇུག་ཤེས་དྲུག་ལ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ། བརྒྱལ་བ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་མངོན་

1 ག་༩་བ་༤་དེས་ན། པ་༡༢་ན་༧་དེ་ནི།
2 ག་༩་བ་༧་འགག་བྱ། པ་༡༢་བ་༣་འགག་བྱ།
3 ག་༩་བ་༧་ཡང་ན། པ་༡༢་བ་༣་ཡང་ནང་ན།
4 ག་༡༠་ན་༡་བསྟན་པ། པ་༡༢་བ་༤་བསྟན་པ།

422

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་ལ་བརྟན་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་གསུམ་ནི། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། འདས་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། མི་སློབ་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དྲུག་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་དེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་

ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས།1 འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་གསུངས།
ཡང་རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་
རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱང༌། བཏགས2་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།3 དེ་ཡང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་སུ་ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཀུན་བཏུས་ལས།4 འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་བོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་

སྒྲུབ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུའམ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ།
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་གནས་པ་རྣམས་ནི། དེ་ལ་འབད་པའི་རྩོམ་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ༤༡༢། ༧།
2 ག༡༠ན༥བརྟགས་ཡོད། པ༡༣ན༢བརྟགས་ཡོད།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ༨༥། ༡༥།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༩། ༡༨།

423

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་
དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། འགོག་སྙོམས་དེ་ཕལ་
ཆེར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་དང༌། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་གནས་པས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་པ་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
དང༌། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་མེད་དེ། 1གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དེས་ན་གཟུགས་
མེད་ཁམས་ན་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ན། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ན། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་རྗེས་ཐོབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྗེས་ཐོབ་ལ་
གནས་པའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་རྐྱང་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༩། ༢༡།

424

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཡིན་ན་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
ཉེར་ཞི་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འགོག་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཞི་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ།
ས་གང་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། གང་ཟག་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ།
དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། དུས་ཇི་སྲིད་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་
པ། དགག་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དངོས་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་དྲུག་གོ །
དང་པོ་ནི། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་
སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང༌། འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་
སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་དགོས་ཤིང༌། སྲིད་རྩེའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤོང་

425

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང༌། མཆོད་སྦྱིན་མའི་མདོ་འགྲེལ་1ལས། དགེ་སློང་
འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་ཆོས་གཉིས་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་དགོས་སོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས།2 འདི་ལ་སློབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པ་དང༌། མི་སློབ་པ་ཕྱིར་ལྡོག་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྙོམས་
པར་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་དེ་ལ་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ།3 དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་བ་དེས་འགོག་པ་ལ་
སྙོམས་པར་མི་འཇུག་གི །ས་བདུན་པ་ནས་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པ་ལས།4 ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

རང་ལུགས་ནི། ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ།
1 ག་༡༡་ན་༤་འབྲེལ། པ་༡༤་ན་༤་འབྲེལ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ༨༥། ༢༡།
3 ག་༡༡་ན་༧་མི་འཇུག་ཏེ། པ་༡༤་ན་༧་མི་འཇུག་ཏེ།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༦ཕལ་པོ་ཆེ་ཁ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ༤༩༩། ༡༩།

426

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མདོ་འགྲེལ་ལས།1 དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་
མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས2་སྲིད་རྩེའི་
མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དེས་མི་གནོད་དེ། དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་ནས་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་གཞན་དོན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྦྱངས་པ་དང༌། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཕྱིར་

དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །
བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་རང་གི་འཕེན་པ་ཇི་ཙམ་བཏང་གི་བར་དུ་
སྙོམས་པར་འཇུག །ཐེག་ཆེན་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞག་བདུན་ལས་མང་བ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་གཞན་དོན་དོར་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་གཞན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་ལས།3 གང་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་ནི་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མདོ་འགྲེལ། (ཉི་ཁྲི་ལེའུ་རྒྱན་མ།
)༢༩༧། ༡༤།
2 ག་༡༡་བ་༣་རྣམས་ཀྱི། པ་༡༤་བ་༥་རྣམས་ཀྱི།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༠མདོ་སྡེ་ཆ། བཅོམ་ལྡན་འདས། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར། ༣༧༥། ༡༧།

427

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་1པ་བཅུ་པོ་འདི་
དག་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཞན་དོན་དོར་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་གཞན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
2རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སློང་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར།
རང་ལུགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་དུས་ངེས་པ་མེད་དོ། །ལྔ་པ་ནི། དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་མོའི་སྟེང་དུ་འདོད་ཁམས་སུ་དགག་བྱ་ཚོགས་དྲུག་རགས་པ། གཟུགས་ཁམས་སུ་ཚོགས་བཞི་རགས་པ། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

ཤེས་རགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དྲུག་པ་ནི། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །རང་ཡིན་པའམ་རང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
ཡང་ན། དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་མོའི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད།

1 ག༡༡བ༧སྐལ་པ། པ༡༥ན༣་སྐལ་པ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༨༧། ༡༥།

428

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ།
རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་
ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཐུན་མོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།1 ཇི་ལྟར་ན་
སེམས་མེད་པ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་ཅིང༌། འཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགོག་པ་ལས་ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྐྱེས་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཁུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༡༩༤། ༡༥།

429

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གསར་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་དེ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་མྱོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་མྱོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
ཁ་ཅིག །ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཡོད་
དེ། སྦྱོར་བ་སེངྒེ་རྣམ་བསྒྱིངས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་
གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆུང་ངུ་ཡིན། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆུང་ངུ་སྔོན་
དུ་བཏང་ནས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེ་འབྲིང་ཡིན། དེ་
ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་
སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར་ན། མཚན་གཞི་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་
འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།1 དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་འགོག་པའི་
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བས་ན་མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བར་ཐོད་རྒལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༥།

430

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཉེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེའི་རིང་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་
འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པའི་
རྗེས་སུ། 1མདོ་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོད་
རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆུང་ངུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་
ཅིག །འདིར་མ་ཁྱབ་ཟེར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་
འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

འོ་ན། དེའི་སྙོམས་འཇུག་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ2་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་

སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །རྩ་བའི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། མདོ་འགྲེལ། (ཉི་ཁྲི་ལེའུ་རྒྱན་མ།)༣༠༠། ༡༣། 2 ག་༡༣་ན་༦་དེ་དེ། པ་༡༦་བ་༦་དེད།

431

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སངས་རྒྱས་ཆུང་ངུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པར།1 ཉན་ཐོས་

སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ།
རང་སངས་རྒྱས་དེ་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆུང་ངུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤེལ་
གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་དེའི་སྙོམས་འཇུག་ཆུང་ངུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་སྙོམས་འཇུག་འབྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་
སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་
འཇུག་དེ་དེའི་སྙོམས་འཇུག་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་
ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་སྙོམས་འཇུག་གང་ཞིག །དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་
འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་སྙོམས་འཇུག་དེ། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒོམ་
ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར། ཞེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥། ༣།

432

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྤེལ1་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་སེམས་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སེམས་
བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཀྱི་གནས་དེ་ལ་བཅུ་
བདུན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། མར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། བར་གྱི་འགོག་པ་དང་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོད་རྒལ་ཆུང་ངུའི་གནས་
དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡར་འོང་ཐོད་
རྒལ་གྱི་གནས་དེ་ལ་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། མར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་དང་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་
འཇུག་དགུ །མར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཀྱི་གནས་དེ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡར་འོང་
མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ །མར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་དེ་
ཡིན་ན། མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་གནས་དེ་ལ་ཡར་འོང་མཐར་གནས་
སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་དེ་ཡར་འོང་

1 ག་༡༣་བ་༥་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས། པ་༡༧་ན་༦་དཔེ་མ་གཞི་སྤེལ་ཆོས།

433

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་མར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་གྱིས་1གྲུབ།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་དེ་ཡིན་ན། དེའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་
འཇུག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་2བསྒྱིངས་ཀྱི་

གནས་དེ་ལ་བཅུ་བདུན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཡར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་དེ་ཡིན་ན། དེའི་མར་འོང་གི་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། 3བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས། ཞེས་འགོག་པ་གཉིས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཡར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་དང༌། དེའི་མར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་པའི་

1 ག་༡༤་ན་༥་ཆོས་ཅན་གྱི། པ་༡༧་བ་༧་ཆོས་ཅན་གྱི།
2 ག་༡༤་ན་༦་རྣམ་བསྒྱིངས། པ་༡༨་ན་༢་རྣམས་སྒྱིངས།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༤།

434

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་དེ་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་འདོད་སེམས་གཉིས་ཡར་འོང་དང་མར་འོང་གི་མཚམས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་དེའི་གནས་མིན་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་
བའི་འདོད་སེམས་དེ་དེའི་མཚམས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྲིད་རྩེའི་
ནུད་ཆུང་དེ་དེའི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་

ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེའི་སྤེལ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སྤེལ་ཆོས་ཡོད་པར་
ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་འགོག་པ་དེ་དེའི་སྤེལ་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྤེལ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་

ཅིག །ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་ཟེར་ན།
དེ་མེད་པར་ཐལ། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ།

435

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ།1 དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངའ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་

བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་པ་ལ་
འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་འགོག་པ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་ལྔ་མན་ཆད་དུ་དེ་འདྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་མེད་ཟེར་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པའི་ས་གཉིས་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་
ལས། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས2་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༠།
2 ག་༡༥་ན་༦་གཉིས་ཀྱི། པ་༡༩་ན་༥་གཉིས་ཀྱིས།

436

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། འདིའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེ་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྡུས་ཚུལ། ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདིའི་
མདོ་ལས། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་པར་ 1ལུགས་མཐུན་པ་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར2་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དང༌། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་
མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག །མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་
འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་བསྟན་ཅིང༌། དེ་ལས་མང་བ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་མ་བསྟན་
ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འགོག་དང་བཅས་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་བོད་སྔ་མའི་ལུགས་འགོད་པ་དང༌། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པའི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་ཞུགས་ནས། །ཞེས་པས་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་བསྟན། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་ཞེས་པས། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་

1 ག་༡༥་ན་༧་བར། པ་༡༩་ན་༦་པར།
2 ག༡༥་བ་༡་ཀར་དུ། པ་༡༩་ན་༧་ཀར་དུ།

437

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་
གྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་བསྟན། འོང་ནས་ཞེས་པས། སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་དེ་
བསྟན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག །ཅེས་པས། ཡར་འོང་དང་མར་འོང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་དེ་བསྟན། ཐོད་རྒལ་དུ་ནི་སྙོམས་འཇུག་པ། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་
ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་
གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་བསྟན། ཞེས་གསུངས། ལ་ལ་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོང་ཞེས་པས། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་བསྟན་ནས། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་པོ་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཞེས་པས་ཚོར་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་པ་བཞིན་
ནོ། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་དེ་བསྟན། ཐོད་རྒལ་དུ་ནི་ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་
མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་བསྟན།
ཞེས་གསུངས། ཆ་པས། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་

438

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་སུ་སོང་འོང་ནས། །ཞེས་པས། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་བསྟན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་དེ་བསྟན། ཐོད་རྒལ་དུ་ནི། ཞེས་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་
སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། མཐར་གནས་
སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཅིང༌། དེས་ན།
འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་ཤུགས་ལ་འདོད་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོང། །ཞེས་པ་ཞིག1་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
རྗེས་བཙུན་ཆེན་པོ་མ་ཏི་བྷ་དྲ་ཀཱི་རྟིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོང་ནས། །ཞེས་པ་བྱུང༌། དེ་ཡང༌། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པར་གཉིས་སུ་ཞེས་པས། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་བསྟན། སོང་ཞེས་པས་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དང༌། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་བསྟན། འོང་ཞེས་

1 ག་༡༦་ན་༦་ཅིག །པ་༢༠་བ་༡་ཅིག

439

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

པས། མཐར་གནས1་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་བསྟན།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚམས་འཛིན་རྒྱས་བཤད་དང་ཐོད་རྒལ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པས་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་འཛིན་འདོད་སེམས་དེ་དངོས་སུ་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། ཐོད་རྒལ་དུ་ནི་སྙོམས་འཇུག་པ། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་

འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་

སྙོམས་འཇུག་དང༌། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀ་བསྟན་ཅིང༌། དེས་ན། འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། ཞེས་པའི་ཤུགས་ལ་འདོད་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོང་2། ཞེས་པ་ཞིག་3འབྱུང་ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རྩ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང༌། འགྲེལ་པས་འཆད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོང་ནས། །ཞེས་པས་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་བསྟན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་

1 ག་༡༦་བ་༢་མཐར་སྙོམས་འཇུག །པ་༢༠་བ་༤་མཐར་སྙོམས་འཇུག །
2 ག་༡༦་བ་༥་མི་འདྲར་འགྲོ། པ་༢༡་ན་༡་མི་འདྲར་འགྲོ།
3 ག་༡༦་བ་༥་ཅིག །པ་༢༡་ན་༡་ཅིག

440

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་སྙོམས་འཇུག་དོན་བསྡུ་དང་བཅས་པ་བསྟན1་ཅིང༌། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ལས།2 བསྟན་
བཅོས་ལས་ནི། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དང༌། རྐང་
པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་མར་འོང་འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་དོན་བསྡུ་བ་དང་བཅས་པ་
ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་བར་པ་གཉིས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དོན་གྱིས་

འཕངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
ཁ་ཅིག །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་
བརྒལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་
ཀྱིས་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྤེལ་ཆོས་ཀྱི་

འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རིགས་པའམ། དེའི་སྤེལ་གཞིའི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤེལ་གཞིའི་འགོག་པ་དེ་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཞིག །འདིའི་སྐབས་སུ་མི་འདྲར་འགྲོ་
ཞེས་རྫོགས་ཚིག་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། དེའི་སྐབས་ཀྱི་འགོག་པ་

1 ག་༡༦་བ་༧་བསྟན། པ་༢༡་ན་༣་སྟན།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༦༣༠། ༢།

441

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེ་དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཞེས་པའི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའམ། དེའི་སྤེལ་གཞིའི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤེལ་གཞིའི་འགོག་པ་དེ་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་དང་པོ་དེའི་
སྐབས་སུ་འགོག་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཞེས་པའི་རྫོགས་ཚིག་སྨོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེའི་འགོག་པ་དེ་འགོག་པའི་ཐ་མ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་ཞེས་པའི་བོར་རྒྱུ་དེ་འགོག་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།1 དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་གཅིག་པུ་བོར་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བརྒལ་ནས། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་ན། ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་དེའི་སྔ་རོལ་དུ་མཚམས་2འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་འགྲོ་དགོས་
པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བརྒལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་
འཇུག་དེས་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་སྔོན་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༡།
2 ག་༡༧་བ་༢་འཚེམས། པ་༢༡་བ་༦་མཚེམས།

442

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཁོར་གསུམ།
གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། སོང་ཞིང་འོང་ནས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། འགོག་དང་བཅས་
པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོང་ནས། །ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་དེའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་བསྟན། 1ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་2པ་ནས། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་ 3པའི་བར་གྱིས། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་
སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་བསྟན།4 དེ་ལས་
ལངས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད། ཅེས་པས་
སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་བསྟན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་དེ་བསྟན།5 དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་
ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བརྒལ་ནས། །ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་འདིའི་སྒོ་ནས། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༤།
2 ག་༡༧་བ་༥་ཅེས་པ་ནས། པ་༢༢་ན་༣་ཅེས་པ་ནས།
3 ག་༡༧་བ་༥་ཅེས་པའི། པ་༢༢་ན་༤་ཅེས་པའི།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༦།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༠།

443

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་བསྟན།1 དེ་ལྟར་
གཅིག་ལ་སོགས་བོར་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྒོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཐོད་
རྒལ་དུ་ནི་སྙོམས་འཇུག་པ། །ཞེས་པ་དང༌། འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་འདིའི་སྒོ་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་དང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་དངོས་གཞིའི་
སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་
འཇུག་ཐོབ་དོན་དུ་མཐར་2གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྦྱོར་
བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རིང་སྦྱོར་དང༌། ཉེ་སྦྱོར་གཉིས། དང་པོ་དང༌། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དོན་གཅིག །དཔེར་ན། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། དེའི་གནས་དེ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ །མར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཉེ་སྦྱོར་ནི། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མཐར་གནས་སྙོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། དེའི་གནས་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༥།
2 ག་༡༨་ན་༣་མཐར། པ་༢༢་བ་༢་མཐའ།

444

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེས་ན་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང༌། གསེར་ཕྲེང་དང༌། མཁས་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་ཉེ་སྦྱོར་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་བཤད་ཀྱང༌། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་

སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་བཅུག་པར་མཐར་ཆགས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ཡིན་ན། དེ་སྤེལ་
གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་ཟིན་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།1 དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌།2 གང་ཡང་བར་དུ་མ་བཅུག་པའི་ཡར་འོང་ནི། དཀྱུས་ས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་
གཞི་དང་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་ནས་འགྲོ་བ་ཐོད་རྒལ་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས།3 ཐོད་
རྒལ་ཞེས་པ་ནི། བརྡ་རྙིང་པ་ལ་སྣྲེལ་ཞི་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། རིམ་པ་འཆོལ་བ་ལ་
ཟེར་ཞིང༌། འདིར་དེའི་སྒོ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པ་དྲུག་པ་མན་ཆད་ལ་མེད་ཅིང༌། བདུན་པ་ན་ཡོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤེལ་གཞི། སྤེལ་ཆོས། ཇི་ལྟར་སྤེལ་བའི་ཚུལ།4སྙོམས་འཇུག་གང་ལ་གནས། དུ་ཡོད་དཔྱད་པ། སྙོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ངོས་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༠། ༡༥།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༦༣༠། ༤།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། (དགོངས་པ་རབ་གསལ།)༥༩། ༣།
4 སྤེལ་སྒོམ་གྱི་དགོས་པ་ཆད་དམ་བརྟག

445

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཟུང་བ། ས་དེ་དང་དེའི་སྙོམས་འཇུག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། སྙོམས་འཇུག་གི་ས་མཚམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་

སྦྱོར་བ་གཉིས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྤེལ་གཞི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་འདོད་སེམས་གང་རུང་སྤེལ་ནས་སྒོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། མར་འོང་ཐོད་
རྒལ་གྱི་དེ་གཉིས། སྤེལ་གཞི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་སྤེལ་ཆོས་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་འདོད་སེམས་གང་རུང་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་
འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དང༌། འདོད་
སེམས་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེ་གཉིས། སྤེལ་གཞི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་སྤེལ་ཆོས་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྤེལ་གཞི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ། སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སྤེལ་གཞི་
སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་འདོད་སེམས་གང་རུང་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འདོད་
སེམས་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་དེ་དང༌། འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེ་གཉིས།

446

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྤེལ་གཞི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དང་པོའི་
མཚན་ཉིད། སྤེལ་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས།
གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།
གསུམ་པ་ནི། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྤེལ་གཞི་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དུ་ཡོད།
བཞི་པ་ནི། སྤེལ་ཆོས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགོག་པ་དང༌། འདོད་སེམས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ལ། མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་ཙམ་པོ་བའི་སྤེལ་ཚུལ་དང་།
ཕྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་སྤེལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཚུལ་དང༌། མར་འོང་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་གཉིས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། དང་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་འགོག་པ་ལ། དེ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐར་སྲིད་རྩེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་འགོག་
པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་ལ་འཇུག །དེ་ནས་མཚམས་
འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་དང་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་
སྔོན་དུ་བཏང་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་མཐར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་

447

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཡར་འོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་ཁ་ཅིག །ཡར་འོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་
སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་ལ། དེས་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་
རྗེས་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཡར་འོང་གི་འགོག་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདོད་སེམས་
མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས། མར་འོང་གི་འགོག་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་གི་འགོག་པའི་ཚེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་མ་སྦྱངས། མར་འོང་གི་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་རྩལ་སྦྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས༌། ཁ་ཅིག །ཡར་འོང་གི་ཚེ་བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ། མར་འོང་གི་ཚེ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་ཡར་འོང་དང་མར་འོང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་
སེམས་ཙམ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་གཏོགས། ཏིང་ངེ་འཛིན་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལ་སྙོམས་པར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདོད་སེམས་ཙམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་དེ་ལ་རྩལ་བྱང་བར་ཡང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་གཅིག་ཉིད་ཡར་འོང་གི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །དེ་རྗེས་མར་འོང་གི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་དེ་ལ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར།

448

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་ནི། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས། སྔར་གྱི་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་གི་འགོག་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྲ་བ་མཐར་ཐུག་པ་
སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས། དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་
གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འདོད་སེམས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་
ནུས་ལ། མར་འོང་གི་འགོག་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་

མཐར་ཐུག་པ་འདོད་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་པས། དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྣང་བས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ༌། །འོ་ན། ཡར་འོང་གི་འགོག་པ་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་བཤད་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་
ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་བཤད་ཅིང༌།
དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་པ་འདིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་
གསུམ་ལས། དེ་ལྟར་མ་བཤད། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཕལ་ཆེ་བས་སྲིད་རྩེའི་
ནུད་ཆུང་བྱས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་
ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་མ་
བཤད། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་གྱི་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་ལ་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

449

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་ངེས་པ་མེད་དེ། མཐར་གནས་སྙོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་ཕྲེང་ལས།1 འོ་ན་ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་མར་ལ་འདོད་སེམས་ཁོ་ན་སྤེལ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དགའ་མགུར་ཞུགས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་དུ་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལ་རྩལ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འགོག་སྙོམས་ལ་འདོད་
སེམས་ཁོ་ན་སྤེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྲ་བར་བྱས་ནས་སྙོམས་པར་
འཇུག །འདོད་སེམས་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་

ཐུག་པ་ཡིན་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཕྲ་རགས་གཉིས་སྤེལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་ཚུལ་ལ་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་གནས་བཤད་ཟིན་ལ། ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་

གནས་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་2ན། སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡོད་དེ། འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེའི་གནས་དེ་ལ་ཡང་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། སྤེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད། འདོད་སེམས་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེ་ལ་ཡང་སྤེལ་གཞི་མཐར་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༤༢༠། ༥།
2 ག་༢༠་བ་༣་དབྱེ་ན། པ་༢༥་བ་༣་བྱེད་ན།

450

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ །སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་དགུ་སྟེ་སོ་བཞིར་ཡོད། མར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ལ་ཡང་སོ་བཞིར་ཡོད་དེ། འདོད་སེམས་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་
པའི་དེ་ལ་སྤེལ་གཞི་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ །སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད། འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེ་ལ་ཡང་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། སྤེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དེ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་
དག་པ་བ་དང༌། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་ཞེས་
ཟེར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་དོ། །དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་དགག་བྱར་གྱུར་

པའི་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། འདོད་སེམས་ནི་འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཤིག1་གི་སྟེང་ནས་འཇོག །
དགུ་པ། དེ་དང་དེའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ལ། ཐོད་རྒལ་གྱི་

གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་དེ་ཡང༌། དེའི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན། ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་སྤེལ་གཞི་
སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་རྣམས་མ་

1 ག་༢༠་བ་༧་ཅིག་གི །པ་༢༦་ན་༢་ཅིག་གི །

451

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་ཀྱང་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་གང་ཞིག །དེ་
ཡར་འོང་གི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་
མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་པ་ས་མཚམས་ནི། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ས་དྲུག་པ་ནས་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པ་བཤད་ཀྱང༌། དེ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་ཀྱང་ཐོད་རྒལ1་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྡུ་བ་ལས། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐོད་རྒལ་གྱི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་ནི། བྱང་
སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་
པ་ཡིན་ཏེ། ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་དོན་དུ་མཐར་གནས་
སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དང༌། ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐོད་རྒལ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཡར་
འོང་ཐོད་རྒལ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་

1 ག་༢༡་ན་༥་ཐེད་རྒལ། པ་༢༦་ན་༥་ཐོད་རྒལ།

452

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་དེས་ཡར་འོང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་མཚམས་
འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བྱང་
སེམས་དེས་སྲིད་རྩེའི་ནུད་ཆུང་དང་མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་གཉིས་སྔོན་
དུ་བཏང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་མར་འོང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། མར་འོང་ཐོད་རྒལ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྔོན་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་
པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མར་
འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་འགོག་པ་
སྤེལ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཡར་འོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་དེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་

དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ཡན་
ལག་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་

453

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།1 ཡན་ལག་བཞིའི་དམག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྔའི་བསམ་གཏན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འགོག་པ་འཐོབ་2པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྤེལ་ཆོས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། །

འགོག་དང་ཐོད་རྒལ་སྙོམས་འཇུག་ལ་སྦྱངས་ནས། །དབང་པོ་སྦྱོང་ཚུལ་ལུང་རིགས་འཕྲུལ་བསྒྱུར་འདིར། །བརྟེན་ནས་གཟུངས་སྤོབས་ཏིང་འཛིན་ལ་དབང་བས། །མཁས་དང་གྲུབ་པ་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཁྱབ་ཤོག །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཁུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༨༤༥། ༡༠།
2 ག་༢༡་བ་༧་ཐོབ། པ་༢༧་ན་༣་འཐོབ།

454

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་

བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་

སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་བཞུགས་སོ། །

1རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩེ་སྦྱོར་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩེ་
སྦྱོར་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོགས་སླ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩེ་སྦྱོར་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེའི་བྱེ་
བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་
བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དེ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦། ༡༢།

455

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།
ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་

རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།1 དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། ཞེས་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས།2 དེ་ལ་རྣམ་ཀུན་དང་རྩེ་མོ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དེ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་
རྫོགས་སྦྱོར་བ་རྩེ་སྦྱོར་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྩེ་སྦྱོར་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར། རྣམ་བཤད་ལས།3 སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་རིམ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང༌། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་
ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང༌། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་
གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའོ། །ཟེར་ན། ལུགས་དང་པོ་གཉིས་འཐད་ཀྱང་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༩༦། ༤།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༡༤༨། ༥།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༨༧། ༡།

456

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང༌། སྐབས་དྲུག་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལུང་དེའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩེ་སྦྱོར་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་
བ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་བསྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་བསྒོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་བསྒོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།

457

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྩེ་སྦྱོར་གྱི་

མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སོགས་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་སོགས་རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་
ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། དྲོད་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་

458

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།1 དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་

གཉིད་མེད་ཀྱང་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་གཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་སྔ་མ་དེ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཡོད་པ་གསེར་ཕྲེང་
ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྒྲིབ་

པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་དང༌། །ཞེས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་གྱིས2་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མཛོད་ལས། དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་བཤད་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་པས་ཁྱབ་པ་བུད། གོང་དུ་འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ས་བཅུ་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་ལྟས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༡། ༢།
2 ག་༣་བ་༢་གྱི། པ་༣་བ་༢་གྱི།

459

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་1པར་ཐལ་ལོ། །
རང་ལུགས་ནི། རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། དྲོད་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ནས་བགྲངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་བགྲངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ས་བཅུ་

པ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ནས་བགྲངས་པའི་ས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་ལམ་ཐོབ་མ་མྱོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་དང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།2 འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་

1 ག་༣་བ་༤་ཐེབ། པ་༣་བ་༤་ཐོབ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༦། ༡༡།

460

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྟན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང༌། ས་དང་པོ་དང་ས་བཞི་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དང་དེ་བཞི་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྙེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་འཕེལ་བརྒྱད། ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་
མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པ་སོགས་བསོད་ནམས་རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ། རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ནས་བགྲངས་པའི་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་

461

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

1པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གཞན་
དོན་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ། བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔས་མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་མ་མཐའ་ཐོབ་པའི་ས་མཚམས2་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་དེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

གླིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་

1 ག་༤་ན་༧་བསྟན། པ་༤་ན་༧་བསྟན།
2 ག་༤་བ་༢་འཚམས། པ་༤་བ་༢་འཚམས།

462

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལས་ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་བསོད་ནམས་མང་པོས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པའི་ཆ་ནས་
ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པར་དམིགས་པ་དེ། ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་
བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་
སྨིན་པའི་ཆ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པར་དམིགས་པ་དེ། ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་
གྱི་མཚན་ཉིད།

འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི1་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་དང༌། དེར་གྱུར་པའི་
ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
1 ག་༥་ན་༡་གྱུར་པའི། པ་༥་ན་༡་གྱུར་བའི།

463

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་

གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྣང་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་

དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་

གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་
ནས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་

གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་

ཡུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་

ཏེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་

464

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་

དང་བཅས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་

དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ།1 ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད།
བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་

1 ག་༥་བ་༣་ཞེན་ཞིག་དེ། པ་༥་བ་༣་ཞེན་ཞིག་དེ།

465

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་དེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་
གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལྡོག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་དེ1། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་དོར་བྱ་ཡང་ཡིན། དམན་པའི་ལམ་གྱི་
བླང་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་

ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

1 ག་༦་ན་༢་ད། པ་༦་ན་༢་དེ།

466

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་
ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་འཇུག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ཚོགས་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱའི་
གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལྡོག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་
ལྡོག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྡོག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་འཇུག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་

467

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག །ཤེས་སྒྲིབ་

འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
ལམ་གྱི་ལྡོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག །ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་

1འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་
དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཟད་
པ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་ཟད་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མི་
སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དྲི་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

1 ག་༦་བ་༤་བེ། པ་༦་བ་༤་བོ།

468

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དྲི་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང༌།

ལོངས་སྐུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། 1འགོག་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུད་བླ་

མ་ལས།2 བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །ཞེས་སྤྲུལ་སྐུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས།3 མཐའི་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གནས་སྐབས་ཀྱི་

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཁོ་
ནའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
རང་ལུགས་ལ། དྲི་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༡༩། ༣།
2 རྒྱུད་བླ་མ་ལས་མ་རྙེད། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྡུར་མ། ༧༠སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༢༧། ༩།
3 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༦༠༨། ༣།

469

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐུ་གསུམ་དུ་ཡོད།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པར་ཐལ་ལོ། 1།འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །

གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དངོས་སྨྲ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་བཅས་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ།

རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཚར་དུ་བརྩིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཀུན་བརྟགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སེམས་ཙམ་པས་སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་བཅས་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་མགོན་གྱིས་མཚར་དུ་བརྩིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་
པར་གྲུབ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༧་ན་༦་ལྡན་པར་ཐལ་ལོ། །པ་༧་ན་༦་ལྡན་པར་ཐལ།

470

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་རྒྱུན་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ན་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས།

འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས། གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ། གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པ། བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱོར་རོ། །ཟེར་ན། གཟུང་བ་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཛིན་པ་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་དེ་བཞིར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་སྔོན་སྣང་དབང་ཤེས་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྔོན་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོ་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་སྔོན་སྣང་
དབང་ཤེས་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྔོན་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོ་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

471

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་སྔར་ལྟར་བཞིར་ཕྱེ་ནས། གཟུང་མེད་རྟོགས་
ཞེས་པ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་དང༌། འཛིན་མེད་རྟོགས་ཞེས་པ། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་

དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ། གཉིས་པ་རང་རྒྱལ། གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྦྱོར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་བཞིར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་གཅིག་གི་
སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་ངེས་ན་ཆོས་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་བློ་
ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།1 གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང༌། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སེམས་ཙམ་པས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེས་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས།2 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་དེའི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེས་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་

1 བཞི་བརྒྱ་པའི་ནང་དུ་མ་རྙེད་པ་དང་། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧དབུ་མ་ཚ། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བཤད་སྦྱར། ༨༦༩། ༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྡུར་མ། ༧༠སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༢། ༥།

472

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་གསུམ་དུ་

གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་
སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་

བཅས་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྒོམ་བྱ་བདག་མེད་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས། སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་ལ་ཡང་གསུམ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བདག་མེད་དེའི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པས་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེས་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འཁོར་བ་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ། རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་
ལམ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་

473

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གོང་
དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་

དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་

དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་
བློ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདུས་བྱས་མི་

474

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་པའི་མངོན་རྟོགས་གང་
ཞིག །ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་

སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་གསུམ་

ཡོད། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་

ས། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་

ས་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་

ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དང་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ན་མ་ཁྱབ།

1 སྔོན་པོ་དང་དེའི་བློ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་ཆོས་ཅན།

1

475

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་བློ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་བློ་ཡོད་ན་སྔོན་པོ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་བློ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་པོ་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

1 དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་བ་འགོད་པ་ནི། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་བཞིན།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་འདི་ལ་བདག་གཉིས་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱར་མེད་དེ། དེ་ལ་བདག་གཉིས་སྔར་ཡོད་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བདག་མེད་གཉིས་སྔར་མེད་གསར་དུ་གཞག་2པར་བྱ་བ་མེད་དེ། བདག་གཉིས་མེད་པ་དེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ལུགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༦།
2 ག་༩་བ་༥་བཞག །པ་༩་བ་༥་བཞག

476

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་དེའི་རང་
གཞུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་བླ་མའི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང༌། ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
ཅན། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་སོ། །ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྩེ་

477

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

སྦྱོར་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།
དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་

ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་
ཅན། མཉམ་གཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་གཉིས་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་

སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྒོམ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། མཐོང་
སྤང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་སྔ་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བདེན་བཞིའི་གནས་
ལུགས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན།

478

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྤང་བྱ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་

སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དང༌། ལུགས་མི་མཐུན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་གཙོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་རྒལ་གྱི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན་ས་
གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་
སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་

479

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །རང་གི་ངོ་
སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་
བ་འགོད་པ་ནི། མདོ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ཅི་རིགས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མདོ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དེ། སྒོམ་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་པའི་ལམ་
ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ཁྱོད་
ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་

480

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མདོ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་
ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱུན་
མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་རང་རྒྱུད་
ལ་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ལྡན་པའི་འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བའི་དཔེ་ནི། ནད་
པ་རིམས་ནད་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་དགའ་བའི་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན།
མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་དཔེ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་བོ་བཞི་ངང་གིས་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་
རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ལྡན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་ཡམས་ནད་དང་འདྲ་བའི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་
ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བདེན་འཛིན་གཉིས་ལ་སྤོང་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བདེན་འཛིན་དང་དེའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལ་སྤོང་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་

481

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

གཉིས་ལ་སྤོང་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བར་ཆད1་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བསོད་
ནམས་མང་པོས་མཚོན་པར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་བསོད་ནམས་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་

1 ག་༡༡་བ་༧་བར་ཆད་བར་ཆད། པ་༡༡་བ་༧་བར་ཚད་བར་ཆད།

482

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་
སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་མ་ཡིན་ཟེར་ན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་
ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
སུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལོངས་སྐུ་དེ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་
དེ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།1 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །རྒྱལ་པོ་
ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༦། སྐྱེས་རབས་གི །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ༣༠༧། ༢༠།

483

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་བྱེད་དེ།
བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་

རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་དང་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག །
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་

མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་

གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་
སྐྱེད་བྱེད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་

484

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་

བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་པས་བསྡུས་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་
གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་ན་
ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུར་མི་རུང་བར་
འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་པས་བསྡུས་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་
གྱི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུར་རུང་

485

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུར་
རུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་པར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་པས་བསྡུས་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་པས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཀུན་བརྟགས་
བདེན་པར་མེད་ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུར་
མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་པས་བསྡུས་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད།
བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། སེམས་ཙམ་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བདེན་
གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུར་མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

1 དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ལ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༧། ༡༨།

486

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཀུན་
རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་
གྱི་ཀླན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་

ཀླན་ཀ་དང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐལ་
འགྱུར་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་
ཀྱང་དེ་ཁས་མི་ལེན། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་དེ་ཁས་མི་ལེན། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་དེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་
ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བུམ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང༌དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། མཛོད་ལས།1 གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡི་གཞན། །བསལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩མངོན་པ་ཀུ། དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༣། ༢།

487

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་འི་མཐའ་དཔྱོད།

མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་མཚན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང༌དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས།
དོན་དམ་སུན་འབྱིན་པའི་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ས་བོན་ཆོས་ཅན། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་

ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་ཐལ། རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་
ནས་ཀུན་རྫོབ་སུན་འབྱིན་པའི་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་
དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ས་བོན་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྡོད་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་
བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་
པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་ལྔ་པའི་བརྒལ་ལན་རེ་
ཤིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

488

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་

ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དྲུག་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་བཞུགས་སོ། །

1 རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་འཆད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
རྩ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༨། ༤།

489

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དྲུགའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་འཐོབ་དོན་དུ་དེའི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་

སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁ་ཅིག །ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

ལ་བརྟན་པ་འཐོབ་དོན་དུ་དེའི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་

འཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་ན་
མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་འཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་རིམ་
གྱིས་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་དགོས་པ་

490

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མ་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན།
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་ན་མཐར་
གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་དེ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་
རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོར་བ་དང་པོ་དང༌།
གསུམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་
དོན་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང༌། སྐབས་དྲུག་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་
པ་དེ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་དེ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གསུམ་ཡོད། ས་
མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད།
སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།

491

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དྲུགའི་མཐའ་དཔྱོད།

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་འཐོབ་
དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱིས་

ཟིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་
གྱིས་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་
པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་དྲུག་པའི་བརྒལ་ལན་རེ་
ཤིག་རྫོགས་སོ།། །།

492

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་

ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
བཞུགས་སོ། །

1མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྒོམ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་

སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་
བ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལས་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་
འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་འཐོབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ལས། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
རྩ་གསུམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱང་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༢༩། ༥།

493

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་འི་མཐའ་དཔྱོད།

སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན། བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་

ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་པར། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་
མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། མ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར་དེ་མཐའ་ཞེས་པ་དང༌། འགྲེལ་པར། དེ་ནས་ཁྱད་
པར་དུ་འགྲོར་མེད་པའི་ཡང་དག་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་

494

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ1་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་རྣམས་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པར། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་ག་ཡིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་བཅུ་པ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་
མའི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་

སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་

གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ་

1 ག་༡༦་ན་༣་སྦྱོར་བ་བཞི་བོ། པ་༡༦་ན་༣་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ།

495

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་འི་མཐའ་དཔྱོད།

དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཞིར་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྐད་
ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་གང་ཞིག །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་1མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་ལ། མཁས་པ་
ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ཞིང༌། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དེ་རང་རྒྱལ་
གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ཞིང༌། དེས་གཟུགས་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ཞིང༌། སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། རྣམ་པར་

1 ག་༡༦་བ་༢་རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས། པ་༡༦་བ་༡་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས།

496

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་

སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དོན་གཅིག །རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནུས་པ་བཞི་ཐོབ་པས་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
དེ་རྣམས་ལ་དཔྱད་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སོང༌། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
མི་གནས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། གཉིས་
སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།1 རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༦༦༧་༣།

497

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་འི་མཐའ་དཔྱོད།

གཅིག་གིས་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེའི་དོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དེ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སློབ་ལམ་ན་བློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་
རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་
པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི1་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་སྨིན་

པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཚན་
ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུན་

1 ག་༡༧་བ་༡་གྱུར་པའི། པ་༡༧་ན་༧་གྱུར་བའི།

498

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་བཞི་ག་ཡིན། ས་མཚམས་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་
བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་འགོད་
པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་
ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར།

གང་ཚེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་
འགོད་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་
མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་འགོད་
པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་

499

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་འི་མཐའ་དཔྱོད།

སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྨི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་འགོད་པ་
ནི། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་
པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་བདུན1་པའི་དཀའ་
གནད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་མདོར་བསྡུས་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།
ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད། །ལུང་རིགས་ལམ་ནས་
དྲངས་ཏེ་མ་ནོར་བར། །གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དེའི་བཞེད་སྲོལ། །བརྒྱུད་
འཛིན་དང་བཅས་བསྐལ་བརྒྱར་དར་རྒྱས་ཤོག །

1 ག་༡༨་ན་༢། བདུན་པའི་རྣམ་པར་དཀའ་གནད། པ་༡༨་ན་༢། བདུན་པའི་དཀའ་གནད།

500

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་
པའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་
ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
བཞུགས་སོ། །

༼འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ།༽
༄༅། །1སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དེ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༢། ༩།

501

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྤྲུལ་སྐུ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྐུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་སྐུ་དེ་དེ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་
དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ་

ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།1 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་མདོར་བསྡུ་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་
ཤེས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རིན་
ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།2 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་ནི། །བསོད་ནམས་ཚོགས་
ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཕར་
ཕྱིན་དྲུག་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོར་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་

སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག །སློབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྒོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་

སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༦སྐྱེས་རབས་གི །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ༣༠༧། ༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༦སྐྱེས་རབས་གི །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ༣༠༧། ༡༩།

502

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྒོམ་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།1བློ་སྙིང་རྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་ཞེས་པ་ལྟར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་གྱི།

མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྒོམ་
པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྒོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་ལམ་ན་རྣམ་
མཁྱེན་སྒོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ལམ་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་དང་། སྐུའི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་པ་དང༌། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ།
དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་ཅུང་ཟད་མི་སྣང་ཞིང༌། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཚེ་དེས་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། མངོན་པར་རྫོགས་པར་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༧༣༢། ༤།

503

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།1 དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང༌། ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
ལུང་དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ན། དེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལུང་འདིས་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་འདུས་བྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།2 དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༦༦༩། ༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠དབུ་མ་འ། ཟླ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༧༥༡། ༩།

504

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དུ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི1་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་
བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཁྱོད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་

མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་བཤད་ལས།2 སངས་རྒྱས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གཟུགས་སྐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་
ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་དང་པོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་རྗེས་ལོངས་སྐུ། དེ་རྗེས་སྤྲུལ་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་
1 ག་༣་ན་༢་ཆུད་ཕྱིར། པ་༣་ན་༢ཆུད་ཕྱིར།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༦༧༢། ༦།

505

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

བར་འདོད་ན། ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་1རྣམ་བཤད་ལས།2 སོགས་སྒྲས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལོངས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་དང༌། ལོངས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ་སྡུད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུས་
རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ལོངས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་དང༌། ལོངས་སྐུས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགྲེལ་པར།3 གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་ལོངས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་

སྟེ། ལུང་དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལོངས་སྐུར་སངས་རྒྱ་
ཚུལ་དང༌། སྤྲུལ་སྐུར་སངས་རྒྱ་ཚུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
རྒྱུན་མཐའ་བས་ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།4 ལོངས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དེའི་ཚེ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་

1 ག་༣་བ་༢་ཐད་ཀྱིས། པ་༣་བ་༢ཐད་ཀྱིས།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༦༣། ༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༡༢། ག་༣་བ་༣། འགྲེལ་
པར། པ་༣བ་༣་འགྲེལ་པ།
4 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༦༧༠། ༡།

506

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མེད་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྐུ་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་
ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ལོངས་སྐུ་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲུལ་པ་པོའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེས་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྤྲུལ་པ་པོའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་
པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལོངས་སྐུ་དང་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
རྒྱུན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། དེའི་སྤྲུལ་པ་ཁམས་འོག་མ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་1པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྤྱི་སྐད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་
སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། དེའི་སྤྲུལ་པ་ཁམས་འོག་མ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ས་བཅུ་པའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་

1 ག་༤་ན་༣་རྒྱ་པ། པ་༤་ན་༣་རྒྱས་པ།

507

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེས་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་

པར་སྤངས་པ་དང༌། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེས་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ། དེས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལ་སླར་ལྡང་མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་སླར་ལྡང་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་དེ་ལས་སླར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཏང་བའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།1 ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ལ་བྱས་ནས། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༩། ༢།

508

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་
དག་པའི་མཐར་བྱས་ནས། དེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པར་བཞེད་1པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དཀའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐུའི་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་ལ། སྐུ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁ་
ཅིག །སྦྱོར་བཞི་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག །འབྲས་བུ་
ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་

ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྦྱོར་བཞི་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སྔོན་
དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་

རྣམ་པ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུའི་
མཚན་ཉིད། སྦྱོར་བཞི་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ་དེའི་
མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དེ། སྦྱོར་བཞིས་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དེ་ལ་དབྱེ་
ན། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐུ། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་དང་གསུམ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་ངོ་
1 ག་༤་བ་༣་བཞག་པ་རྣམས། པ་༤་བ་༣་བཞག་པ་རྣམས། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༩། ༣། བཞེད་པ་རྣམས།

509

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་དང་བཞི་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཆོས་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་དང་ལྔར་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ངོ་
བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་ལྔར་སློབ་
དཔོན་སྒེག་པའི་རྡོ་རྗེས་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །ཡང་

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྐུའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐུ་བཞི་པོ་གང་
རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལོངས་སྐུའི་དབུ་སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་དེ་ནག་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ནག་པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ནག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནག་པོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། པགས་པ་གསེར་མདོག་དེ་སེར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དེ་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྒྱལ་བ་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་པགས་པ་གསེར་མདོག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།

510

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་ལ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་པགས་པ་གསེར་མདོག་ཅེས་པ་པགས་པའི་མདོག་ལེགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སེར་པོ་མ་ཡིན་པར་གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བ་ལང་ཁྲ་བོ་དེ་ཁྲ་བོ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལོངས་སྐུའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དེ་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་
ཟག་དང་ཁ་དོག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་པའི་ཁྱད་པར། བྲལ་བའི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་
གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་པའི་གཞུང་འདིས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པར་དངོས་སུ་བཤད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དངོས་སུ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང༌། །ཞེས་པའི་གཞུང་དང༌། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།1 ཚིགས་བཅད་སྔ་ཕྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་
དུ་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་སྒྲ་

1 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༦༨༩། ༥།

511

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དགག་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོག་བདེན་དང་གཅིག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དགྲ་

བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བུམ་པ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དགག་གཞི་གཤགས། ཁ་ཅིག །བུམ་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

512

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའ་བས་ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བློ་1བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས།2 ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་བྱས་
ནས། དེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དཀའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། །བདེན་འཛིན་དང་བྲལ་ན་དེ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། བདེན་འཛིན་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་
པ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །ཟེར་ན།
མི་མཚུངས་སོ། །
ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

1 ག་༦་ན་༤་བློ། པ་༦་ན་༦་གློ།
2 སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༩། ༢།

513

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་
མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་

མི་མཚུངས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་

དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་
དབྱིངས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས1་ཤེས་རང་ཉིེད་ལ་
མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས།2 རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་དགོངས་
1 ག་༦་བ་༦། རིག་ཤེས། པ་༧་ན་༢། རིག་ཤེས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༢། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ༧༥༩། ༤།

514

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་པར།1 སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐུ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐུ་དེ། དེའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་

གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་
སྐུའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༢།

515

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
དབྱིངས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་
བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ། ཆོས་དབྱིངས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་
བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོང་ཉིད་
མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་
ལས།1 འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་
གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལམ་ཊཱིཀ་ལས།2 ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་
ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༥༧། ༢༡།
2 སྐུ་འབུམ་དཔརམ། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ལམ་ཊཱིཀ༡༡༦། ༣། ལུང་ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་འདུག་ཀྱང་དོན་ཇི་ལྟར་བཞིན་སྣང་ངོ་། །

516

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང༌། རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་བདེན་པར་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་

517

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འབའ་ཞིག་བག་
ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་བདེན་
པས་སྟོང་པ་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་
པས་སྟོང་པ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
གང་ཞིག །གནས་གྱུར་བ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ།
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །

1སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ།

སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་བཞི་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་
པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་
བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་
དང་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།

དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་གསུངས། གཞུང་
འདིའི་དོན་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༢།

518

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་གསུམ་དེ་དང་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
དང༌། ལོངས་སྐུ་དེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། མཆོག་གི་
སྤྲུལ་སྐུ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡོད་དེ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལ། གང་ཕྱིར་དབེན་པས་དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་
མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྟག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །དེ་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སངས་རྒྱས་ལས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་

519

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་

ན། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་

སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མི་རྟག་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་གང་ཞིག །དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་

520

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།1བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་རྟག་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས། གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཆོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། རྣམ་འགྲེལ། ༥༣༥། ༡༥།

521

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁ་ཕྱིར་ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་ནང་
ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་
དགུ་པོ་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་

ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་གྱིས་ནི། །སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་
དགུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་སྙོམས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

522

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྦྱོར་བ་ལ་ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་པོ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དེ་
གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་དུ་སོང༌། དེས་ན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཟེར་ན། དེས་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་
ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱད་པར་
གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདིས། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པའི་

523

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བར་འཚལ་བས1་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་

བྱའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེས་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས།2 ཡང་གང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང༌། །ཞེས་དང༌། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་ལས།3 གང་ཡང་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རྒྱན་སྣང་ལས།4
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང༌། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་བྱ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཉིད་རིགས་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་
སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་འདོད་པ་བསྐྱར་ནས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་འཕེན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདིས་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བཞེད་པར་
1 ག་༡༠་ན་༥་བར་འཚལ་བས། པ་༡༡་ན་༡་པར་འཚལ་པས།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༤༥༡། ༡༥།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩ཤེར་ཕྱིན་ཁ། སློབ་དཔོན་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ། ༩༡༨། ༡༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་། ༡༦༧༠། ༦།

524

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལོག་ལྟ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་
སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་

གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྲིའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས།1 མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་
ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་
དོན་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
མངོན་རྟོགས་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་སྦྱོར་བ་བཞི་སྟེ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཞལ་གྱིས་

བཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུས་མ་བསྡུས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལ། ངོ་བོ་
ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུས་ཀྱང་མ་བསྡུས། གཞན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩ཤེར་ཕྱིན་ཁ། སློབ་དཔོན་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ། ༥༣༧། ༢༠།

525

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

ཡིན་ཞིང༌། དེས་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
དེ་ལ། དེ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། འཕགས་སེང་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་མི་ངེས་མི་
རྩོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་བཞེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ན། འོ་ན། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུས་

མ་བསྡུས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ལན་དོན་མཐུན་ཞིག་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་འདི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་ཐེབས་པར་ཐལ།
དེས་དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཞིག་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་པར་
གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུས་བསྡུས་པ་གང་
ཞིག །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་དེ་ལྟར་བསྡུས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་
རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

526

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ལུགས་ལ། གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་
གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད། དེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་
སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང༌། དེས་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་
སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས།1 ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། སྤྲུལ་
པའི་སྐུའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པར།2 དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལས་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་གྲངས་ངེས་ལ་མི་རྩོད་པར་
ཐལ། འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་
གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།3 དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༤༥༡་༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༢། ༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༥༧་༡༡།

527

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

དང༌། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རང་བཞིན་ལ། །སོགས་
པའི་སྐུ་གསུམ་དག་གིས་འཇུག །ཅེས་དང༌། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།1 སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་བསྡུས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས།2 རྣམ་
པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐུ་ནི་གསུམ་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་དུ་
འདུས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང༌། ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་སྐུ་
གསུམ་དུ་འདུས་པར་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།3 ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི། སྔགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐུ་བཞིར་
གསུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྐུ་བཞི་པར་མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྐུ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་དུ་མ་

འདུས་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཞིག །དེ་སྐུ་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་སྐུ་

བཞིར་མ་འདུས་པར་ཐལ། ལོངས་སྐུའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་

གང་ཞིག །དེ་སྐུ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༢༧། ༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་། ༡༧༢༦། ༥།
3 སྐུ་འབུམ་པརམ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༦༧༡། ༡།

528

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གསུམ་དུ་
གྲངས་ངེས་པར་འཛིན་པའི་བློ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་སྤང་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་ཐོབ་ན། དེས་དེ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། དེ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། 1འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་
ཡི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱས་ཀྱང༌། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཕྱི་ནང་གི་
ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་འཛིན་པའི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །གཞུང་འདིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པའིཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་རང་ཉིད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་བློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་བློ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༠༥། ༡༠།

529

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་
པར་བཤད་པ་ནི་མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད་ཀྱི་བཞེད་པ་བསྐྱར་པ་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། འགྲེལ་པར།1 དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་ཞེས་དང༌།2 དེ་ལྟར་སྐུ་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད། ཅེས་དང༌།3 དེ་ལྟར་
སྐུ་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། ཞེས་དང༌།4 དེ་ལྟར་སྐུ་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་

རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་བརྒྱད་
པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འགྲེལ་པ་
དོན་གསལ་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁ་ཅིག །གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་གཞུང་དེའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཞུང་དེས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཅིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་
བས་ཚར་གཅོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༢། ༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༨།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༠།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༤༨། ༣།

530

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་ཐལ་འགྱུར་དེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་ཁས་བླང་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །

མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་ཆོས་
ཅན། ལོངས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་

ལོངས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་གཟུགས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ངེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག །ལོངས་སྐུའི་
མཚན་ཉིད། ངེས་པ་ལྔ་ཡང་ཡོད་དེ། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་པ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བ། སྐུ་ངེས་པ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། དུས་ངེས་པ་ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་1བར་དུ་
བཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐུའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།

1 ག་༡༣་ན་༢་སྟོང་ཀྱིས། པ་༡༤་ན་༥་སྟོང་ཀྱིས།

531

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལོངས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལོངས་སྐུའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས།1 ཁོ་བོ་ཅག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བདག་གི་སྒྲ་2དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་
པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་
གཟུགས་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བཞི་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་

ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་གྱིས་ལན་ཐེབས་
སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
ལོངས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༨། དབུ་མ་ཛ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བྷ་བྱ། རྟོག་གེ་འབར་བ། ༢༠༠། ༡༨།
2 ག་༡༣་ན་༣་བདག་གི་སྒྲས། པ་༡༤་ན་༦་བདག་གི་སྒྲས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༨། དབུ་མ་ཛ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བྷ་བྱ། རྟོག་གེ་འབར་བ། ༢༠༠། ༡༩། བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ།

532

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། དུས་ངེས་པ་ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་
བཞུགས་པར་ཐལ། ལོངས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སང་གི་དུས་སུ་
བཞུགས་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །ལོངས་སྐུ་བཞུགས་པའི་གནས་འོག་མིན་དེ། གནས་གཙང་ལྔའི་ནང་ཚན་གྱི་འོག་མིན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །གཅིག་ཤོས་ན་ཐེག་དམན་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོངས་སྐུ་བཞུགས་པའི་གནས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་དེ་གནས་གཙང་ལྔའི་ནང་ཚན་གྱི་འོག་མིན་གྱི་
སྟེང་དུ་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲུལ་སྐུའི་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་དེ། འཁོར་བ་
ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་
འཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ངེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་གཟུགས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་པས་བཟོ་བོ་བིཤྭ་ཀརྨར་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པ་རི་དྭགས་རུ་རུར་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ།

533

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།1 བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །མྱ་ངན་འདའ་བར་ 2རྟག་སྟོན་པ། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཇུག་པ་ལས།3 བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དང༌། །ལྷན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྐུ་བགྲང་འདས་དང༌། །དེ་བཞིན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དག་ཀྱང༌། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་ནུས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག །སྟོན་པ་རི་བོང་དུ་སྤྲུལ་པའི་རི་བོང་དེ་རི་བོང་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་གཟུགས་དེ་རི་བོང་གི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་རི་བོང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
མིར་སྤྲུལ་པའི་མི་དེ་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། རི་བོང་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་འགྲིག །གཞན་ཡང༌། སྟོན་པ་ཆུར་སྤྲུལ་པའི་ཆུ་དེ་ཆུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རི་བོང་དུ་སྤྲུལ་པའི་རི་བོང་དེ་རི་བོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་མདོ་ལས།4 གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང༌། །གང་དག་ང་ལ་སྒྲར་ཤེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༢༧། ༩།
2 ག་༡༣་བ་༦་འདའ་བར། པ་༡༥་ན་༤་འདའ་པར།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༨༩། ༡༧།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༤ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས་ཀ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་མདོ། ༣༥༤། ༤།

534

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞུགས་པ་ཡི། །སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང༌། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། མདོ་དེ་གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཻ་ཌཱུརྱའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་

ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་དེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།1 ཇི་
ལྟར་བཻ་ཌཱུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་

ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་བཻ་
ཌཱུརྱའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་བཞིན་
དུ་གདུལ་བྱ་ལས་དག་པའི་ངོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྣང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། གདུལ་བྱ་
ལས་དག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་
ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་

ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༧། ༡༧།

535

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུས་བདག་
རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རང་ལུགས་ལ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་
ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང༌། བྱེད་པ་
པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་ནས། དེ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་ཉེར་བདུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་

536

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འགོག་ལམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འགོག་ལམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པར་
ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་
ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་

མ་ཁྱབ། འདོད་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་འགོད་
པ་ལ། འཕགས་པས་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སྤྲུལ་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་འཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་དེ། སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་འཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་རྒྱུན་ཆད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་

537

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱདའི་མཐའ་དཔྱོད།

པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད། །
ལུང་རིགས་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་མ་ནོར་བར། །
གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དེའི་བཞེད་སྲོལ། །
བརྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐལ་བརྒྱར་དར་རྒྱས་ཤོག ། །

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་
འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་

དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མ་ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྲུན་གནང་མཁན་
བཅས།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།
ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།
སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།
དཔེ་རྙིང་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྡུར་གནང་མཁན།
ཕྱི་ལོ་

(༢༠༡༢)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།
དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་འོག །ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐོས་ཞིབ་བསྡུར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།
ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།
སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པ།
དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།
ཕྱི་ལོ་

(༢༠༡༢)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲྭ།
ཡིག་ཆར་དྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཚོལ་མཁན་དང་དེབ་སྒྲིག་པ།
ཕྱི་ལོ་

(༢༠༡༢)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་གྲྭ་དང་འདུལ་གསར་འོག་མའི་འཛིན་གྲྭ་བཅས་ནས་ལུང་འཚོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།
ལས་དུས།

ཕྱི་ལོ་(2012)ནས་(2015/08/07)བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་ཪིང་།
འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྲུན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་། ཕྱི་ལོ་(2015)ལོར་གློག་ཀླད་ཐོག་དཔེ་བསྡུར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།